

Euroopa Liidu Teataja

L 60

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

57. aastakäik

28. veebruar 2014

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 165/2014, 4. veebruar 2014, autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist ⁽¹⁾ 1

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/17/EL, 4. veebruar 2014, elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁾ 34

Hind: 4 EUR

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 165/2014,

4. veebruar 2014,

autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

mitmel korral märkimisväärselt muudetud. Suurema selguse tagamiseks tuleks selle peamisi sätteid seetõttu lihtsustada ja ümber struktureerida.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

- (2) Kogemus on näidanud, et sõidumeerikute süsteemi tõhususe ja tulemuslikkuse tagamiseks tuleks täiustada teatavaid tehnilisi elemente ja kontrollimenetlusi.

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

- (3) Teatavatele sõidukitele on tehtud erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006⁽⁴⁾ sätete kohaldamisest. Sidususe tagamiseks peaks olema samuti võimalik arvata kõnealused sõidukid välja käesoleva määruse reguleerimisalast.

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

- (4) Sõidumeerikud tuleks paigaldada sõidukitesse, mille suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 561/2006. Teatavad sõidukid tuleks kõnealuse määruse reguleerimisalast välja arvata, et võimaldada teatavat paindlikkust, nimelt kuni 7,5-tonnise täismassiga sõidukid, mida kasutatakse selliste materjalide, seadmete või masinate veoks, mida juht vajab seoses oma tööga, ning mida kasutatakse ettevõtte asukohtast 100 km raadiuses, tingimusel et selliste sõidukite juhtimine ei ole juhi põhitegevus. Määruses (EÜ) nr 561/2006 sätestatud asjaomaste erandite vahel sidususe tagamiseks ja veoettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks, järgides samal ajal kõnealuses määruses kehtestatud eesmärgi, tuleks vaadata läbi neis erandites sätestatud teatavad maksimaalsed lubatud vahemaad.

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrusega (EMÜ) nr 3821/85⁽³⁾ on kehtestatud sätted, mis käsitlevad sõidumeerikute konstruktsiooni, paigaldamist, kasutamist ja katsetamist. Seda on

⁽¹⁾ ELT C 43, 15.2.2012, lk 79.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 3. juuli 2012. aasta seisukoht (ELT C 349 E, 29.11.2013, lk 105)) ja nõukogu 15. novembri 2013. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 360, 10.12.2013, lk 66). Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2014. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teataja seni avaldamata).

⁽³⁾ Nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta (EÜT L 370, 31.12.1985, lk 8).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist ja millega muudetakse nõukogu määrusi (EMÜ) nr 3821/85 ja (EÜ) nr 2135/98 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3820/85 (ELT L 102, 11.4.2006, lk 1).

- (5) Komisjon kaalub M₁- ja N₁-kategooria sõidukite puhul adapterite kehtivusaja pikendamist 2015. aastani ning kaalub enne 2015. aastat täiendavalt pikaajalist lahendust M₁- ja N₁-kategooria sõidukite jaoks.
- (6) Komisjon peaks kaaluma massiandurite paigaldamist rasketele kaubaveokitele ning peaks hindama, milline oleks massiandurite võimalik panus autoveo õigusaktide järgimise parandamisse.
- (7) Ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemiga ühendatud sõidumeerikute kasutamine on kohane ja kulutõhus viis igapäevase tööaja teatavatel hetkedel sõiduki asukoha automaatseks salvestamiseks, et kontrolliametnikke kontrollide ajal toetada, ja seega tuleks selline kasutamine ette näha.
- (8) Euroopa Kohus on kohtuasjas C-394/92, Michielsen and Geybels Transport Service ⁽¹⁾ tehtud otsuses määranud mõistet „igapäevane tööaeg” ja kontrolliasutus peaks käesolevat määrust tõlgendama vastavalt sellele määratlusele. Igapäevane tööaeg algab hetkel, kui juht lülitab sisse sõidumeeriku pärast iganädalast või igapäevast puhkeaega või, juhul kui igapäevane puhkus on jagatud mitmeks osaks, pärast vähemalt üheksatunnist puhkeaega. Selline tööaeg lõpeb igapäevase puhkeaja alguses või, juhul kui igapäevane puhkus on jagatud mitmeks osaks, vähemalt üheksa järjestikuse tunni pikkuse puhkeaja alguses.
- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/22/EÜ ⁽²⁾ nõutakse, et liikmesriigid korraldaksid minimaalsel nõutud arvul teeäärseid kontrolle. Kaugside sõidumeerikute ja kontrolliasutuste vahel teeäärsete kontrollide eesmärgil lihtsustab sihipäraseid teeäärseid kontrolle, muutes võimalikuks veoettevõtjatele juhuslike kontrollide tegemisest tuleneva halduskoormuse vähendamise, ning seega tuleks selline kaugside ette näha.
- (10) Intelligentset transpordisüsteemid võivad aidata lahendada Euroopa transpordipoliitika probleeme, näiteks suuremad autovedude mahud ja liiklusummikud ning üha suurem energiatarbimine. Seega tuleks sõidumeerikutes kasutada standardiseeritud liideseid intelligentsete transpordisüsteemide rakendustega koostalitlusvõime tagamiseks.
- (11) Eelisjärjekorras tuleks välja töötada rakendused, mis võimaldavad juhtidel sõidumeerikus salvestatud andmeid tõlgendada, et aidata neil sotsiaalõigusnorme järgida.
- (12) Sõidumeerikute ja nende süsteemi turvalisus on usaldusväärsate andmete esitamise tagamiseks ülimalt tähtis. Tootjad peaksid seega sõidumeerikuid projekteerima, katsetama ja nende olemusringi vältel pidevalt kontrollima, et ära hoida, tuvastada ja leevendada turvaauke.
- (13) Veel tüübikinnitusega sõidumeerikute töö käigus katsetamine võimaldab enne seadmete laialdast kasutuselevõttu neid tegelikes olukordades katsetada, mis omakorda võimaldab nende kiiremat täiustamist. Seega tuleks lubada töö käigus katsetamist, tingimusel et kõnealustes katsetes osalemist ja määruse (EÜ) nr 561/2006 järgimist jälgitakse ja kontrollitakse tulemuslikult.
- (14) Võimalikult kõrge turvaseme säilitamise olulisusest tulevalt peaks turvasertifikaate väljastama sertifitseerimisasutus, mida tunnustab korralduskomitee kõrgemate ametnike infosüsteemide turbe rühm (SOG-IS) infotehnoloogia turvalisuse hindamise sertifikaatide vastastikuse tunnustamise kokkuleppe (*Mutual Recognition Agreement of Information Technology Security Evaluation Certificates*) raames.
- Rahvusvahelistes suhetes kolmandate riikidega ei peaks komisjon käesoleva määruse puhul tunnustama selliseid sertifitseerimisasutusi, mis ei taga vastastikuse tunnustamise kokkuleppes sätestatuga võrdväärseid turvalisuse hindamise tingimusi. Selles osas tuleks arvesse võtta korralduskomitee soovitusi.
- (15) Paigaldajatel ja töökodadel on sõidumeerikute turvalisuses tähtis osa. Seega on kohane kehtestada nende usaldusväärsusele, kinnitamisele ja auditile teatavad miinimumnõuded. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid võtma kohaseid meetmeid paigaldajate või töökodade ja autoveoettevõtjate vahelise huvide konflikti tekke vältimiseks. Käesoleva määruse sätteid ei takista liikmesriikidel tagamast nende kinnitamist, kontrolli ja sertifitseerimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EÜ) nr 765/2008 ⁽³⁾ sätestatud menetluste abil, tingimusel et on täidetud käesolevas määrmuses sätestatud miinimumkriteeriumid.
- (16) Juhikaartide tõhusama kontrolli tagamiseks ning kontrolliametnike ülesannete lihtsustamiseks tuleks luua riiklikud elektroonilised registrid ning võimaldada kõnealuste registreeritud omavaheline ühendamine.

⁽¹⁾ EKL 1994, lk I-2497.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta direktiiv 2006/22/EÜ, mis käsitleb nõukogu määruste (EMÜ) nr 3820/85 ja (EMÜ) nr 3821/85 rakendamise miinimumtingimusi seoses autoveodudega seotud sotsiaalõigusnormidega ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 88/599/EMÜ (ELT L 102, 11.4.2006, lk 35).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- (17) Juhikaartide ainulaadsuse kontrollimisel peaksid liikmesriigid kasutama näiteks menetlusi, mis on esitatud komisjoni soovitus 2010/19/EL⁽¹⁾.
- (18) Arvesse tuleks võtta eriolukorda, kus liikmesriigil peaks olema võimalik väljastada ajutine, pikendamisõiguseta juhikaart juhile, kelle tavapärane elukoht ei ole liikmesriigis või 1. juuli 1970. aasta rahvusvahelisel autoveol töötava sõiduki meeskonna tööalase Euroopa kokkuleppe (AETRI kokkuleppe) osalisriigis. Sellistel juhtudel kohaldavad asjaomased liikmesriigid täies ulatuses käesoleva määruse sätteid.
- (19) Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik väljastada juhikaarte nende territooriumil elavatele juhtidele isegi juhul, kui nende territooriumi teatavate osade suhtes aluslepinguid ei kohaldata. Sellistel juhtudel kohaldavad asjaomased liikmesriigid täies ulatuses käesoleva määruse sätteid.
- (20) Kontrolliametnikud on pidevalt vastamisi probleemidega, mis tulenevad sõidumeerikute muutmisest ja uutest manipuleerimise tehnikatest. Tõhusama kontrolli tagamiseks ja kogu liidus kontrolli läbiviimise meetodite ühtlustamise parandamiseks tuleks vastu võtta kontrolliametnike esma- ja täienduskoolituse ühine metoodika.
- (21) Sõidumeerikute andmete salvestamine nagu ka asukoha andmete salvestamiseks, kaugside kasutamiseks ja intelligentsete transpordisüsteemide liidese kasutuselevõtuks uute tehnoloogialahenduste väljatöötamine hõlmab isikuandmete töötlemist. Seepärast kohaldatakse asjakohaseid liidu eeskirju, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/58/EÜ⁽³⁾ sätestatud.
- (22) Ausa konkurentsi võimaldamiseks sõidumeerikuga seotud rakenduste arendamisel peaksid sõidumeerikutesse või sõidumeerikutest andmete edastamist puudutavad intellektuaalomandi õigused ja patendid olema kõikidele kasutustasuta kättesaadavad.
- (23) Vajaduse korral peaksid liikmesriigis kontrolliasutuste side ajal vahetatavad andmed vastama asjakohastele rahvusvahelistele standarditele, näiteks Euroopa Standardikomitee kehtestatud eriotstarbeliste lähitoimeseadmete suhtes kohaldatavatele standarditele.
- (24) Autoveo siseturul ausa konkurentsi tagamiseks ning juhtidele ja veoettevõtjatele selge märguande edastamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama kooskõlas direktiivis 2006/22/EÜ määratletud rikkumiste kategooriatega tõhusad, proportsionaalsed, hoiatavad ja mittediskrimineerivad karistused, ilma et see piiraks subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamist.
- (25) Liikmesriigid peaksid tagama, et sõidukite väljavalimisel kontrolliks ei esine diskrimineerimist juhi rahvuse alusel ega tarbesõiduki registreerimise või kasutuselevõtmise riigi alusel.
- (26) Autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide selge, tõhusa, proportsionaalse ja ühetaolise rakendamise huvides peaksid liikmesriikide kontrolliasutused kohaldama eeskirju ühetaoliselt.
- (27) Iga liikmesriik peaks teavitama komisjoni kõikidest leidudest sõidumeerikute manipuleerimise seadmete kättesaadavuse või paigaldamisega seotud pettuse kohta, sealhulgas internetis pakutavate seadmete kohta, ning komisjon peaks neist leidudest teavitama kõiki teisi liikmesriike.
- (28) Komisjon peaks säilitama oma internetipõhise kasutajatoe, mille abil juhid, veoettevõtjad, kontrolliasutused ja tunnustatud paigaldajad, töökojad ja sõidukitootjad saavad tõstatada digitaalse sõidumeerikuga seotud küsimusi ja probleeme, sealhulgas seoses uut liiki manipuleerimiste ja pettusega.
- (29) AETRI kokkuleppe kohanduste tulemusena on digitaalsete sõidumeerikute kasutamine muudetud kohustuslikuks AETRI kokkuleppele allakirjutanud kolmandates riikides registreeritud sõidukite puhul. Kuna kõnealused riigid on otseselt mõjutatud sõidumeerikutele käesoleva määrusega kehtestatud muudatustest, peaks neil olema võimalus osaleda aruteludes, kus käsitletakse tehnilisi küsimusi, sealhulgas küsimusi seoses juhikaardi ja töökoja kaardi andmete vahetuse süsteemiga. Sellest tulenevalt tuleks luua sõidumeerikufoorum.
- ⁽¹⁾ Komisjoni 13. jaanuari 2010. aasta soovitus 2010/19/EL turvalise elektroonilise andmevahetuse kohta liikmesriikide vahel, et kontrollida liikmesriikides väljaantavate juhikaartide kordumatust (ELT L 9, 14.1.2010, lk 10).
- ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).
- ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

- (30) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses sõidumeerikule esitatavate nõuetega ning sõidumeeriku kuvamis- ja hoiatamisfunktsioonidega ning tüübikinnitusega, samuti seoses üksikasjalike sätetega aruka sõidumeeriku kohta, töö käigus katsetamisel järgitavate menetluste ja kõnealuste katsetamiste seireks kasutatavate vormidega ning plommi eemaldamise põhjust esitava kirjaliku avalduse standardvormiga, seoses ühtsete menetluste ja tehniliste kirjeldustega elektrooniliste registre ühendamiseks ning kontrolliametnike esma- ja täiendusõppe sisu täpsustamise meetodikaga. Kõnealuseid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (31) Käesoleva määruse kohaldamiseks vastu võetavad rakendusaktid, mis asendavad määruse (EMÜ) nr 3821/85 IB lisa sätteid, ning muud rakendusmeetmed peaksid olema vastu võetud 2. märtsiks 2016. Kui kõnealuseid rakendusakte ei ole mingil põhjusel õigeaegselt vastu võetud, tuleks vajalik järjepidevus tagada üleminekumeetmetega.
- (32) Käesolevas määruses osutatud rakendusakte ei tohiks komisjon vastu võtta juhul, kui käesolevas määruses nimetatud komitee ei esita arvamust komisjoni esitatud rakendusakti eelnõu kohta.
- (33) AETRI kokkuleppe kohaldamisel käsitatakse viiteid määrusele (EMÜ) nr 3821/85 viidetena käesolevale määrusele. Liit kaalub asjakohaseid meetmeid, mis tuleb võtta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjonis, et tagada vajalik ühtsus käesoleva määruse ning AETRI kokkuleppe vahel.
- (34) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 ⁽²⁾ artikli 28 lõikele 2 ja ta esitas oma arvamuse 5. oktoobril 2011 ⁽³⁾.
- (35) Määrus (EMÜ) nr 3821/85 tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽³⁾ ELT C 37, 10.2.2012, lk 6.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

PÕHIMÕTTED, REGULEERIMISALA JA NÕUDED

Artikkel 1

Reguleerimise ja põhimõtted

1. Käesolevas määruses sätestatakse kohustused ja nõuded seoses autovedudel kasutatavate sõidumeerikute konstruktsiooni, paigaldamise, kasutamise, katsetamise ja kontrolliga, eesmärgiga kontrollida vastavust määrusele (EÜ) nr 561/2006, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/15/EÜ ⁽⁴⁾ ja nõukogu direktiivile 92/6/EMÜ ⁽⁵⁾.

Sõidumeerikute konstruktsioon, paigaldus, kasutamine ja katsetamine peavad vastama käesoleva määruse nõuetele.

2. Käesolevas määruses sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel toimub sõidumeerikute poolt salvestatud, töödeldud või säilitatud teabe ja andmete, mis ei ole isikuandmed, kasutamine muul eesmärgil kui lõikes 1 osutatud õigusaktidele vastavuse kontrollimine.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EÜ) nr 561/2006 artiklis 4 sätestatud mõisteid.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud mõistetele kohaldatakse käesolevas määruses järgmisi mõisteid:

a) „sõidumeerik” – maanteeõidukitesse paigaldamiseks ette nähtud seadmed, mida kasutatakse kõnealuste sõidukite liikumist, sealhulgas kiirust, ja nende juhtide teatavat tööaega käsitlevate artikli 4 lõike 3 kohaste andmete automaatseks või poolautomaatseks kuvamiseks, salvestamiseks, väljatrükkimiseks, säilitamiseks ja esitamiseks;

b) „sõiduki seade” – sõidumeerik ilma liikumisanduri ja liikumisandurit ühendavate juhtmeteta. Sõiduki seade võib olla üksikseade või hõlmata sõidukisse paigutatud mitut seadet, kui need vastavad käesolevas määruses kehtestatud turvanõuetele; sõiduki seade koosneb muu hulgas keskseadmest, andmemälust, aja mõõtmise funktsioonist, kahest kiipkaardiliidestest juhile ja kaasjuhile, printerist, kuvarist, pistikutest ning seadmetest kasutajasisendite sisestamiseks;

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/15/EÜ autovedude alase liikuva tegevusega hõivatud isikute tööaja korralduse kohta (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 35).

⁽⁵⁾ Nõukogu 10. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/6/EMÜ teatavate kategooriate mootorsõidukite kiiruspiirike paigaldamise ja kasutamise kohta ühenduses (EÜT L 57, 2.3.1992, lk 27).

- c) „liikumisandur” – sõidumeeriku osa, mis edastab sõiduki kiirust ja/või läbitud vahemaad kirjeldava signaali;
- d) „sõidumeerikukaart” – kiipkaart, mis on mõeldud sõidumeerikuga kasutamiseks ja mis võimaldab sõidumeerikul tuvastada kaardiomaniku rolli ning andmete ülekande ja säilitamise eesmärki;
- e) „salvestusleht” – registreeritud andmete vastuvõtmiseks ja säilitamiseks mõeldud leht, mis pannakse analoogsõidumeerikusse ja millele analoogsõidumeeriku märgistusseadmed kannavad pidevalt salvestatavat teavet;
- f) „juhikaart” – liikmesriigi ametiasutuste poolt konkreetsele juhile väljastatud sõidumeerikukaart, mille abil on võimalik juhti tuvastada ja mis võimaldab juhi tegevuse andmete salvestamist;
- g) „analoogsõidumeerik” – sõidumeerik, milles kasutatakse salvestuslehte käesoleva määruse kohaselt;
- h) „digitaalne sõidumeerik” – sõidumeerik, milles kasutatakse sõidumeerikukaarti käesoleva määruse kohaselt;
- i) „kontrollikaart” – liikmesriigi ametiasutuste poolt riiklikule pädevale kontrolliasutusele väljastatud sõidumeerikukaart, mille abil on võimalik kontrolliorganit ning variandina kontrolliametnikku tuvastada ning mis võimaldab juurdepääsu mällu salvestatud andmetele, juhikaardi ja variandina töökojakaardi andmetele ning mis võimaldab neid lugeda, printida ja/või alla laadida;
- j) „ettevõtteleht” – sõidumeerikukaart, mille liikmesriigi ametiasutused väljastavad veoettevõtjatele, kellel on vaja käitada sõidukeid, millele on paigaldatud sõidumeerik, ning mis võimaldab tuvastada veoettevõtjat ning kuvada, alla laadida ja printida kõnealuse veoettevõtja lukustatud sõidumeerikusse salvestatud andmeid;
- k) „töökojakaart” – liikmesriigi ametiasutuste poolt kõnealuses liikmesriigis tunnustatud sõidumeerikute tootja, paigaldaja, sõiduki tootja või töökoja määratud töötajatele väljastatud sõidumeerikukaart, mis võimaldab tuvastada kaardiomanikku ja sõidumeerikute katsetamist, kalibreerimist, aktiveerimist ja/või sealt andmete allalaadimist;
- l) „aktiveerimine” – faas, kus töökojakaardi kasutamiseks sõidumeerik täielikult käivitub ning rakenduvad kõik funktsioonid, kaasa arvatud turvafunktsioonid;
- m) digitaalse sõidumeeriku „kalibreerimine” – töökojakaardi kasutamiseks andmemälusse salvestatavate sõiduki parameetrite, sealhulgas sõiduki tõendavate andmete ja sõiduki omaduste ajakohastamine või kinnitamine;
- n) digitaalselt sõidumeerikult „andmete allalaadimine” – sõiduki seadme andmemällu või sõidumeeriku mälukaardile salvestatud andmefailide osaline või täielik kopeerimine koos digitaalse allkirjaga, tingimusel et selle protsessiga ei muudeta ega kustutata salvestatud andmeid;
- o) „sündmus” – digitaalse sõidumeeriku tuvastatud väärtalitlus, mille põhjuseks võib olla pettusekatse;
- p) „viga” – digitaalse sõidumeeriku tuvastatud väärtalitlus, mille põhjuseks võib olla seadme rike või tõrge;
- q) „paigaldamine” – sõidumeeriku paigaldamine sõidukisse;
- r) „kehtetu kaart” – kaart, millel on avastatud rike või mille esialgne autentimine ebaõnnestus või mille kehtivusaeg ei ole veel alanud või on juba lõppenud;
- s) „perioodiline kontroll” – toimingute kogum, mille eesmärk on kontrollida, kas sõidumeerik töötab nõuetekohaselt, kas selle seaded vastavad sõiduki parameetritele ning kas sõidumeeriku külge ei ole kinnitatud manipulatsiooniseadmeid;
- t) „remont” – liikumisanduri või sõiduki seadme remont, mille käigus tuleb see toiteallikast või muudest sõidumeeriku osadest lahti ühendada, või liikumisanduri või sõiduki seadme avamine;
- u) „tüübikinnitus” – protsess, mille käigus liikmesriik tõendab artikli 13 kohaselt, et turule lastud sõidumeerik, selle asjaomased osad või sõidumeeriku kaart vastavad käesoleva määruse nõuetele;
- v) „koostalitlusvõime” – süsteemide ja nende aluseks olevate äriprotsesside võime andmeid vahetada ning teavet jagada;
- w) „liides” – süsteemide vahel asuv seade, mille kaudu on võimalik süsteemide ühendamine ja vastastoime;
- x) „aja mõõtmine” – koordineeritud maailmaaja (UTC) kuupäeva ja kellaaja pidev digitaalne salvestamine;
- y) „aja korrigeerimine” – regulaarne hetkeaja automaatne korrigeerimine maksimaalselt ühe minuti võrra või kalibreerimise ajal toimuv korrigeerimine;

- z) „avatud standard” – standardit kirjeldavas dokumendis sätestatud standard, mis on tasuta või sümboolse tasu eest kättesaadav ning mida on lubatud paljundada, levitada ja kasutada tasuta või sümboolse tasu eest.

Artikkel 3

Reguleerimisala

1. Sõidumeerikud paigaldatakse liikmesriigis registreeritud sõidukitesse, mida kasutatakse reisijate või kauba veoks maanteedel ja millele kohaldatakse määrust (EÜ) nr 561/2006, ning neid kasutatakse nimetatud sõidukites.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada käesoleva määruse kohaldamisel erandi määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 13 lõigetes 1 ja 3 osutatud sõidukitele.

3. Liikmesriigid võivad kehtestada käesoleva määruse kohaldamisel erandi sõidukitele, mida kasutatakse vedudel, mille osas on tehtud erand vastavalt määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 14 lõikele 1.

Liikmesriigid võivad kehtestada käesoleva määruse kohaldamisel erandi sõidukitele, mida kasutatakse vedudel, mille osas on tehtud erand vastavalt määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 14 lõikele 2; nad peavad sellest viivitamatult komisjonile teada andma.

4. 15 aasta jooksul pärast seda, kui esmaregistreeritud sõidukid peavad olema varustatud artiklites 8, 9 ja 10 sätestatud sõidumeerikuga, paigaldatakse selline sõidumeerik sõidukitele, mis on kasutuses väljaspool seda liikmesriiki, kus nad on registreeritud.

5. Riigisiseste vedude puhul võivad liikmesriigid nõuda sõidumeeriku paigaldamist ja selle kasutamist käesoleva määruse kohaselt mis tahes sõidukil, millele lõike 1 alusel sõidumeeriku paigaldamist ja kasutamist ei nõuta.

Artikkel 4

Nõuded ja salvestatavad andmed

1. Sõidumeerikud, sealhulgas väliskomponendid, sõidumeerikukaardid ja salvestuslehed peavad vastama rangetele tehnilistele ja muudele nõuetele, et võimaldada käesoleva määruse nõuetekohast rakendamist.

2. Sõidumeerik ja sõidumeerikukaardid peavad vastama järgmistele tingimustele.

Need peavad:

- salvestama juhi, juhi tegevuse ja sõidukiga seotud andmeid, mis on täpsed ja usaldusväärsed;

- olema kaitstud, et eelkõige tagada sõiduki seadmetelt ja liikumisanduritelt saadud salvestatud andmete terviklus ja päritolu;

- olema koostalitlusvõimelised erineva vanusega sõidukiseadmete ja sõidumeerikukaartidega;

- võimaldama tõhusalt kontrollida käesoleva määruse ja muude kohaldatavate õigusaktide nõuete järgimist;

- olema kasutajasõbralikud.

3. Digitaalne sõidumeerik peab salvestama järgmised andmed:

a) läbitud vahemaa ja sõiduki kiirus;

b) mõõdetud ajavahemik;

c) artikli 8 lõikes 1 nimetatud punktide asukoht;

d) juhi isik;

e) juhi tegevus;

f) kontrolli, kalibreerimise ja sõidumeeriku remondi andmed, sealhulgas töökoja määratlus;

g) sündmused ja vead.

4. Analoogsõidumeerik peab salvestama vähemalt lõike 3 punktides a, b ja e nimetatud andmed.

5. Juurdepääsu sõidumeerikus ja sõidumeerikukaardil salvestatud andmetele võib igal ajal anda:

a) pädevatele kontrolliasutustele;

b) asjaomasele veoettevõtjale, et ta saaks täita oma seaduslikke kohustusi, eriti artiklites 32 ja 33 sätestatud kohustusi.

6. Andmete allalaadimine toimub veoettevõtjate ja juhtide jaoks minimaalse viivitusega.

7. Sõidumeerikuga salvestatud andmed, mida on võimalik sõidumeerikust kas juhtmevabalt või elektrooniliselt väljastada või sinna sisestada, peavad olema avalikult kättesaadavate protokollide vormis vastavalt avatud standardite määratlusele.

8. Tagamaks sõidumeeriku ja sõidumeerikukaartide vastavust käesoleva määruse ja eelkõige käesoleva artikli põhimõtetele ja nõuetele, võtab komisjon rakendusaktidega vastu üksikasjalikud sätted käesoleva artikli ühetaoliseks kohaldamiseks, eelkõige sätted, milles nähakse ette tehnilised vahendid kõnealuste nõuete täitmiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Lõikes 8 osutatud üksikasjalikud sätted põhinevad asjakohasel juhul standarditel ning tagavad erineva vanusega sõiduki-seadmete ja kõikide sõidumeerikukaartide koostalitlusvõime ning ühilduvuse.

Artikkel 5

Digitaalse sõidumeeriku funktsioonid

Digitaalne sõidumeerik peab tagama järgmised funktsioonid:

- kiiruse ja teepikkuse mõõtmine;
- juhi tegevuse ja juhtimisstaatuse seire;
- sõidumeeriku kaardi sisestamise ja väljavõtmise seire;
- juhtide käsitsi tehtud sissekannete salvestamine;
- kalibreerimine;
- artikli 8 lõikes 1 osutatud asukohtade automaatne salvestamine;
- kontrollitegevuse seire;
- sündmuste ja vigade tuvastamine ja salvestamine;
- andmemälust lugemine ning andmete registreerimine ja säilitamine mälus;
- lugemine sõidumeerikukaartidelt ning registreerimine ja salvestamine sõidumeerikukaartidele;
- andmete kuvamine, printimine ja andmete allalaadimine välisseadmetesse ning hoiatusfunktsioon;
- aja korrigeerimine ja mõõtmine;
- kaugside;
- ettevõtetelukkude haldamine;

— sisseehitatud ja enesekontrollitised.

Artikkel 6

Andmete kuvamine ja hoiatusfunktsioon

1. Digitaalses sõidumeerikus ja sõidumeerikukaardil olevad andmed sõiduki, juhi ja kaasuhi tegevuse kohta kuvatakse selgelt, ühemõtteliselt ja ergonoomiliselt.

2. Kuvatakse järgmine teave:

a) aeg;

b) tegevuse liik;

c) juhi tegevus:

— kui juhi hetketegevus on juhtimine, siis juhi jooksev pidev juhtimisaeg ja jooksev kumulatiivne vaheaeg;

— kui juhi hetketegevus on valmisolek / muu töö / puhkus või vaheaeg, siis tegevuse jooksev kestus (alates selle valimisajast) ja jooksev kumulatiivne vaheaeg;

d) hoiatustega seotud andmed;

e) menüüpääsuga seotud andmed.

Kuvada võib lisateavet, eeldusel et see on selgesti eristatav käesolevas lõikes esitatud nõutavast teabest.

3. Digitaalne sõidumeerik hoiatab juhti mis tahes sündmuse ja/või vea korral ning enne maksimaalse lubatud pideva juhtimisaja täitumist ja selle aja täitumisel, et hõlbustada asjaomaste õigusaktide nõuetekohast järgimist.

4. Hoiatused on nähtavad ja võivad olla lisaks kuuldavad. Hoiatus kestab vähemalt 30 sekundit, kui kasutaja ei ole sellele sõidumeeriku mis tahes klahvile vajutades reageerinud. Hoiatuse põhjus kuvatakse ja see jääb nähtavaks, kuni kasutaja on sellele reageerinud, kasutades sõidumeeriku eriklahvi või -käsku.

5. Tagamaks sõidumeeriku vastavust käesoleva artikli nõuetele kuvamise ja hoiatamise osas, võtab komisjon rakendusaktidega vastu üksikasjalikud sätted käesoleva artikli ühetaoliseks kohaldamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Andmekaitse

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse kontekstis töödeldakse isikuandmeid ainult käesoleva määruse ning määruse (EÜ) nr 561/2006 nõuete järgimise kontrollimiseks kooskõlas direktiividega 95/46/EÜ ja 2002/58/EÜ ning direktiivi 95/46/EÜ artiklis 28 osutatud järelevalveasutuse järelevalve all.

2. Liikmesriigid tagavad eelkõige selle, et isikuandmeid kaitsakse muu kasutuse kui ainult rangelt käesoleva määrusega ja määrusega (EÜ) nr 561/2006 seotud kasutuse eest kooskõlas lõikega 1 seoses:

— asukohaandmete salvestamiseks ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi kasutamisega, nagu on osutatud artiklis 8;

— kontrollimiseks kaugside kasutamisega, nagu on osutatud artiklis 9;

— liidesega sõidumeerikute kasutamisega, nagu on osutatud artiklis 10;

— juhikaartide andmete elektroonilise vahetamisega, nagu on osutatud artiklis 31, ja eelkõige selliste andmete piiriülese vahetamisega kolmandate riikidega;

— veoettevõtjatepoolse registripidamisega, nagu on osutatud artiklis 33.

3. Digitaalne sõidumeerik projekteeritakse isikuandmete kaitset tagaval viisil. Töödeldakse ainult käesoleva määruse eesmärgil vajalikke andmeid.

4. Sõidukite omanikud, veoettevõtjad ja teised asjaomased isikud järgivad asjakohasel juhul asjaomaseid isikuandmete kaitse sätteid.

II PEATÜKK

ARUKAS SÕIDUMEERIK

Artikkel 8

Sõiduki asukoha salvestamine igapäevase tööaja konkreetses punktides

1. Selleks et hõlbustada asjakohastele õigusaktidele vastavuse kontrollimist, salvestatakse sõiduki asukoht automaatselt järgmistes punktides või nende punktidele lähimas punktis, kus satelliitsignaali on kättesaadav:

— igapäevase tööaja alguspunkt;

— iga kolme tunni summeeritud juhtimisaja möödumine;

— igapäevase tööaja lõpp-punkt.

Sel eesmärgil paigaldatakse esmakordselt registreeritud sõidukitele 36 kuu möödumisel artiklis 11 osutatud üksikasjalike sätete jõustumisest satelliitnavigatsioonisüsteemil põhineva positsioneerimisteenusega ühendatud sõidumeerikud.

2. Lõikes 1 osutatud sõidumeerikute ühendamisel satelliitnavigatsioonisüsteemil põhineva positsioneerimisteenusega kasutatakse ainult selliseid teenuse ühendusi, mis kasutavad positsioneerimisteenust tasuta. Võimaluse korral ei registreerita sõidumeerikus püsivalt asukoha andmeid muul viisil kui geograafiliste koordinaatidena, mis määravad kindlaks lõikes 1 osutatud punkte. Asukoha andmed, mida on vaja ajutiselt registreerida lõikes 1 osutatud punktide automaatselt salvestamiseks või liikumisanduri tuvastamiseks, ei ole juurdepääsetavad ühelegi kasutajale ja need kustutatakse automaatselt, kui need ei ole enam nimetatud eesmärgil vajalikud.

Artikkel 9

Võimaliku manipuleerimise või väärkasutuse varajane avastamine kaugside teel

1. Pädevate kontrolliasutuste tehtavate sihipäraste teeäärsete kontrollide lihtsustamiseks peavad esmakordselt registreeritud sõidukitesse 36 kuu möödumisel artiklis 11 osutatud üksikasjalike sätete jõustumisest paigaldatavad sõidumeerikud võimaldama sõiduki liikumise ajal sidet kõnealuste ametiasutustega.

2. 15 aasta jooksul pärast seda, kui esmaregistreeritud sõidukid peavad olema varustatud sõidumeerikuga käesoleva artikli ning artiklite 8 ja 10 kohaselt, varustavad liikmesriigid oma kontrolliasutused vajalikus ulatuses varajase avastamise kaugsideasendmetega, mis on vajalikud käesolevas artiklis osutatud andmevahetuse võimaldamiseks, võttes arvesse liikmesriikide konkreetseid jõustamisnõudeid ja strateegiaid. Kuni selle ajani võivad liikmesriigid ise otsustada, kas varustada oma kontrolliasutused sellise varajase avastamise kaugsideasendmetega.

3. Lõikes 1 osutatud side luuakse sõidumeerikuga ainult juhul, kui kontrolliasutuse seadmed seda nõuavad. Side peab andmete tervikluse ning salvestus- ja kontrolliseadmete autentimise tagamiseks olema turvaline. Edastatud andmetele on juurdepääs vaid määruse (EÜ) nr 561/2006 ja käesoleva määruse rikkumisi kontrollima volitatud kontrolliasutustel ning töökodadel, kui see on vajalik sõidumeerikute nõuetekohase toimimise kontrollimiseks.

4. Side ajal vahetatavad andmed on piiratud ainult andmetega, mis on vajalikud sihipäraste teeäärsete kontrollide tegemiseks sõidumeeriku manipuleerimise või väärkasutuse kahtlusega sõidukitele. Sellisteks andmeteks on järgmised sõidumeerikuga salvestatud sündmused või andmed:

— viimane turvarikkumise katse;

- pikim voolukatkestus;
- anduririke;
- viga liikumisandmetes;
- vastuolu sõiduki liikumisandmetes;
- sõitmine ilma kehtiva kaardita;
- kaardi sisestamine sõidu ajal;
- ajaandmete muutmine;
- kalibreerimise tulemused, sealhulgas kahe viimase kalibreerimise kuupäevad;
- sõiduki registreerimisnumber;
- sõidumeerikuga salvestatud kiirus.

5. Vahetatud andmeid kasutatakse ainult selleks, et kontrollida vastavust käesolevale määrusele. Andmeid ei edastata muudele üksustele kui juhtimis- ja puhkeaegu kontrollivatele asutustele ja, käimasoleva kohtumenetluse raames, õigusasutustele.

6. Kontrolliasutused võivad andmeid säilitada ainult teeäärse kontrolli kestuse ajaks ning need kustutatakse hiljemalt kolm tundi pärast side lõppu, välja arvatud juhul, kui andmed osutavad sõidumeeriku võimalikule manipuleerimisele või väärkasutusele. Kui vahetult järgneva teeäärse kontrolli käigus manipuleerimine või väärkasutus kinnitamist ei leia, kustutatakse edastatud andmed.

7. Sõidukit käitav veoettevõtja peab teavitama juhti, et sõidumeeriku võimaliku manipuleerimise või väärkasutuse varajane avastamine on võimalik kaugside teel.

8. Ühelgi juhul ei tohi käesolevas artiklis kirjeldatud kaugside teel toimuva varajase avastamisega kaasneda juhi või veoettevõtja automaatset trahvimist või karistamist. Pädev kontrolliasutus võib otsustada vahetatud andmete alusel sõidukit ja sõidumeerikut kontrollida. Kaugside tulemus ei takista kontrolliasutusi teostamast juhuslikke teeäärseid kontrole, mis põhinevad direktiivi 2006/22/EÜ artiklis 9 sätestatud riskiastme hindamise süsteemil.

Artikkel 10

Intelligentsete transpordisüsteemide liides

Esmakordselt registreeritud sõidukitesse 36 kuu möödumisel artiklis 11 osutatud üksikasjalike sätete jõustumisel

paigaldatavad sõidumeerikud võivad olla varustatud standarditud liidesega, mis võimaldab välisel seadmel kasutada sõidumeerikuga salvestatud või esitatud andmeid toimimisrežiimil, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) liides ei mõjuta sõidumeeriku andmete õigsust ja terviklust;
- b) liides on kooskõlas artikli 11 üksikasjalike sätetega;
- c) liidesega ühendatud väline seade saab juurdepääsu isikuandmetele, sealhulgas positsioneerimisandmetele alles pärast seda, kui juht, kellega need andmed on seotud, annab selleks kontrollitava nõusoleku.

Artikkel 11

Üksikasjalikud sätted aruka sõidumeeriku kohta

Tagamaks sõidumeeriku vastavust käesolevas määruses sätestatud põhimõtetele ja nõuetele, võtab komisjon rakendusaktidega vastu üksikasjalikud sätted artiklite 8, 9 ja 10 ühetaoliseks kohaldamiseks, välja arvatud sellised sätted, mis näeksid ette sõidumeerikutega lisaandmete salvestamist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimeses lõigus osutatud üksikasjalikes sätetes:

- a) esitatakse seoses käesolevas peatükis osutatud aruka sõidumeeriku funktsioonide täitmisega vajalikud nõuded artiklites 8 ja 9 nimetatud satelliitpositsioonimisteenusega ja kaugside tehnoloogiaga sõidumeeriku jaoks saadud andmete turvalisuse, õigsuse ja usaldusväärsuse tagamiseks;
- b) täpsustatakse tingimused ja nõuded artiklites 8 ja 9 nimetatud satelliitpositsioonimisteenusele ja kaugside tehnoloogiale, nii juhuks, kui see asub väljaspool sõidumeerikut, kui ka juhuks, kui see asub sõidumeeriku sees, ja kui see asub väljaspool, siis täpsustatakse tingimused satelliitpositsioonimissignaali kasutamiseks teise liikumisandurina;
- c) täpsustatakse vajalikud standardid artiklis 10 nimetatud liidese jaoks. Sellised standardid võivad hõlmata sätet, mis käsitleb juurdepääsuõiguste jaotamist juhtidele, töökodadele ja veoettevõtjatele, ning sõidumeerikuga salvestatud andmete kontrolli rolle, mis põhineb liidese jaoks määratletud autentimis-/autoriseerimismehhanismil, näiteks sertifikaati iga juurdepääsutasandi jaoks, ja juhul kui see on tehniliselt teostatav.

III PEATÜKK

TÜÜBIKINNITUS

Artikkel 12

Rakendused

1. Tootjad või nende esindajad esitavad sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi tüüvikinnituse taotluse igas liikmesriigis selleks määratud tüüvikinnitusasutustele.

2. Hiljemalt 2. märtsiks 2015 annavad liikmesriigid komisjonile teada lõikes 1 osutatud määratud asutuste nimed ja kontaktandmed ning vajaduse korral esitavad edaspidi ajakohastatud andmed. Komisjon avaldab määratud tüüvikinnitusasutuste loetelu oma veebisaidil ja ajakohastab seda.

3. Tüüvikinnituse taotlusele lisatakse kohased kirjeldused, kaasa arvatud vajalik teave plommide kohta, ning sertifikaadi turvalisuse, funktsionaalsuse ja koostalitlusvõime kohta. Turvasertifikaadi väljastab komisjoni määratud tunnustatud sertifitseerimisasutus.

Funktsionaalsuse sertifikaadi annab tootjale tüüvikinnitusasutus.

Koostalitlusvõime sertifikaadi annab komisjoni alluvuses ja vastutusalas olev laboratoorium.

4. Sõidumeeriku, selle asjaomaste komponentide ja sõidumeerikukaardi puhul tõendatakse:

a) turvasertifikaadiga sõiduki seadme, sõidumeerikukaardi, liikumisanduri ning, kui GNSS ei ole sõiduki seadmesse integreeritud, sõiduki seadme ja GNSS-vastuvõtja vahelise ühenduse:

i) vastavust turbe-eesmärkidele;

ii) järgmiste turbefunktsioonide täitmist: identimine ja autentimine, autoriseerimine, konfidentsiaalsus, aruandlus, terviklus, audit, õigsus ja teenuse usaldusväärus;

b) funktsionaalsuse sertifikaadiga, et katsetatud toode vastab nõuetele seoses funktsioonide, keskkonnavalaste omaduste, elektromagnetilise ühilduvuse omaduste ja füüsiliste nõuetega ning muudele kohaldatavatele standarditele;

c) koostalitlusvõime sertifikaadiga, et katsetatud toode on täielikult koostalitlusvõimeline vastavate sõidumeeriku või sõidumeerikukaardi mudelitega.

5. Igast muudatusest sõidumeeriku tark- või riistvaras või nende valmistamiseks kasutatavates materjalides tuleb enne juurutamist teatada asutusele, kes andis seadme tüüvikinnituse. Asutus kinnitab tootjale tüüvikinnituse laiendamise või võib nõuda asjaomase funktsionaalsuse sertifikaadi, turva- ja/või koostalitlusvõime sertifikaadi ajakohastamist või kinnitamist.

6. Mis tahes ühe sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi tüübi kohta ei tohi esitada taotlust rohkem kui ühes liikmesriigis.

7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud sätted käesoleva artikli ühetaoliseks rakendamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

Tüüvikinnituse andmine

Liikmesriik annab tüüvikinnituse mis tahes sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi tüübile, mis vastab artiklites 4 ja 11 sätestatud nõuetele, kui liikmesriik saab kontrollida, et tootmismudelid vastavad kinnitatud tüübile.

Kinnitatud mudeli muudatuste või lisanduste puhul vaatab lisatüüvikinnituse taotlused läbi liikmesriik, kes andis välja algse tüüvikinnituse.

Artikkel 14

Tüüvikinnitusmärk

Liikmesriik väljastab taotlejale eelnevalt kindlaksmääratud mudelile vastava tüüvikinnitusmärgi sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi igale tüübile, mille ta artikli 13 ja II lisa alusel kinnitab. Kõnealused mudelid võtab komisjon rakendusaktidega vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 15

Kinnitamine või keeldumine

Pädevad asutused liikmesriigis, kus tüüvikinnituse taotlus on esitatud, saavad iga kinnitatava sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi tüübi kohta teiste liikmesriikide ametiasutustele ühe kuu jooksul tüüvikinnitustunnistuse, millega on kaasas asjakohaste tehniliste kirjelduste koopiad, kaasa arvatud plommide kohta. Kui pädevad asutused tüüvikinnituse taotlust ei rahulda, siis annavad nad teiste liikmesriikide ametiasutustele teada, et kinnitamisest on keeldutud, ning edastavad oma otsuse põhjendused.

Artikkel 16

Seadmete vastavus tüübikinnitusele

1. Kui artikli 13 kohaselt tüübikinnituse andnud liikmesriik leiab, et tema väljastatud tüübikinnitusmärke kandev sõiduki seade, liikumisandur, salvestusleht või sõidumeerik ei vasta tema kinnitatud tüübile, võtab ta vajalikud meetmed tagamaks, et tootmismudelid vastaksid kinnitatud tüübile. Võetud meetmed võivad vajaduse korral kaasa tuua tüübikinnituse tühistamise.

2. Tüübikinnituse andnud liikmesriik tühistab tüübikinnituse, kui tüübikinnituse saanud sõiduki seade, liikumisandur, salvestusleht või sõidumeerik ei vasta käesolevale määrusele või kui selle kasutamise käigus avaldub mis tahes üldine defekt, mille tõttu ei ole võimalik seda kavandatud eesmärgil kasutada.

3. Kui tüübikinnituse andnud liikmesriik on saanud teiselt liikmesriigilt lõikes 1 või 2 osutatud juhtumi kohta teatise, võtab ta pärast konsulteerimist teatise esitanud liikmesriigiga nendes lõigetes sätestatud meetmeid, võttes arvesse lõikes 5 sätestatud.

4. Lõikes 2 märgitud juhtumi tuvastanud liikmesriik võib keelata sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe või sõidumeeriku turuleviimise ja kasutuselevõtu kuni täiendava teatamiseni. Sama kehtib lõikes 1 osutatud juhtumite puhul seoses ELi esmataatlustest vabastatud sõiduki seadmete, liikumisandurite, salvestuslehtede või sõidumeerikutega, kui valmistaja pärast nõuetekohast hoiatust ei vii neid vastavusse kinnitatud mudeliga või käesoleva määruse nõuetega.

Igal juhul teatavad liikmesriikide pädevad asutused üksteisele ja komisjonile ühe kuu jooksul mis tahes tüübikinnituse tühistamisest või muudest lõike 1, 2 või 3 alusel võetud meetmetest ning esitavad kohased põhjendused.

5. Kui tüübikinnituse andnud liikmesriik vaidlustab lõikes 1 või 2 osutatud juhtumid, millest talle on teatatud, peavad asjaomased liikmesriigid püüdma vaidluse lahendada ning teavitama olukorrast komisjoni.

Kui liikmesriigid ei ole nelja kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud teatise esitamisest jõudnud kokkuleppele, võtab komisjon, olles konsulteerinud kõigi liikmesriikide ekspertidega ja kaalunud kõiki asjaomaseid tegureid, näiteks majanduslikke ja tehnilisi, kuue kuu jooksul kõnealuse neljakuulise ajavahemiku möödumisest vastu otsuse, mis edastatakse asjaomastele ja samal ajal ka teistele liikmesriikidele. Komisjon määrab iga juhtumi puhul oma otsuse rakendamise tähtaja.

Artikkel 17

Salvestuslehtede kinnitamine

1. Salvestuslehe mudeli tüübikinnitustootluse esitaja näitab oma tootluse vormil ära, millist tüüpi analoogsõidumeerikutes on kõnealune salvestusleht kasutamiseks mõeldud, ning esitab salvestuslehe katsetamiseks sobivat tüüpi sõidumeerikud.

2. Iga liikmesriigi pädevad asutused näitavad salvestuslehe mudeli tüübikinnitustunnistel ära, millist tüüpi analoogsõidumeerikutel seda salvestuslehe mudelit võib kasutada.

Artikkel 18

Keeldumisotsuste põhjendus

Kõik käesoleva määruse alusel tehtud otsused sõiduki seadme, liikumisanduri, salvestuslehe mudeli või sõidumeerikukaardi tüübikinnitusest keeldumise või selle tühistamise kohta peavad sisaldama üksikasjalikke põhjendusi keeldumise või tühistamise aluste kohta. Sellisest otsusest teatatakse asjaomasele isikule ning samal ajal teavitatakse teda õiguskaitsevahenditest, mida ta asjaomase liikmesriigi õiguse alusel kasutada saab, ning selliste õiguskaitsevahendite kasutamise tähtaegadest.

Artikkel 19

Tüübikinnitusega sõidumeerikute tunnustamine

Liikmesriigid ei tohi ühegi sõidumeerikuga varustatud sõiduki registreerimisest keelduda ega keelata sõiduki kasutuselevõtmist või kasutamist põhjustel, et sõidukile on paigaldatud nimetatud seade, kui seadmed kannavad artiklis 14 osutatud tüübikinnitusmärke ning artikli 22 lõikes 4 osutatud paigaldustahvlit.

Artikkel 20

Turvalisus

1. Tootjad projekteerivad, testivad ja kontrollivad sõiduki seadmeid, liikumisandureid ja sõidumeerikukaarte, mis on tootmise võetud, et leida toote olelusringi vältel tekkivaid nõrku kohti ning takistada või leevendada nende võimalikku ärakasutamist. Testimise sageduse kehtestab tüübikinnitustunnistuse välja andnud liikmesriik, kuid testimine peab toimuma vähemalt iga kahe aasta tagant.

2. Sel eesmärgil esitavad tootjad vajalikud dokumendid artikli 12 lõikes 3 osutatud sertifitseerimisasutusele nõrkade kohtade analüüsi tegemiseks.

3. Lõike 1 kohaldamisel teeb artikli 12 lõikes 3 osutatud sertifitseerimisasutus sõiduki seadmete, liikumisandurite ja sõidumeerikukaartide ligipääsetavuse katsed eesmärgiga veenduda selles, et teadaolevaid nõrku kohti ei saa avalikkusele kättesaadavat teavet omavad isikud ära kasutada.

4. Kui lõikes 1 osutatud katsete käigus avastatakse süsteemi elementide (sõiduki seadmete, liikumisandurite ja sõidumeeriku-kaartide) nõrgad kohad, ei või selliseid elemente turule viia. Kui lõikes 3 nimetatud katsetel tuvastatakse juba turul olevate elementide nõrgad kohad, teavitab tootja või sertifitseerimis-asutus tüübikinnituse andnud liikmesriigi pädevaid asutusi. Nimetatud pädevad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et probleem lahendatakse, eelkõige tootja poolt, ning teavitavad viivitamatult komisjoni avastatud nõrkadest kohtadest ja kavandatud või võetud meetmetest, sealhulgas vajaduse korral tüübikinnituse tühistamisest artikli 16 lõike 2 kohaselt.

Artikkel 21

Katsed töö käigus

1. Liikmesriigid võivad lubada selliste sõidumeerikute töö käigus katsetamist, millel veel tüübikinnitust ei ole. Liikmesriigid tunnustavad vastastikku töö käigus katsetamiseks antud lubasid.

2. Töö käigus katsetamisel osalevad juhid ja veoettevõtjad vastavad määruse (EÜ) nr 561/2006 nõuetele. Kõnealuse vastavuse tõendamiseks järgivad juhid käesoleva määruse artikli 35 lõikes 2 sätestatud menetlust.

3. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte töö käigus katsetamisel järgitavate menetluste ja kõnealuste katsetamiste seireks kasutatavate vormide kehtestamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrolli-menetlusega.

IV PEATÜKK

PAIGALDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 22

Paigaldamine ja remont

1. Sõidumeerikuid võivad paigaldada või remontida ainult selleks otstarbeks kooskõlas artikliga 24 liikmesriigi pädeva asutuse kinnituse saanud paigaldajad, töökojad või sõidukitootjad.

2. Tunnustatud paigaldajad, töökojad või sõidukitootjad paigaldavad kooskõlas artiklis 15 osutatud tüübikinnitustunnistuses esitatud kirjeldusega sõidumeerikule plommid pärast selle korrahase toimimise kontrollimist ning eelkõige viisil, mis tagab, et ükski manipuleerimiseseade ei saa salvestatud andmeid kohandada ega muuta.

3. Tunnustatud paigaldaja, töökoda või sõidukitootja paneb paigaldatavale plommile erimärgi ning lisaks sellele sisestab digitaalsete sõidumeerikute puhul autentimiskontrolli tegemise elektroonilised turvaandmed. Liikmesriikide pädevad asutused edastavad komisjonile kasutatavate märkide ja elektrooniliste

turvaandmete registri ning vajaliku teabe kasutatavate elektrooniliste turvaandmete kohta. Komisjon võimaldab liikmesriikidele taotluse alusel juurdepääsu sellisele teabele.

4. Tõendamaks sõidumeeriku paigaldamist käesoleva määruse nõuete kohaselt, lisatakse paigaldustahvel, mis on selgelt nähtav ja millele on kerge juurde pääseda.

5. Sõidumeeriku osadele paigaldatakse plomm, mis vastab tüübikinnitustunnistusele. Sõidumeeriku ühendustele, mida on lihtne tahtlikult rikkuda, sealhulgas liikumisanduri ja käigukasti vahelisele ühendusele, ja asjakohasel juhul paigaldustahvile, paigaldatakse plomm.

Plomm eemaldatakse ainult:

— pädevate asutuste artikli 24 kohaselt tunnustatud paigaldajate või töökodade poolt sõidumeeriku remondi, hoolduse või ümberkalibreerimise eesmärgil, või asjakohase koolitusega ja vajaduse korral volitatud kontrolliametnike poolt kontrollimise eesmärgil;

— plommi mõjutava sõiduki remondi või muutmise eesmärgil. Sellistel juhtudel hoitakse sõidukis kirjalikku teatist, milles on esitatud plommi eemaldamise kuupäev, kellaaeg ja põhjus. Komisjon töötab rakendusaktide abil välja kirjaliku avalduse standardvormi.

Kõikidel juhtudel asendab tunnustatud paigaldaja või töökoda plommi viivitamata ja hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast selle eemaldamist.

Enne plommi asendamist kontrollib ja kalibreerib sõidumeerikut tunnustatud töökoda.

Artikkel 23

Sõidumeerikute kontroll

1. Tunnustatud töökojad kontrollivad sõidumeerikuid regulaarselt. Regulaarsed kontrollid tehakse vähemalt iga kahe aasta tagant.

2. Lõikes 1 osutatud kontrollide käigus tuleb vähemalt kontrollida järgmist:

— sõidumeerik on õigesti paigaldatud ja sõiduki jaoks sobiv;

— sõidumeerik on töökorras;

— sõidumeerikul on tüübikinnitusmärk;

— paigaldustahvel on kinnitatud;

- kõik plommid on terved ja kehtivad;
- sõidumeeriku külge ei ole kinnitatud manipulatsiooniseadmeid ja puuduvad selliste seadmete kasutamise jäljed;
- rehvi suurus ja rehvide tegelik ümbermõõt.

3. Töökojad koostavad kontrolliaruande juhul, kui tuleb parandada sõidumeeriku toimimise ebakõlasid, kas perioodilise kontrolli või riikliku pädeva asutuse erinõudmisel tehtud kontrolli tulemusena. Nad koostavad loetelu kõikidest kontrolliaruannetest.

4. Kontrolliaruandeid säilitatakse vähemalt kahe aasta jooksul aruande koostamise kuupäevast. Liikmesriigid otsustavad, kas kontrolliaruandeid säilitatakse või saadetakse need nimetatud ajavahemiku jooksul pädevale asutusele. Juhul, kui töökoda säilitab kontrolliaruandeid, esitab töökoda pädeva asutuse taotluse korral kõnealuse ajavahemiku vältel tehtud kontrollide ja kalibreerimiste aruanded.

Artikkel 24

Paigaldajate, töökodade ja sõidukitootjate tunnustamine

1. Liikmesriigid tunnustavad, kontrollivad regulaarselt ja sertifitseerivad sõidumeerikute paigaldamisi, ülevaatusi, katselisi kontrole ja remonditöid tegevaid paigaldajaid, töökodasid ja sõidukitootjaid.

2. Liikmesriigid tagavad, et paigaldajad, töökojad ja sõidukitootjad on pädevad ja usaldusväärsed. Sel eesmärgil kehtestavad ja avaldavad nad selgelt kõik riiklikud menetlused ning tagavad, et on täidetud järgmised miinimumkriteeriumid:

- a) töötajatel on kohane kooolitus;
- b) asjakohaste katsete tegemiseks ja ülesannete täitmiseks vajalikud seadmed on saadaval;
- c) paigaldajatel, töökodadel ja sõidukitootjatel on hea maine.

3. Paigaldajate või töökodade auditid tehakse järgmiselt:

- a) tunnustatud paigaldajate või töökodade sõidumeeriku käsitlemisel kasutatavaid meetodeid auditeeritakse vähemalt iga kahe aasta järel. Audit keskendub eelkõige võetud turvameetmetele ning töökojakaartide käsitlemisele. Liikmesriigid võivad selliseid auditeid läbi viia kohal viibimata;

- b) samuti korraldatakse tunnustatud paigaldajate või töökodade etteteatamata tehnilisi auditeid, et kontrollida tehtavaid kalibreerimisi, kontrole ja paigaldusi. Kõnealused auditid hõlmavad aastas vähemalt 10 % tunnustatud paigaldajatest ja töökodadest.

4. Liikmesriigid ja nende pädevad asutused võtavad kohaseid meetmeid paigaldajate või töökodade ning veoettevõtjate vahelise huvide konflikti tekke vältimiseks. Eelkõige võetakse huvide konflikti tõsise ohu korral konkreetsed lisameetmed tagamaks, et paigaldaja või töökoda vastab käesolevale määrusele.

5. Liikmesriikide pädevad asutused edastavad (võimaluse korral elektrooniliselt) komisjonile tunnustatud paigaldajate ja töökodade ning nendele väljastatud kaartide loetelud. Komisjon avaldab loetelud oma veebisaidil.

6. Liikmesriikide pädevad asutused tühistavad kas ajutiselt või jäädavalt nende paigaldajate, töökodade ja sõidukitootjate tunnustuse, kes ei täida oma kohustusi käesoleva määruse alusel.

Artikkel 25

Töökojakaardid

1. Töökojakaartide kehtivusaeg ei ole pikem kui üks aasta. Töökojakaardi pikendamisel tagab pädev asutus, et paigaldaja, töökoda või sõidukitootja vastab artikli 24 lõikes 2 loetletud kriteeriumidele.

2. Pädev asutus pikendab töökojakaardi 15 tööpäeva jooksul alates sellekohase kehtiva taotluse ja kõigi vajalike dokumentide laekumisest. Kui töökojakaart on viga saanud, selle kasutamisel tekib tõrge, see kaob või varastatakse, siis väljastab pädev asutus asenduskaardi viie tööpäeva jooksul vastavasisulise üksikasjaliku taotluse laekumisest. Pädevad asutused peavad kadunud, varastatud või defektsete kaartide registrit.

3. Kui liikmesriik tühistab paigaldaja, töökoja või sõidukitootja tunnustuse, nagu on sätestatud artiklis 24, siis tühistab ta samuti sellele väljastatud töökojakaardid.

4. Liikmesriik võtab kõik meetmed, mis on vajalikud tunnustatud paigaldajatele, töökodadele ja sõidukitootjatele jagatud töökojakaartide võltsimise takistamiseks.

V PEATÜKK

JUHIKAARDID

Artikkel 26

Juhikaartide väljastamine

1. Juhikaart väljastatakse, kui juht esitab taotluse oma tavapärase elukoha liikmesriigi pädevale asutusele. See väljastatakse ühe kuu jooksul taotluse ja kõigi vajalike dokumentide laekumisest pädevale asutusele.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „tavapärane elukoht” kohta, kus isik vähemalt 185 päeva kalendriaastast tulenevalt isiklikest või ametialastest sidemetest tavapäraselt elab, või kui isikul ametialased sidemed puuduvad, siis tulenevalt isiklikest sidemetest, mis näitavad tihedaid sidemeid kõnealuse isiku ja tema elukoha vahel.

Sellise isiku tavapäraseks elukohaks, kelle ametialased sidemed on isiklikest sidemetest erinevas kohas ja kes sellest tulenevalt elab erinevates kohtades, mis asuvad kahes või enamas liikmesriigis, peetakse tema isiklike sidemete kohta, kui kõnealune isik sinna regulaarselt tagasi pöördub. Kõnealust viimast tingimust ei ole vaja kohaldada, kui isik elab liikmesriigis tähtajalise ülesande täitmiseks.

3. Juhid esitavad tõendusmaterjali oma tavapärase elukoha kohta, näiteks oma isikutunnistuse või mis tahes muu kehtiva dokumendi. Juhikaardi väljastanud liikmesriigi pädevad asutused võivad nõuda mis tahes täiendavat teavet või tõendusmaterjali, kui nad kahtlevad tavapärase elukoha kinnituse kehtivuses või soovivad teha teatavat erikontrolli.

4. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad liikmesriigid väljastada ajutise, pikendamisõigusega, kuni 185 päeva kehtiva juhikaardi juhile, kelle tavapärane elukoht ei ole liikmesriigis või AETRI kokkuleppe osalisriigis, eeldusel et selline juht on töösuhtes kaardi väljastanud liikmesriigis asutatud ettevõtjaga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1072/2009⁽¹⁾ kohaldamisel esitab kõnealuses määrukses osutatud juhitunnistuse.

Komisjon jälgib liikmesriikide esitatud andmete alusel tähelepanelikult käesoleva lõike kohaldamist. Komisjon esitab oma tähelepanekud iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning analüüsib eelkõige, kas ajutistel juhikaartidel on

tööturule negatiivne mõju ja kas ajutisi kaarte on asjaomasele sõidukijuhile väljastatud tavakorras rohkem kui ühel korral. Komisjon võib esitada asjakohase seadusandliku ettepaneku käesoleva lõike muutmiseks.

5. Kaardi väljastava liikmesriigi pädevad asutused võtavad kohased meetmed selle tagamiseks, et taotlejal ei ole juba kehtivat juhikaarti, ning isikustavad juhikaardi, tagades, et andmed on nähtavad ja turvalised.

6. Juhikaart ei kehti kauem kui viis aastat.

7. Kehtivat juhikaarti ei tühistata ega peatata, v.a juhul kui liikmesriigi pädevad asutused leiavad, et kaart on võltsitud või juht kasutab kaarti, mis ei ole tema oma, või kui kaart on saadud valetunnistuste ja/või võltsitud dokumentide alusel. Kui kõnealused peatamise või tühistamise meetmed võtab liikmesriik, kes kaarti ei väljastanud, siis tagastab viimane kaardi võimalikult kiiresti selle väljastanud liikmesriigi ametiasutustele, märkides selle peatamise või tühistamise põhjused. Kui eeldatakse, et kaardi tagastamine võtab aega rohkem kui kaks nädalat, siis teavitab kaardi peatanud või tühistanud liikmesriik nende kahe nädala jooksul kaardi väljastanud liikmesriiki selle peatamise või tühistamise põhjustest.

8. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et takistada juhikaartide võltsimist.

9. Käesolev artikkel ei takista liikmesriiki väljastamast juhikaarti juhile, kelle tavapärane elukoht on liikmesriigi sellisel territooriumil, mille suhtes ei kohaldata Euroopa Liidu lepingut ega Euroopa Liidu toimimise lepingut, tingimusel et sellistel juhtudel kohaldatakse käesoleva määruse asjakohaseid sätteid.

Artikkel 27

Juhikaartide kasutamine

1. Juhikaart on isiklik dokument.

2. Juhil ei tohi olla rohkem kui üks kehtiv juhikaart ning ta tohib seda kasutada ainult oma isikliku juhikaardina. Juht ei tohi kasutada defektset ega aegunud juhikaarti.

Artikkel 28

Juhikaartide pikendamine

1. Kui juht soovib oma juhikaarti pikendada, siis esitab ta taotluse oma tavapärase elukoha liikmesriigi pädevale asutusele hiljemalt 15 tööpäeva enne kaardi aegumise kuupäeva.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

2. Kui pikendamisel on tavapärase elukoha liikmesriik erinev kaardi väljastanud liikmesriigist ja kui esimese liikmesriigi pädevale asutusele esitatakse taotlus juhikaardi pikendamiseks, siis teavitab ta varasema kaardi väljastanud ametiasutusi selle pikendamise põhjustest.

3. Kui pikendamise taotlus esitatakse kaardi kohta, mille aegumiskuupäev läheneb, siis väljastab pädev asutus uue kaardi enne aegumiskuupäeva, kui taotlus saadeti lõikes 1 sätestatud tähtjaks.

Artikkel 29

Varastatud, kaotatud või defektsed juhikaardid

1. Kaardi väljastanud ametiasutus säilitab väljastatud, varastatud, kaotatud või defektsete juhikaartide andmed vähemalt nende kehtivuse ajal.

2. Kui juhikaart on kahjustatud või kui selle kasutamisel tekib tõrge, siis juht tagastab kaardi oma tavapärase elukoha liikmesriigi pädevale asutusele. Juhikaardi vargusest tuleb ametlikult teatada varguse toimumise riigi pädevale asutusele.

3. Juhikaardi kaotamisest tuleb ametlikult teatada kaardi väljastanud liikmesriigi pädevatele asutustele ja juhi tavapärase elukoha liikmesriigi pädevatele asutustele (kui need on erinevad).

4. Kui juhikaart saab viga, selle kasutamisel tekib tõrge või see kaob või varastatakse, siis esitab juht seitsme kalendripäeva jooksul selle asendamise taotluse tavapärase elukoha liikmesriigi pädevatele asutustele. Kõnealused asutused väljastavad asenduskaardi kaheksa tööpäeva jooksul pärast vastava üksikasjaliku taotluse laekumist.

5. Lõikes 4 sätestatud tingimustel võib juht jätkata juhtimist ilma juhikaardita maksimaalselt 15 kalendripäeva või pikema aja vältel, kui see on vajalik sõiduki tagasijõudmiseks selle asukoha territooriumile, tingimusel et tal on võimalik tõestada juhikaardi esitamise või kasutamise võimatust sellel ajal.

Artikkel 30

Juhikaartide vastastikune tunnustamine ja vahetamine

1. Liikmesriikide väljastatud juhikaarte tunnustatakse vastastikku.

2. Kui liikmesriigi väljastatud kehtiva juhikaardi omanik on asunud tavapäraselt elama muus liikmesriigis, siis võib ta esitada taotluse oma kaardi vahetamiseks võrdväärse juhikaardi vastu.

Kaarti vahetava liikmesriigi kohustus on kontrollida, kas esitavat kaart veel kehtib.

3. Kaarti vahetav liikmesriik tagastab vana kaardi selle väljastanud liikmesriigi ametiasutusele ning annab teada tagastamise põhjused.

4. Kui liikmesriik asendab või vahetab juhikaardi, siis registreeritakse kõnealuses liikmesriigis nimetatud asendamine või vahetamine ning mis tahes edasised asendamisest või vahetamisest.

Artikkel 31

Juhikaartide teabe elektrooniline vahetamine

1. Tagamaks, et taotlejal ei ole juba kehtivat juhikaarti, millele on osutatud artiklis 26, peavad liikmesriigid riiklikke elektroonilisi registreid, mis sisaldavad järgmist teavet juhikaartide, muu hulgas artikli 26 lõikes 4 nimetatud juhikaartide kohta, vähemalt nende kehtivusajaga võrdväärse ajavahemiku vältel:

— juhi ees- ja perekonnanimi,

— juhi sünniaeg ja võimaluse korral sünnikoht,

— kehtiva juhiloa number ja juhiloa väljastamise riik (kui see on olemas),

— juhikaardi staatus,

— juhikaardi number.

2. Komisjon ja liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada elektrooniliste registrite omavaheline ühendus ja juurdepääsetavus kogu liidus, kasutades määruses 2010/19/EL osutatud sõnumiedastussüsteemi TACHOnet või ühilduvat süsteemi. Ühilduva süsteemi kasutamise korral peab elektrooniliste andmete vahetamine kõigi teiste liikmesriikidega olema võimalik TACHOneti sõnumiedastussüsteemi kaudu.

3. Juhikaardi väljastamisel, asendamisel või vajaduse korral pikendamisel kontrollivad liikmesriigid alati elektrooniliste andmete vahetamise abil, et juhil ei ole juba muud kehtivat juhikaarti. Vahetatavad andmed on piiratud selle kontrolliks vajalike andmetega.

4. Kontrolliametnikud võivad saada juurdepääsu elektroonilisele registrile juhikaardi andmete kontrollimiseks.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid selliste ühiste menetluste ja tehniliste kirjelduste sätestamiseks, mis on vajalikud lõikes 2 osutatud omavahelise ühenduse loomiseks, sh vahetatavate andmete vorming, riiklike elektrooniliste registritega toimuva elektroonilise teabevahetuse tehnilised menetlused, juurdepääsu menetlused ja turbemehhanismid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

VI PEATÜKK

SEADME KASUTAMINE

Artikkel 32

Sõidumeeriku nõuetekohane kasutamine

1. Veoettevõtjad ja juhid tagavad digitaalse sõidumeeriku ja juhikaardi korrakohase toimimise ning nõuetekohase kasutamise. Analoogsõidumeerikut kasutavad veoettevõtjad ja juhid tagavad analoogsõidumeeriku korrakohase toimimise ning salvestuslehe nõuetekohase kasutamise.

2. Digitaalset sõidumeerikut ei seadistata nii, et see lülituks automaatselt teatavale näidule ümber, kui sõiduki mootor või süüde on välja lülitatud, välja arvatud juhul, kui juht saab endiselt käsitsi valida sobiva tegevuse kategooria.

3. Salvestuslehele kantud andmete või sõidumeerikule või juhikaardile salvestatud andmete või sõidumeerikust välja trükitud andmete võltsimine, varjamine, esitamise takistamine või hävitamine on keelatud. Keelatud on ka sõidumeeriku, salvestuslehe või juhikaardi mis tahes manipuleerimine, mille tulemus võiks olla andmete ja/või prinditud andmete võltsimine, esitamise takistamine või hävitamine. Ühtegi sellisel eesmärgil kasutatavat seadet ei tohi sõidukis olla.

4. Sõidukitesse ei tohi paigaldada rohkem kui ühte sõidumeerikut, välja arvatud artiklis 21 osutatud töö käigus katsetamise eesmärgil.

5. Liikmesriigid keelavad selliste seadmete tootmise, levitamise, reklaamimise ja/või müügi, mis on ehitatud ja/või kavandatud sõidumeerikute manipuleerimiseks.

Artikkel 33

Veoettevõtja vastutus

1. Veoettevõtja vastutab selle eest, et tema juhid on saanud nõuetekohase väljaõppe ja juhised seoses digitaalse ja analoogsõidumeeriku nõuetekohase toimimisega, ta teostab korrapäraselt kontrolle, tagamaks et juhid kasutavad sõidumeerikut

nõuetekohaselt, ning ei anna juhtidele mingeid otseseid ega kaudseid stiimuleid sõidumeeriku väärkasutamiseks.

Veoettevõtja annab analoogsõidumeerikuga sõidukite juhtidele piisava arvu salvestuslehti, pidades silmas salvestuslehtede isiklikku olemust, kasutusaja pikkust ning võimalikku kohustust asendada salvestuslehed, mis on rikutud või mille on volitatud kontrolliametnik ära võtnud. Veoettevõtja annab juhtidele ainult tüübikinnituse saanud mudeli puhul ette nähtud salvestuslehed, mis sobivad kasutamiseks sõidukile paigaldatud sõidumeerikus.

Kui sõidukile on paigaldatud digitaalne sõidumeerik, siis tagavad veoettevõtja ja juht, et võttes arvesse kasutusaja pikkust, on kontrolli korral võimalik kontrolliametniku nõudmisel andmed sõidumeerikust korrektselt välja trükkida.

2. Veoettevõtja säilitab salvestuslehed ja väljatrükid – kui need on artikli 35 kohaselt olemas – kronoloogilises järjekorras ja loetaval kujul vähemalt aasta pärast nende kasutamist ning väljastab asjaomastele juhtidele nende taotluse korral koopiad. Lisaks sellele väljastab veoettevõtja asjaomastele juhtidele nende nõudmisel juhikaartidelt alla laaditud andmete koopiad ja koopiate paber kandjal väljatrükid. Salvestuslehed, väljatrükid ja allalaaditud andmed esitatakse või antakse üle iga volitatud kontrolliametniku nõudmisel.

3. Veoettevõtja vastutab käesoleva määruse rikkumiste eest, mille panevad toime tema juhid või tema käsutuses olevad juhid. Liikmesriigid võivad vastutuse siduda käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu ning määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 10 lõigete 1 ja 2 rikkumisega veoettevõtja poolt.

Artikkel 34

Juhikaartide ja salvestuslehtede kasutamine

1. Juht kasutab salvestuslehte või juhikaarti iga päev, mil ta sõidukit juhib, ning alates hetkest, kui ta sõiduki üle võtab. Salvestuslehte või juhikaarti ei võeta välja enne igapäevase tööaja lõppu, kui selle väljavõtmine ei ole muul viisil lubatud. Ühtki salvestuslehte või juhikaarti ei tohi kasutada pikema aja jooksul kui see, milleks see on ette nähtud.

2. Juhid kaitsevad piisavalt salvestuslehti või juhikaarte ega kasuta määratud või rikutud salvestuslehti või juhikaarte.

3. Kui juht ei viibi sõidukis ega saa seetõttu sõidukisse paigaldatud sõidumeerikut kasutada, tuleb lõike 5 punkti b alapunktides ii, iii ja iv osutatud ajavahemikud,

a) kui sõiduk on varustatud analoogsõidumeerikuga, kanda salvestuslehele käsitsi, automaatse registreerimise või muude vahendite abil loetavalt ja salvestuslehte määrimata või,

- b) kui sõiduk on varustatud digitaalse sõidumeerikuga, kanda juhikaardile sõidumeeriku manuaalse sisestusseadme abil.

Liikmesriigid ei kehtesta juhtidele kohustust esitada vorm, millega tõendatakse nende tegevust ajal, mil nad ei viibi sõidukis.

4. Kui digitaalse sõidumeerikuga varustatud sõidukis viibib mitu juhti, siis tagab iga juht, et tema juhikaart sisestatakse sõidumeeriku õigesse avasse.

Kui analoogsõidumeerikuga varustatud sõidukis viibib mitu juhti, siis muudavad juhid vajadust mööda salvestuslehti, et asjakohased andmed kantaks tegelikult sõitva juhi salvestuslehele.

5. Juht:

- a) tagab salvestuslehel registreeritud aja vastavuse sõiduki registreerimisriigi ametlikule ajale;

- b) kasutab lüliteid, mis võimaldavad registreerida eraldi ja eristatavalt järgmised ajavahemikud:

- i) märki all juhtimisaeg;

- ii) märki all „muu töö”, mis tähendab mis tahes tegevust peale juhtimise, nagu on määratletud direktiivi 2002/15/EÜ artikli 3 punktis a, ja samuti mis tahes tööd samale või muule töandjale transpordisektoris või sellest väljaspool;

- iii) märki all „valmisoleku aeg”, nagu on määratletud direktiivi 2002/15/EÜ artikli 3 punktis b;

- iv) märki all : vaheajad või puhkus.

6. Iga analoogsõidumeerikuga varustatud sõiduki juht kannab oma salvestuslehele järgmised andmed:

- a) salvestuslehe kasutamist alustades oma perekonna- ja eesnimi;

- b) salvestuslehe kasutamise alguse ja lõpu kuupäeva ja koha;

- c) iga sõiduki registreerimisnumbri, millele ta on määratud tööle, nii salvestuslehele kantud esimese reisi alguses kui ka salvestuslehe kasutamise ajal, kui tuleb sõidukit vahetada;

- d) läbisõidumõõdiku näidu:

- i) salvestuslehele kantud esimese reisi alguses;

- ii) salvestuslehele kantud viimase reisi lõpus;

- iii) kui tööpäeva jooksul tuleb sõidukit vahetada, siis esimese sõiduki näidu, mida juht kasutama määrati, ja järgmise sõiduki näidu;

- e) sõidukite vahetamise aja.

7. Juht sisestab digitaalsesse sõidumeerikusse nende riikide tähised, kus igapäevast tööaega alustati ja kus see lõpetati. Liikmesriik võib siiski nõuda oma territooriumil vedudega tegelevate sõidukite juhtidelt riigi tähisele täpsemate geograafiliste andmete lisamist, kui liikmesriik on komisjoni neist geograafilistest andmetest enne 1. aprilli 1998 teavitanud.

Juhid ei pea esimese lõigu esimeses lauses osutatud teavet sisestama, kui sõidumeerik salvestab artiklis 8 sätestatud asukohaandmeid automaatselt.

Artikkel 35

Kahjustatud juhikaardid ja salvestuslehed

1. Kui salvestusleht või juhikaart kahjustub, siis hoiavad juhid kahjustatud salvestuslehte või juhikaarti koos selle asendamiseks esitatud dokumendiga.

2. Kui juhikaart kahjustub, selle kasutamisel tekib tõrge või see kaob või varastatakse, siis juht

- a) prindib oma teekonna alguses andmed tema juhitud sõiduki kohta ja kannab väljatrükile

- i) andmed, mis võimaldavad juhi kindlakstegemist (nimi, juhikaardi või juhiloa number), ning oma allkirja;

- ii) artikli 34 lõike 5 punkti b alapunktides ii, iii ja iv nimetatud ajavahemikud;

b) prindib oma teekonna lõpul välja andmed sõidumeeriku salvestatud ajavahemike kohta, märgib üles sõidumeeriku mittedalvestatud ajavahemikud, mil ta väljatrüki koostamisest alates tegi teisi töid, oli valmisolekuseisundis või võttis puhkeaja, ning kannab sellele dokumendile andmed, mis võimaldavad juhi kindlakstegemist (nimi, juhikaardi või juhiloa number), samuti oma allkirja.

Artikkel 36

Juhi kaasaskantavad dokumendid

1. Kui juht juhib analoogsõidumeerikuga varustatud sõidukit, peab ta olema suuteline volitatud kontrolliametnikule tema nõudmisel igal ajal esitama

- i) jooksva päeva salvestuslehed ja juhi poolt eelnenud 28 päeval kasutatud salvestuslehed;
- ii) juhikaardi, kui tal on see olemas, ja
- iii) kõik jooksva päeva ja eelnenud 28 päeva jooksul koostatud käsikirjalised kanded ja väljatrüki, mis on ette nähtud käesoleva määrusega ja määrusega (EÜ) nr 561/2006.

2. Kui juht juhib digitaalse sõidumeerikuga varustatud sõidukit, peab ta olema suuteline volitatud kontrolliametnikule tema nõudmisel igal ajal esitama

- i) oma juhikaardi;
- ii) kõik jooksva päeva ja eelnenud 28 päeva jooksul koostatud käsikirjalised kanded ja väljatrüki, mis on ette nähtud käesoleva määrusega ja määrusega (EÜ) nr 561/2006;
- iii) salvestuslehed punktis ii osutatud ajavahemiku kohta, kui ta on selle ajavahemiku jooksul juhtinud sõidukit, mis on varustatud analoogsõidumeerikuga.

3. Volitatud kontrolliametnik võib määruse (EÜ) nr 561/2006 täitmist kontrollida, analüüsides salvestuslehti, kuvades ekraanile või printides või laadides alla sõidumeerikus või juhikaardil salvestatud andmeid, või kui see ei ole võimalik, iga teist dokumenti, mis tõendab mittevastavust mõne sättega, näiteks käesoleva määruse artikli 29 lõikega 2 ja artikli 37 lõikega 2.

Artikkel 37

Menetlus seadmete tõrke korral

1. Sõidumeeriku rikke või tõrgete korral laseb veoettevõtja selle tunnustatud paigaldajal või töökojal remontida niipea, kui asjaolud seda võimaldavad.

Kui sõidukil ei ole võimalik pöörduda tagasi veoettevõtja territooriumile ühe nädala jooksul alates rikke või tõrgetega töötamise ilmnemisest, tehakse remont teel.

Artikli 41 alusel võetud liikmesriikide meetmetega antakse pädevatele asutustele õigus keelata sõiduki kasutamine, kui rikked või tõrked ei ole kõrvaldatud käesoleva lõike esimese ja teise lõigu kohaselt, kuivõrd see on kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusaktidega.

2. Kui sõidumeerik ei ole töökorras või on tekkinud selle tõrked, siis märgivad juhid nende tuvastamist võimaldavad andmed (nimi, juhikaardi või juhiloa number) koos allkirjaga ja teabega nende eri ajavahemike kohta, mida sõidumeerik enam korrakohaselt ei salvesta ega prindi:

- a) salvestuslehele või lehtedele või
- b) salvestuslehele kinnitatavale või juhikaardiga koos hoitavale ajutisele lehele.

VII PEATÜKK

RIIKLIK SUND JA KARISTUSED

Artikkel 38

Kontrolliametnikud

1. Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks ja määruse järgimise tõhusaks jälgimiseks tuleb volitatud kontrolliametnikele anda piisav varustus ning asjakohased volitused. Nimetatud varustuse hulka kuuluvad eelkõige:

- a) kontrollikaardid, millega on võimalik juurde pääseda sõidumeerikus ja sõidumeerikukaartidel, ja võimaluse korral töökojakaartidel registreeritud teabele;
- b) vajalikud vahendid, et laadida alla sõiduki seadme ja sõidumeerikukaartide andmefaile ning analüüsida selliseid digitaalse sõidumeeriku andmefaile ja väljatrükke ning analoogsõidumeeriku salvestuslehti või tabeleid.

2. Kui kontrolliametnikud leiavad kontrolli käigus piisavalt tõendeid põhjendatud pettusekahtluse kohta, siis on neil õigus suunata sõiduk tunnustatud töökoja juurde edasiste katsete läbiviimiseks, eelkõige selleks, et kontrollida, kas sõidumeerik:

- a) on töökorras;
- b) registreerib ja salvestab andmeid õigesti ning selle kalibreerimisparameetrid on õiged.

3. Kontrolliametnikel on õigus nõuda tunnustatud töökodadelt lõikes 2 osutatud katse ja manipulatsiooniseadmete olemasolu kontrollimiseks erikatsete läbiviimist. Kui avastatakse manipulatsiooniseadmed, siis võib need koos sõiduki seadme või selle osade ja juhikaardiga sõidukist eemaldada ning neid võib kasutada tõendusmaterjalina kooskõlas riiklike menetluseeskirjadega, mida kohaldatakse sellise tõendusmaterjali käitlemisel.

4. Kontrolliametnikud kasutavad ettevõtja ruumide kontrollimise käigus asjakohasel juhul võimalust ettevõtja valduses olevaid sõidumeerikuid ja juhikaarte kontrollida.

Artikkel 39

Kontrolliametnike koolitus

1. Liikmesriigid tagavad, et kontrolliametnikud on nõuetekohaselt koolitatud, et salvestatud andmeid analüüsida ja sõidumeerikuid kontrollida, millega saavutatakse tulemuslik ja ühtlustatud kontroll ja jõustamine.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma kontrolliametnike koolitusvajadustest hiljemalt 2. septembriks 2016.

3. Komisjon võtab rakendusaktidega meetmeid, millega täpsustatakse kontrolliametnike esma- ja täiendusõppe sisu, sh kontrolliobjektide valimise ning manipuleerimiseadmete ja pettuste tuvastamise tehnikate kohta. Nimetatud meetmed hõlmavad juhiseid käesoleva määruse ja määruse (EÜ) nr 561/2006 asjakohaste sätete rakendamise hõlbustamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Liikmesriigid lisavad kontrolliametnikele antavale koolitusele komisjoni täpsustatava sisu.

Artikkel 40

Vastastikune abi

Liikmesriigid abistavad üksteist käesoleva määruse kohaldamisel ja selle järgimise kontrollimisel.

Kõnealuse vastastikuse abistamise raames saadavad liikmesriikide pädevad asutused eelkõige üksteisele kogu kättesaadava teabe paigaldajate ja töökodade käesoleva määruse rikkumiste kohta, erinevate manipuleerimisviiside kohta ning kõnealustele rikkumistele kohaldatavate karistuste kohta.

Artikkel 41

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad oma põhiseaduslikku korda järgides käesoleva määruse sätete rikkumiste eest karistamise

eeskirjad ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed, hoiatavad ja mittediskrimineerivad ning kooskõlas direktiivis 2006/22/EÜ määratletud rikkumiste kategooriatega.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõnealustest meetmetest ning karistusi käsitlevatest eeskirjadest 2. märtsiks 2016. Nad teavitavad komisjoni kõnealuste meetmete kõigist edasistest muudatustest.

VIII PEATÜKK

LÖPPSÄTTED

Artikkel 42

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamise korral kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamise korral kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Kui komisjoni arvamus saadakse kirjaliku menetluse teel, lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemust saavutamata arvamus esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul, kui komitee eesistuja nii otsustab või kui komitee liikmete lihthälteenamusega seda taotletakse.

Artikkel 43

Sõidumeerikufoorum

1. Sõidumeerikufoorum luuakse eesmärgiga toetada sõidumeerikute tehnilisi küsimusi käsitlevat arutelu liikmesriikide ekspertide, artiklis 42 osutatud komitee liikmete ja selliste kolmandate riikide ekspertide vahel, kus kasutatakse sõidumeerikuid vastavalt AETRI kokkuleppele. Liikmesriigid määravad sõidumeerikufoorumi jaoks oma eksperdi.

2. Liikmesriigid peaksid sõidumeerikufoorumile lähetama eksperite, kes osalevad artiklis 42 osutatud komitees.

3. Sõidumeerikufoorum on avatud osalemiseks neile huvitatud kolmandate riikide ekspertidele, kes on AETRI kokkuleppe osalisriigid.

4. Sõidumeerikufoorumisse kutsutakse osalema ka sidusrühmad, sõidukitootjate esindajad, sõidumeerikute tootjad, sotsiaalpartnerid ja Euroopa Andmekaitseinspektor.

5. Sõidumeerikufoorum võtab vastu oma töökorra.

6. Sõidumeerikufoorum kohtub vähemalt korra aastas.

Artikkel 44

Riiklikest meetmetest teavitamine

Liikmesriigid teavitavad komisjoni õigusaktide, eeskirjade ja haldussätete tekstist, mille nad võtavad vastu käesoleva määruse reguleerimisalas, hiljemalt 30 päeva jooksul pärast nende vastuvõtmise kuupäeva; esimest korda teavitatakse hiljemalt 2. märtsiks 2015.

Artikkel 45

Määruse (EÜ) nr 561/2006 muutmine

Määrust (EÜ) nr 561/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 3 lisatakse punkti a järele järgmine punkt:

„aa) sõidukite või autorongidega, mille lubatud täismass ei ületa 7,5 tonni ja mida kasutatakse selliste materjalide, seadmete või masinate veoks, mida juht vajab seoses oma tööga, ning mida kasutatakse ettevõtte asukohast 100 km raadiuses, tingimusel et sõiduki juhtimine ei ole juhi põhitegevus;”.

2) Artikli 13 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punktides d, f ja p asendatakse sõnad „50 km” sõnadega „100 km”;

b) punkti d esimene lõik asendatakse järgmisega:

„d) sõidukid või sõidukite kombinatsioon, mille lubatud täismass ei ületa 7,5 tonni ja mida kasutavad universaalsete postiteenuste osutajad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ (ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta) (*) artikli 2 lõike 13 mõistes postisaadetiste kohaletoimetamiseks universaalse postiteenuse raames.

(*) EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14.”

Artikkel 46

Üleminekumeetmed

Kui käesolevas määruses osutatud rakendusakte ei ole vastu võetud ning neid ei ole võimalik kohaldada käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval, kohaldatakse üleminekumeetmena jätkuvalt määruse (EMÜ) nr 3821/85 sätteid, sealhulgas selle IB lisa sätteid, kuni käesolevas määruses osutatud rakendusaktide kohaldamise alguskuupäevani.

Artikkel 47

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EMÜ) nr 3821/85 tunnistatakse kehtetuks. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 48

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Võttes arvesse artiklis 46 üleminekumeetmete kohta sätestatud, kohaldatakse käesolevat määrust alates 2. märtsist 2016. Artikleid 24, 34 ja 45 kohaldatakse alates 2. märtsist 2015.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 4. veebruar 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
E. VENIZELOS

I LISA

ANALOOGSÕIDUMEERIKU KONSTRUKTSIOONI-, KATSETUS-, PAIGALDUS- JA KONTROLLINÕUDED

I. MÕISTED

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „sõidumeerik” või „analoogsõidumeerik” –

maanteesõidukitele paigaldamiseks mõeldud seade, mis näitab ja registreerib automaatselt või poolautomaatselt nende sõidukite liikumise ja juhtide tööaja teatavad üksikasjad;

b) „sõidumeeriku konstant” –

numbriline parameeter, mis vastab ühe kilomeetri jooksul läbitud vahemaa näitamiseks ja registreerimiseks vajaliku sisendsignaali väärtusele; konstanti väljendatakse pööretena kilomeetris ($k = \dots$ pööret/km) või impulssidena kilomeetris ($k = \dots$ imp/km);

c) „sõidukit iseloomustav koefitsient” –

numbriline parameeter, mis kirjeldab sõidukit sõidumeerikuga ühendava osa (käigukasti väljundvõll või -telg) tekitatud väljundsignaali, kui sõiduk läbib normaalsetes katsetingimustes ühe mõõdetud kilomeetri pikkuse vahemaa (vt käesoleva lisa VI osa punkt 4). Sõidukit iseloomustavat konstanti väljendatakse pööretena kilomeetris ($k = \dots$ pööret/km) või impulssidena kilomeetris ($k = \dots$ imp/km);

d) „rattarehvide efektiivümberrõõm” –

mitme sõidukit vedava ratta (veoratta) keskmine läbitud teepikkus täieliku pöörlemise korral. Teepikkusi tuleb mõõta normaalsetes katsetingimustes (vt käesoleva lisa VI osa punkt 4) ning neid väljendatakse kujul: $1 = \dots$ mm.

II. SÕIDUMEERIKU ÜLDOMADUSED JA FUNKTSIOONID

Sõidumeerik peab suutma registreerida järgmist:

1. sõiduki läbitud teepikkus;
2. sõiduki kiirus;
3. juhtimisaeg;
4. muu tööaeg või valmisolekuaeg;
5. töö vaheajad ja igapäevane puhkeaeg;
6. salvestuslehte sisaldava korpuse avamine;
7. elektrooniliste sõidumeerikute puhul, mis toimivad signaalide elektrilise edastamise teel vahemaa- ja kiirusanduritelt, igasugune rohkem kui 100 millisekundit kestev katkestus sõidumeeriku energiavarustuses (välja arvatud valgustus) ning vahemaa- ja kiirusanduri energiavarustuses ning igasugune vahemaa- ja kiirusandurisse juhitava signaali katkestus.

Sõiduki puhul, mida kasutab kaks juhti, peab sõidumeerik suutma registreerida samaaegselt ja eristatavalt kahele eraldi salvestuslehele esimese lõigu punktides 3, 4 ja 5 loetletud ajad.

III. SÕIDUMEERIKU KONSTRUKTSIOONINÕUDED

a) Üldnõuded

1. Sõidumeerikul on järgmised osad:

1.1. Visuaalsed vahendid, mis näitavad:

- läbitud teepikkust (läbisõidumõõdik),
- kiirust (spidomeeter),
- aega (kell).

1.2. Salvestusvahendid, mis koosnevad:

- läbisõidumõõdikust,
- kiirusmeerikust,
- ühest või mitmest punkti c alapunkti 4 nõuetele vastavast ajameerikust.

1.3. Märgistusvahendid, mis näitavad salvestuslehel eraldi:

- seda salvestuslehte sisaldava korpuse iga avamist;
- elektroonilise sõidumeeriku puhul, nagu see on määratletud II osa esimese lõigu punktis 7, igasugust rohkem kui 100 millisekundit kestvat katkestust sõidumeeriku energiavarustuses (välja arvatud valgustus) pärast toiteallika uut sisselülitamist;
- elektroonilise sõidumeeriku puhul, nagu see on määratletud II osa esimese lõigu punktis 7, igasugust rohkem kui 100 millisekundit kestvat katkestust vahemaa- ja kiirusanduri energiavarustuses, ning vahemaa- ja kiirusandurisse juhitava signaali mis tahes katkestamist.

2. Kui sõidumeerikule pannakse punktis 1 loetletud seadmetele lisaks veel seadmeid, ei tohi need segada kohustuslike seadmete nõuetekohast toimimist ega nende näitude lugemist.

Sõidumeerik tuleb esitada tüübikinnituseks koos kõigi lisaseadmetega.

3. Materjalid

3.1. Sõidumeeriku kõik koostisosad peavad olema tehtud piisavalt stabiilsetest ja piisava mehaanilise tugevusega materjalidest, millel on stabiilsed elektrilised ja magnetilised karakteristikud.

3.2. Seadme mis tahes koostisosa muudatused või muudatused selle valmistamiseks kasutatavates materjalides tuleb enne valmistamisel kasutusele võtmist esitada kinnitamiseks asutusele, kes andis seadme tüübikinnituse.

4. Läbitud teepikkuse mõõtmine

Läbitud teepikkuse võib mõõta ja registreerida nii:

- et selle hulka arvatakse nii edaspidi kui tagurpidi liikumine või
- selle hulka arvatakse ainult edaspidi liikumine.

Tagurpidi liikumise mis tahes salvestus ei tohi mõjutada muude salvestuste selgust ja täpsust.

5. Kiiruse mõõtmine

5.1. Kiiruse mõõtmisulatus vastab tüübikinnitustunnistusel märgitud ulatusele.

5.2. Mõõtevahendi loomulik sagedus ja summutus peavad olema sellised, et kiirust näitavad ja registreerivad seadmed võivad mõõtmisulatuses järgida kuni 2 m/s^2 suurust kiirenduse muutust lubatud hälbe piires.

6. Aja mõõtmine (kell)

6.1. Kella lähtetusseadis peab olema salvestuslehte sisaldava korpuse sees, korpuse iga avamine tuleb registreerida automaatselt salvestuslehel.

6.2. Kui salvestuslehe edasiliikumist juhib kell, peab aeg, mille jooksul kell pärast täielikku üleskeeramist töötab, olema vähemalt 10 % pikem salvestusajast, mis vastab seadmesse pandavate salvestuslehtede maksimaalsele ajale.

7. Valgustus ja kaitse

7.1. Seadme visuaalsed vahendid peavad olema varustatud piisava mittepimestava valgustusega.

7.2. Normaalses kasutustingimustes peavad seadme kõik sisemised osad olema kaitstud niiskuse ja tolmu eest. Lisaks sellele peavad need olema avamiskindlad ja olema korpustes, mida saab kinni plommida.

b) Visuaalsed vahendid

1. Läbitud teepikkuse näidik (läbisõidumõõdik)

1.1. Läbitud teepikkuse näidiku väikseima jaotise väärtus peab olema 0,1 kilomeetrit. Hektomeetreid näitavaid arve peab saama selgesti eristada täiskilomeetreid näitavatest arvudest.

1.2. Läbisõidumõõdiku numbrid peavad olema kergesti loetavad ja nende näivkõrgus peab olema vähemalt 4 mm.

1.3. Läbisõidumõõdikul peab olema võimalik näidata vähemalt 99 999,9 km.

2. Kiirusnäidikud (spidomeeter)

2.1. Kiiruseskaala peab mõõtmisulatuses olema ühtselt gradueeritud 1, 2, 5 või 10 kilomeetri kaupa tunnis. Kiiruse skaalamärkide väärtus (vahemaa kahe järjestikuse märgi vahel) ei tohi olla suurem kui 10 % skaalal näidatud maksimumkiirusest.

2.2. Mõõteulatuses väljaspool olevat ala ei tule tähistada numbritega.

2.3. Kiiruse erinevust 10 km/h näitava mõõteskaala jaotise pikkus peab olema vähemalt 10 mm.

2.4. Osutiga näidikul ei tohi vahemaa osuti ja näidiku vahel olla suurem kui 3 mm.

3. Ajanäidik (kell)

Ajanäidik peab olema nähtav väljaspool seadet ning selle näit peab olema selge, lihtne ja üheselt mõistetav.

c) Salvestusvahendid

1. Üldnõuded

1.1. Kõik seadmed, olenemata salvestuslehe kujust (riba või ketas), peavad olema varustatud märgiga, mis võimaldab salvestuslehte korrektselt sisse panna, nii et oleks tagatud kella näidatava aja ja lehe ajamärgistuse vastavus.

1.2. Salvestuslehte liigutav mehhanism peab olema selline, et see tagaks lehe tõrgeteta liikumise ning vaba sissepääsmise ja väljavõtmise.

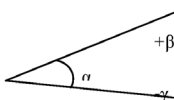
1.3. Kettakujuliste salvestuslehtede puhul peab edasiliigutamisseadet juhtima kellamehhanism. Sel juhul peab salvestuslehe pöörlemine olema pidev ja ühtlane, minimaalse kiirusega 7 mm tunnis, mõõdetuna ringi siseküljel, mis tähistab kiiruse mõõtmisala serva. Ribakujulise meeriku puhul, kus salvestuslehtede edasiliigutamise seadet juhib kellamehhanism, peab sirgjooneline edasiliikumine olema vähemalt 10 mm tunnis.

1.4. Läbitud teepikkuse, sõiduki kiiruse ja salvestuslehte või salvestuslehti sisaldava korpuse kõigi avamiste registreerimine peab olema automaatne.

2. Läbitud teepikkuse salvestamine
 - 2.1. Salvestuslehel peab iga läbitud kilomeeter olema kujutatud vähemalt ühemillimeetrise muutusega vastaval koordinaadil.
 - 2.2. Isegi kui kiirus ulatub mõõtmisulatuse ülempiirini, peab teepikkuse salvestus olema selgesti loetav.
 3. Kiiruse salvestamine
 - 3.1. Olenemata salvestuslehe kujust peab kiirusmeeriku pliiats normaalselt liikuma salvestuslehe liikumise suunas sirgjooneliselt ja õige nurga all. Kuid pliiatsi liikumine võib olla kõverjooneline, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - pliiatsi joonistatud jälg peab olema risti kiiruse salvestamiseks jäetud ala keskmise ümbermõõduga (kettakujuliste salvestuslehtede puhul) või teljega (ribakujuliste salvestuslehtede puhul),
 - olenemata salvestuslehe kujust peab pliiatsi joonistatud jälje kumerusraadiuse ja kiiruse salvestamiseks jäetud ala laiuse suhe olema vähemalt 2,4: 1,
 - ajaskaala tähistused peavad ulatuma salvestusalale sama raadiusega kumeruse all kui pliiatsi joonistatud jälg. Ajaskaalal olevate märgistuste vahemik ei tohi olla pikem kui üks tund.
 - 3.2. Salvestuslehel peab iga kiirusemuudatus 10 km/h olema kujutatud vähemalt 1,5 mm muutusega vastaval koordinaadil.
 4. Aja salvestamine
 - 4.1. Sõidumeerik peab olema ehitatud selliselt, et juhtimisaeg salvestatakse alati automaatselt ning vajaduse korral on lülitiseadme abil võimalik salvestada eraldi muud ajad, nagu see on osutatud käesoleva määruse artikli 34 lõike 5 punkti b alapunktides ii, iii ja iv.
 - 4.2. Jälgede karakteristikute, nende suhteliste asukohtade ja vajaduse korral määruse artiklis 34 sätestatud märkide abil peab olema võimalik erinevaid aegu selgesti eristada. Erinevad ajad tuleks salvestuslehel üksteisest eristada vastavate jälgede paksuse erinevusega või mis tahes muu süsteemi abil, mis on loetavuse ja andmete tõlgendamise lihtsuse suhtes vähemalt sama tõhus.
 - 4.3. Sõidukite puhul, mille meeskond koosneb mitmest juhust, tuleb punktis 4.1 sätestatud andmed salvestada eraldi salvestuslehtedele, kusjuures iga salvestusleht kuulub ühele juhile. Sel juhul peab erinevate salvestuslehtede edasiliikumine toimuma kas ühtse mehhanismi abil või sünkroniseeritud eraldi mehhanismide abil.
- d) Sulgur
1. Salvestuslehte või salvestuslehti ja kella lähtestusmehhanismi sisaldav korpus peab olema varustatud lukuga.
 2. Salvestuslehte või salvestuslehti ja kella lähtestusmehhanismi sisaldava korpuse iga avamine tuleb automaatselt registreerida salvestuslehel või -lehtedel.
- e) Märgistus
1. Sõidumeeriku esiküljel peavad olema järgmised märgistused:
 - läbisõidumõõdiku näidu lähedal teepikkuse mõõtühik, mida näidatakse lühendiga „km”;
 - kiiruseskaala lähedal märgistus „km/h”;
 - spidomeetri mõõtepiirkond kujul „Vmin ... km/h, Vmax ... km/h”. Märgistus ei ole vajalik, kui see on olemas seadet kirjeldaval tahvil.
- Neid nõudeid ei kohaldata siiski sõidumeerikute suhtes, millele on antud tüübikinnitus enne 10. augustit 1970.

2. Kirjeldav tahvel tuleb ehitada seadme sisse ning sellel peavad olema järgmised märgistused, mis peavad olema nähtavad paigaldatud seadmel:

- seadme tootja nimi ja aadress,
- tootjanumber ja ehitusaasta,
- seadme tüübikinnitusmärk,
- seadme konstant kujul „ $k = \dots$ pööret/km” või „ $k = \dots$ imp/km”,
- soovi korral mõõtepiirkond punktis 1 kirjeldatud kujul,
- kui seadme tundlikkus kaldenurga suhtes võib mõjutada seadme näite üle lubatud hälbe, väljendatakse lubatud kaldenurk järgmiselt:

kus α on nurk, mis on mõõdetud seadme esikülje (paigaldatud ülespoole) horisontaalasendis, milles seade on kalibreeritud, ning β ja γ on vastavalt kalibreerimisnurgast α lubatud maksimaalsed hälbed üles- ja allapoole.

f) Lubatud hälve (visuaal- ja salvestusseadmed)

1. Katsestendil enne paigaldamist:

a) läbitud teepikkus:

tegelikust teepikkusest pluss/miinus 1 %, kui teepikkus on vähemalt 1 km;

b) kiirus:

tegelikust kiirusest pluss/miinus 3 km/h;

c) aeg:

pluss/miinus kaks minutit päevas ja maksimaalselt 10 minutit seitsme päeva kohta, kui kella üleskeeramist järgne tööaeg ei ole sellest ajast lühem.

2. Paigaldamisel:

a) läbitud teepikkus:

tegelikust teepikkusest pluss/miinus 2 %, kui teepikkus on vähemalt 1 km;

b) kiirus:

tegelikust kiirusest pluss/miinus 4 km/h;

c) aeg:

pluss/miinus 2 minutit päevas või

pluss/miinus 10 minutit seitsme päeva kohta.

3. Kasutamisel:

a) läbitud teepikkus:

tegelikust teepikkusest pluss/miinus 4 %, kui teepikkus on vähemalt 1 km;

b) kiirus:

tegelikust kiirusest pluss/miinus 6 km/h;

c) aeg:

pluss/miinus 2 minutit päevas või

pluss/miinus 10 minutit seitsme päeva kohta.

4. Punktides 1, 2 ja 3 sätestatud lubatud hälve kehtib temperatuurivahemiku 0 °C – 40 °C puhul, temperatuuri mõõdetakse seadme vahetus läheduses.
5. Punktides 2 ja 3 sätestatud lubatud hälvet mõõdetakse VI osas sätestatud tingimustel.

IV. SALVESTUSLEHT

a) Üldnõuded

1. Salvestuslehed peavad olema sellised, et need ei segaks seadme normaalset töötamist ning et neil sisalduvad andmed oleksid kustumatud, kergesti loetavad ja identifitseeritavad.

Salvestuslehed peavad normaalses niiskuse- ja temperatuuritingimustes säilitama oma mõõtmed ja kõik neile salvestatud andmed.

Lisaks sellele peab saama salvestuslehele kirjutada käesoleva määruse artiklis 34 osutatud teabe neid rikkumata ja salvestuste loetavust mõjutamata.

Normaalses hoiustamistingimustes peavad salvestused jääma selgelt loetavaks vähemalt aastaks.

2. Olenemata salvestuslehtede kujust peab nende minimaalne salvestusmaht olema 24 tundi.

Kui katkematu salvestusmahu suurendamiseks ühendatakse töötajate sekkumiseta kokku mitu ketast, peavad erinevate ketaste vahelised ühendused olema sellised, et ühelt kettalt teisele ülemineku ajal ei oleks salvestustes katkestusi ega kattuvusi.

b) Salvestuspiirkonnad ja nende gradueerimine

1. Salvestuslehtedel on järgmised mõõtepiirkonnad:

— üksnes kiirusega seotud andmetele jäetud piirkond,

— üksnes läbitud teepikkusega seotud andmetele jäetud piirkond,

— üks või mitu piirkonda, mis on juhtimisaja, muude töö- ja valmisolekuaegade ning töö vaheaegade ja igapäevase puhkeajaga seotud andmete tarvis.

2. Kiiruse salvestuspiirkond tuleb gradueerida jaotistega vähemalt 20 km/h. Igale skaalatähisele vastav kiirus tuleb näidata numbriga selle tähise juures. Piirkonnas peab vähemalt korra esinema sümbol „km/h”. Skaala viimane tähis peab langema kokku mõõtepiirkonna ülemise mõõtepiiriga.
3. Läbitud teepikkuse salvestuspiirkond peab olema selline, et oleks võimalik raskusteta lugeda läbitud kilomeetrite arvu.
4. Punktis 1 osutatud andmetele jäetud piirkond või piirkonnad peavad olema tähistatud nii, et oleks võimalik selgelt eristada erinevaid aegu.

c) Salvestuslehele trükitav teave

Igale salvestuslehele peab olema trükitud järgmine teave:

— tootja nimi ja aadress või kaubanimi;

- salvestuslehe mudeli tüübikinnitusmärk;
- seadme tüübi või tüüpide, milles salvestuslehte võib kasutada, tüübikinnitusmärk;
- kiiruse mõõtepiirkonna ülemine mõõtepiir kilomeetrites tunni kohta.

Minimaalsete lisanõuetena peab igale salvestuslehele olema trükitud selliselt gradueeritud ajaskaala, et oleks võimalik lugeda aega otse 15 minuti kaupa, kusjuures saab raskusteta kindlaks teha viieminutilist vahemikku.

d) Vaba ruum käsitsi tehtavate vahelekirjutuste tarvis

Salvestuslehtedel peab olema nii palju vaba ruumi, et juhid saaksid kirjutada vähemalt järgmised andmed:

- juhi ees- ja perekonnanimi;
- salvestuslehe kasutamise alguse ja lõpu kuupäev ja koht;
- selle sõiduki registreerimisnumber või nende sõidukite registreerimisnumbrid, millele juht on salvestuslehe kasutamise ajal määratud;
- sõiduki või sõidukite, millele juht on salvestuslehe kasutamise ajal määratud, läbisõidumõõdiku näidud;
- sõiduki vahetamise aeg.

V. SÕIDUMEERIKU PAIGALDAMINE

1. Sõidumeerik peab asuma sõidukis sellises kohas, et juhil oleks oma kohalt selge vaade spidomeetrile, läbisõidumõõdikule ja kellale, ning samas peaksid kõigi nende seadmete osad, sealhulgas vedavad osad, olema kaitstud juhusliku rikkumise eest.

2. Sõidumeeriku konstanti peab saama kohandada sõidukit iseloomustava konstandiga kohase seadme – adapteri – abil.

Kahe või enama tagasilla ülekandearvuga sõidukitele tuleb paigaldada lülitusseade, mille abil need erinevad ülekandearvud saab automaatselt viia vastavusse ülekandearvuga, millele sõiduki sõidumeerik on kohandatud.

3. Pärast seda, kui seadet on paigaldamise käigus kontrollitud, tuleb sõidukile kinnitada paigaldustahvel seadme kõrvale või seadmele nii, et see oleks selgesti nähtav. Pärast iga kinnitatud paigaldaja või töökoja läbiviidud ülevaatust, mille tagajärjel tuleb paigaldusseadistust muuta, tuleb kinnitada eelmise paigaldustahvli asemele uus tahvel.

Paigaldustahvilil peavad olema vähemalt järgmised andmed:

- kinnitatud paigaldaja, töökoja või sõidukitootja nimi, aadress või kaubanimi;
- sõidukit iseloomustav koefitsient kujul „w = ... pööret/km” või „w = ... imp/km”;
- rattarehvide efektiivümberrõõd kujul „1 = ... mm”;
- kuupäevad, millal määrati kindlaks sõidukit iseloomustav koefitsient ja mõõdeti rattarehvide efektiivümberrõõd.

4. Plommimine

Plommida tuleb järgmised osad:

- a) paigaldustahvel, kui see ei ole kinnitatud nii, et seda ei saa eemaldada sellel olevaid tähiseid kahjustamata;
- b) sõidumeerikut sõidukiga ühendava ühenduse mõlemad otsad;
- c) adapter ning koht, kus see on vooluringi ühendatud;

- d) kahe või enama teljesuhtega sõidukite lülitusmehhanism;
- e) ühendused, mis ühendavad adapterit ja lülitusmehhanismi ülejäänud seadmega;
- f) III osa punkti a alapunktis 7.2 nõutavad korpused;
- g) mis tahes kate, mis võimaldab kohandada sõidumeeriku konstanti sõidukit iseloomustava koefitsiendiga.

Teatavatel juhtudel võib nõuda seadme tüübikinnitamisel lisaploomme ning tüübikinnitustunnistusele tuleb teha märkus plommide asukoha kohta.

Esimese löigu punktides b, c ja e nimetatud plommid lubatakse eemaldada:

— eriolukorras;

— kiiruspiiriku või mis tahes muu liiklusohutusseadme paigaldamiseks, kohandamiseks või remondiks;

tingimusel et sõidumeerik toimib edasi usaldusväärselt ja täpselt ning et kinnitatud paigaldaja või töökoda paneb pärast kiiruspiiriku või mis tahes muu liiklusohutusseadme paigaldamist uue plommi kohe või muudel juhtudel seitsme päeva jooksul. Iga kord, kui need plommid on katki tehtud, tuleb esitada põhjuse kohta kirjalik avaldus ja anda see pädevale asutusele.

5. Sõidumeerikut saatjaga ühendavad kaablid peavad olema kaitstud katkematu, plastiga kaetud, roostekaitse ja valtsitud otstega teraskestaga, välja arvatud juhtudel, kui tagatakse samaväärne manipuleerimisvastane kaitse muude vahenditega (näiteks elektrooniline seire signaali krüpteerimise abil), mis suudavad kindlaks teha mis tahes seadme olemasolu, mis ei ole sõidumeeriku korrektseks toimimiseks vajalik ja mille eesmärk on vältida sõidumeeriku täpset toimimist lühise või katkestuse abil või kiirus- ja vahemaa-anduri elektrooniliste andmete muutmise kaudu. Käesoleva määruse tähenduses loetakse ühendust katkematuks, kui see koosneb kinnistest lülitustest.

Eespool nimetatud elektroonilise seire võib asendada elektroonilise kontrolliga, mis tagab, et sõidumeerik oleks suuteline salvestama kiirus- ja vahemaa-anduri signaalist sõltumatult sõiduki mis tahes liikumist.

Käesoleva punkti kohaldamisel kasutatakse M₁- ja N₁-kategooriasse kuuluvate sõidukite puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ⁽¹⁾ II lisa A osa määratlusi. Käesoleva määruse kohaselt sõidumeerikuga varustatud sõidukitele, millele ei saa paigaldada soomustatud kaablit vahemaa- ja kiirusandurite ning sõidumeeriku vahele, paigaldatakse adapter võimalikult vahemaa- ja kiirusandurite lähedale.

Adapter ja sõidumeerik ühendatakse soomustatud kaabliga.

VI. KONTROLL JA ÜLEVAATUS

Liikmesriigid nimetavad asutused, kes teevad kontrolli ja ülevaatus.

1. Uute või remonditud seadmete sertifitseerimine

Iga uus või remonditud seade tuleb tõendada plommiga vastavalt V osa punkti 4 esimese löigu punktile f selle korrektse töötamise ning näitude ja salvestuste täpsuse osas III osa punkti f alapunktis 1 sätestatud piires.

Sel eesmärgil võivad liikmesriigid sätestada esmataatluse, mis koosneb uue või remonditud seadme vastavuse tõendamisest tüübikinnitusega mudelile ja/või käesoleva määruse nõuetele, või delegeerida tõendamisolitused tootjatele või nende volitatud esindajatele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta (ELT L 263, 9.10.2007, lk 1).

2. Paigaldamine

Seadme paigaldamisel sõidukile peab seade ja kogu paigaldus vastama III osa punkti f alapunktis 2 sätestatud lubatud hälbe nõuetele.

Ülevaatuskatsed korraldab kinnitatud paigaldaja või töökoda omal vastutusel.

3. Korrapärane ülevaatus

- a) Sõidukile paigaldatud seadme korrapärane ülevaatus toimub vähemalt iga kahe aasta möödumisel ja selle võib läbi viia koos sõiduki tehnoülevaatusena.

Ülevaatus käigus tuleb eelkõige kontrollida,

- et seade töötab korrektselt,
- et seadmel oleks tüübikinnitusmärk,
- et paigaldustahvel oleks kinnitatud,
- et plommid seadmel ja muudel seadeldise osadel oleksid terved,
- rehvide tegelikku ümbermõõtu.

- b) Ülevaatus eesmärgiga tagada vastavus III osa punkti f alapunkti 3 sätetele lubatud hälvete osas viiakse läbi vähemalt iga kuue aasta möödumisel, kuigi iga liikmesriik võib sätestada lühema ajavahemiku oma territooriumil registreeritud sõidukite suhtes. Ülevaatus käigus tuleb asendada paigaldustahvel.

4. Vigade mõõtmine

Vigade mõõtmine paigaldamisel ja kasutamise ajal viiakse läbi järgmistel tingimustel, mida tuleb pidada katsetamise standardtingimusteks:

- normaalses sõidukorras koormata sõiduk;
 - rehvirõhk vastavalt tootja juhisteile;
 - rehvi kulumine seadusega lubatud piires;
 - sõiduki liikumine: sõiduk peab liikuma oma mootori jõul otse ja tasasel pinnal kiirusega 50 ± 5 km/h. Katse võib läbi viia ka kohasel katsestendil, kui selle täpsus on võrreldav.
-

II LISA

TÜÜBIKINNITUSMÄRK JA -TUNNISTUS

I. TÜÜBIKINNITUSMÄRK

1. Tüübiikinnitusmärgi moodustavad:

- a) e-tähte ümbritsev ristkülik, millele järgneb tüübiikinnituse andnud riigi eraldusnumber või -täht vastavalt järgmistele kokkuleppelistele märkidele:

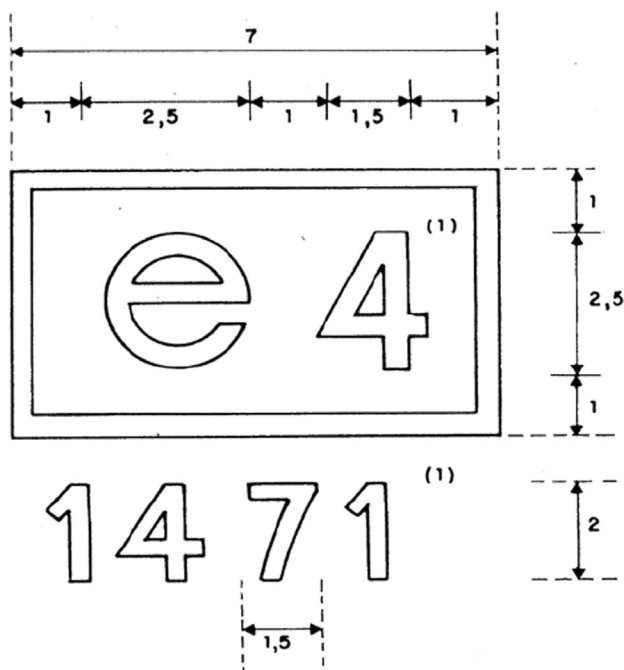
Belgia	6,
Bulgaaria	34,
Tšehhi Vabariik	8,
Taani	18,
Saksamaa	1,
Eesti	29,
Iirimaa	24,
Kreeka	23,
Hispaania	9,
Prantsusmaa	2,
Horvaatia	25,
Itaalia	3,
Küpros	CY,
Läti	32,
Leedu	36,
Luksemburg	13,
Ungari	7,
Malta	MT,
Madalmaad	4,
Austria	12,
Poola	20,
Portugal	21,
Rumeenia	19,
Sloveenia	26,
Slovakkia	27,
Soome	17,
Rootsi	5,
Ühendkuningriik	11,

ja

- b) tüübiikinnitusnumber, mis vastab sõidumeeriku või salvestuslehe või sõidumeerikukaardi tüübinäidisele antud tüübiikinnitustunnistuse numbrile, mis asub mis tahes kohas ristküliku vahetus läheduses.

2. Tüübiikinnitusmärk kantakse iga meerikukomplekti kirjeldustahvlile ning igale salvestuslehele ja igale sõidumeeriku-kaardile. See peab olema kustumatu ja alati selgesti loetav.

3. Joonisel kujutatud tüübikinnitusmärgi mõõtmed ⁽¹⁾ on esitatud millimeetrites, kusjuures need on minimaalmõõtmed. Mõõtmetevahelised suhted tuleb säilitada.

⁽¹⁾ Numbrid on esitatud ainult juhendamiseks.

II. ANALOOGSÕIDUMEERIKU TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Tüübikinnituse andnud liikmesriik annab taotluse esitajale tüübikinnitustunnistuse, mille näidis on esitatud allpool. Kui liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele väljaantud või asjakohasel juhul tühistatud tüübikinnitustest, kasutab ta selle tunnistuse koopiaid.

TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Pädeva asutuse nimi

Teatamine puudutab ⁽¹⁾:

- sõidumeeriku tüübi kinnitamist
- sõidumeeriku tüübikinnituse tühistamist
- salvestuslehe mudeli tüübikinnitust
- salvestuslehe mudeli tüübikinnituse tühistamist

Tüübikinnitusnumber

1. Kaubamärk või kaubanimi
2. Tüübi või mudeli nimi
3. Tootja nimi
4. Tootja aadress
5. Tüübikinnituseks esitamise kuupäev
6. Katsetamise koht
7. Katse(te) kuupäev ja arv
8. Tüübikinnituse kuupäev
9. Tüübikinnituse tühistamise kuupäev
10. Sõidumeeriku tüüp või tüübid, milles salvestuslehte on mõeldud kasutada
11. Koht
12. Kuupäev
13. Lisatud kirjeldavad dokumendid
14. Märkused (sealhulgas plommide asukoht, kui need on olemas)

(Allkiri)

⁽¹⁾ Mittevajalik läbi kriipsutada.

III. DIGITAALSE SÕIDUMEERIKU TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Tüübiikinnituse andnud liikmesriik annab taotluse esitajale tüübiikinnitustunnistuse, mille näidis on esitatud allpool. Kui liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele väljaantud või asjakohasel juhul tühistatud tüübiikinnitustest, kasutab ta selle tunnistuse koopiaid.

DIGITAALSETE SÕIDUMEERIKUTE TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Pädeva asutuse nimi

Teatamine puudutab ⁽¹⁾:

☐ tüübiikinnitust ☐ tüübiikinnituse tühistamist

☐ sõidumeeriku mudelit

☐ sõidumeeriku osa ⁽²⁾

☐ juhikaarti

☐ töökojakaarti

☐ ettevõttelekaarti

☐ kontrollikaarti

Tüübiikinnitusnumber

1. Tootja mark või kaubamärk

2. Mudeli nimetus

3. Tootja nimi

4. Tootja aadress

5. Tüübiikinnituseks esitamise kuupäev

6. Labor(id)

7. Katseprotokolli kuupäev ja number

8. Tüübiikinnituse kuupäev

9. Tüübiikinnituse tühistamise kuupäev

10. Sõidumeeriku mudel(id), milles osa on mõeldud kasutada

11. Koht

12. Kuupäev

13. Lisatud kirjeldavad dokumendid'

14. Märkused

(Allkiri)

⁽¹⁾ Märgistada vastavad lahtrid ristiga.

⁽²⁾ Täpsustada teatistes käsitletav osa.

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/17/EL,

4. veebruar 2014,

elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon algatas 2003. aasta märtsis elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute siseturul esinevate tõkete kindlakstegemise ja nende mõju hindamise protsessi. 18. detsembril 2007 võttis komisjon vastu valge raamatu ELi hüpoteeklaenuvõtjate integreerimise kohta. Valges raamatus märkis komisjon, et ta kavatseb muu hulgas hinnata lepingueelse teabe, krediidiandmebaaside, krediitdivõimelisuse, krediidi kulukuse aastamäära ja nõustamisega seotud poliitikavalikute mõju krediitdilepingutele.

⁽¹⁾ ELT C 240, 18.8.2011, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 318, 29.10.2011, lk 133.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. detsembri 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 28. jaanuari 2014. aasta otsus.

Komisjon moodustas krediidiandmete eksperdirühma, kes aitab komisjonil töötada välja meetmeid, et parandada krediidiandmetele juurdepääsu, nende võrreldavust ja terviklikkust. Samuti käivitati uuringud selliste krediitvahendajate ja mittekrediitiasutuste rolli ja tegevuse kohta, kes pakuvad elamukinnisvaraga seotud krediitdilepinguid.

- (2) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule (edaspidi „ELi toimimise leping“) hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses on tagatud kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisevabadus. Läbipaistvama ja tõhusama krediitdilepingu arendamine selle ala piires on esmatähtis, et soodustada piiriülest tegevust ja luua elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute siseturg. Elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute sõlmimise korda ning elamukinnisvaraga seotud krediitdilepinguid pakkuvate krediitvahendajate ja mittekrediitiasutuste reguleerimise ja järelevalve eeskirjad on eri liikmesriikide õigusaktides väga erinevad. Sellised erinevused põhjustavad tõkkeid, mis piiravad piiriülest tegevust nõudluse ja pakkumise poolel, vähendades seega konkurentsi ja valikut turul, suurendades krediidiandjate kulusid ja isegi takistades neil tegutsemast.

- (3) Finantskriis on näidanud, et turuosaliste vastutustundetu käitumine võib raputada finantssüsteemi aluseid, põhjustades usaldamatust kõigis pooltes, ning eeskätt tarbijates, ning see võib viia ränkade sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedeni. Paljud tarbijad on kaotanud usalduse finantssektori vastu ning laenuvõtjatel on olnud järjest raskem täita oma kohustusi, mistõttu on kasvanud makseviivitusjuhtude ja vara sundmüükide arv. Selle tulemusena on G20 tellinud finantsstabiilsuse nõukogult töö elamukinnisvaraga seotud usaldusväärsuse laenuandmisstandardite koostamiseks. Ehkki mõned finantskriisi suurimast probleemidest esinesid väljaspool liitu, on liidu tarbijate võlatase märkimisväärselt kõrge ning suure osa sellest moodustab elamukinnisvaraga seotud krediit. Seetõttu on asjakohane tagada, et liidu õigusraamistik selles valdkonnas oleks kindel, kooskõlas rahvusvaheliste põhimõtetega ja kasutaks ära kõik võimalused, nagu laenusumma ja kinnisvara väärtuse, laenusumma ja sissetuleku, võla ja sissetuleku või muu sarnase suhtarvud

ja miinimumtasemed, millest allapoole jäädes ei peetaks krediidi andmist vastuvõetavaks, või muud kompenseerivad meetmed sellistes olukordades, kus risk tarbijatele on suurem või kus on vaja vältida kodumajapidamiste ülemäärast võlgnevust. Finantskriisi tulemusel ilmnunud probleemide lahendamiseks ning finantsstabiilsust toetava tõhusa ja konkurentsile avatud siseturu tagamiseks on komisjon pannud oma 4. märtsi 2009. aasta teatise „Euroopa majanduse elavdamine” ette elamukinnisvaraga seotud krediitdilepinguid käsitlevad meetmed, sealhulgas krediitvahenduse usaldusväärse õigusraamistiku, et tagada edaspidiseks vastutustundlik ja usaldusväärne turg ning taastada tarbijate usaldus. Komisjon kinnitas taas oma pühendumust tõhusa ja konkurentsivõimelise siseturu toetamisele 13. aprilli 2011. aasta teatise „Ühtse turu akt – kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks”.

- (4) Kindlaks on tehtud mitmed liidu hüpoteeklaenuturgude probleemid, mis on seotud vastutustundetult laenuandmise ja -võtmisega ning turuosaliste, sealhulgas krediitvahendajate ja mittekrediitiasutuste võimalusega käituda vastutustundetult. Mõned probleemid on seotud välisvaluutas nomineeritud krediidiga, mida tarbijad on võtnud soodsa laenuintressi kaalutlusel, kuid ilma piisava teabeta kaasneva vahetuskursiriski kohta või seda riski mõistmata. Kõnealused probleemid on tingitud turuhäiretest ja regulatiivsetest puudustest, samuti muudest teguritest nagu üldine majandusolukord ja puudulikud finantsteadmised. Muud probleemid on seotud asjaoluga, et elamukinnisvara tarvis krediiti pakkuvate krediitvahendajate ja mittekrediitiasutuste suhtes kohaldatav kord on ebatõhus ja ebaühtlane või puudub üldse. Tuvastatud probleemidel võib olla märkimisväärne makromajanduslik ülekanduv mõju, need võivad tekitada tarbijale kahju, põhjustada piiriülese tegevuse puhul majanduslikke ja õiguslikke tõkkeid ning luua turuosalistele ebavõrdseid tingimusi.

- (5) Selleks et aidata kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitsega ja hästitoimiva siseturu tekkele kinnisvaraga seotud krediitdilepingute valdkonnas ning tagada, et tarbijad, kes soovivad sõlmida selliseid lepinguid, saavad olla kindlad, et asjaomane ettevõtja tegutseb professionaalselt ja vastutustundlikult, tuleb mitmes valdkonnas kehtestada asjakohaselt ühtlustatud liidu õigusraamistik, võttes arvesse krediitdilepingute erinevusi, mis tulenevad eelkõige riikide ja piirkondade kinnisvaraturgude erinevustest.

- (6) Käesoleva direktiiviga tuleks seetõttu kujundada ühtsete, paindlike ja õiglaste kinnisvaraga seotud krediitdilepingute kaudu läbipaistvam, tõhusam ja konkurentsivõimelisem

siseturg ning ühtlasi edendada jätkusuutlikku laenuandmist ja -võtmist ning finantsalast kaasamist, millega tagatakse kõrge tasemel tarbijakaitse.

- (7) Selleks et luua tõeline siseturg, kus on tagatud kõrge tasemel ja võrdväärne tarbijakaitse, kehtestatakse käesolevas direktiivis sätteid, mille puhul tuleb kohaldada maksimaalset ühtlustamist, nimelt sellise lepinguelse teabe puhul, mis antakse standardvormis Euroopa standardinfo teabelehel, ning krediidi kulukuse aastamäära arvutamise puhul. Võttes arvesse kinnisvarakrediitdilepingute eripära ning turusuundumuste ja -tingimuste erinevusi liikmesriikides eelkõige seoses turustruktuuri ja -osaliste, kättesaadavate toodete kategooriate ning krediidi andmise protsessi toimingutega, tuleks liikmesriikidel siiski lubada säilitada või kehtestada käesolevas direktiivis sätestatud rangemaid sätteid nendes valdkondades, mille kohta ei ole selgelt öeldud, et nendele laieneb maksimaalne ühtlustamine. Selline sihipärane lähenemine on vajalik selleks, et vältida negatiivset mõju tarbijakaitse tasemele seoses käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävate krediitdilepingutega. Liikmesriikidel peaks näiteks olema lubatud säilitada või vastu võtta rangemaid sätteid seoses töötajate teadmiste ja pädevusele esitatavate nõuete ning Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhistega.

- (8) Käesolev direktiiv peaks parandama siseturu loomise ja toimimise tingimusi, ühtlustades liikmesriikide õigusakte ja kehtestades teatavate teenuste suhtes kvaliteedistandardid, eelkõige seoses krediidi turustamise ja pakkumisega krediidiandjate ja -vahendajate kaudu, ning edendades häid tavasid. Krediidi andmise teenusele kohaldatavate kvaliteedistandardite kehtestamiseks tuleks ette näha ka teatavad tegevuslubade andmist, järelevalvet ja usaldatavusnõudeid käsitlevad sätteid.

- (9) Valdkondades, mida käesolev direktiiv ei hõlma, on liikmesriikidel õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte. Eelkõige on liikmesriikidel õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusnorme sellistes valdkondades nagu lepinguõigus seoses krediitdilepingute kehtivusega, asjaõigus, maa kinnistamine, lepingus esitatav teave ning sellised lepingujärgsed küsimused, mida ei ole käesolevas direktiivis reguleeritud. Liikmesriigid võivad näha ette, et kinnisvara hindaja või kinnisvara hindamise ettevõtte ja notari võib valida poolte vastastikusel kokkuleppel. Elamukinnisvara ostu- või müügi protsessides esinevate erinevuste tõttu liikmesriikides võivad krediidiandjad või -vahendajad küsida tarbijatelt ettemakseid, tingimused et sellised maksed võivad aidata kindlustada krediitdilepingu sõlmimist või kinnisvara müüki või ostu, ning selliseid tavasid võidakse väärtalt kasutada eelkõige siis, kui tarbijad ei tunne asjaomases liikmesriigis kehtivaid nõudeid ja levinud tavasid. Seetõttu on asjakohane lubada liikmesriikidel kehtestada piiranguid sellistele maksetele.

- (10) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada sõltumata sellest, kas krediidiandja või -vahendaja on juriidiline või füüsiline isik. Ent käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust piirata kooskõlas liidu õigusega käesoleva direktiivi alusel krediidiandja või -vahendajana tegutsemist üksnes juriidiliste isikute või teatavat tüüpi juriidiliste isikutega.
- (11) Kuna tarbijad ja ettevõtjad ei ole samas seisus, ei vaja nad samal tasemel kaitset. Kuigi on oluline tagada tarbijate õigused sätetega, millest ei saa lepinguga kõrvale kalduda, on mõistlik lubada ettevõtjatel ja organisatsioonidel sõlmida muid lepinguid.
- (12) Tarbija mõiste peaks hõlmama füüsilisi isikuid, kes tegutsevad väljaspool oma kaubandus-, äri- või kutsetegevust. Ent kahesuguse eesmärgiga lepingute puhul, mis sõlmitakse eesmärkidel, mis osaliselt seonduvad ja osaliselt ei seondu isiku kaubandus-, äri- või kutsetegevusega, ja milles kaubandus-, äri- või kutsetegevuse eesmärgid on sedavõrd piiratud, et ei ole üldiselt lepinguga seoses ülekaalus, tuleks vastavat isikut samuti käsitleda tarbijana.
- (13) Kuigi käesoleva direktiiviga reguleeritakse krediitdilepinguid, mis on ainuüksi või peamiselt seotud elamukinnisvaraga, ei takista see liikmesriikidel kasutamast kooskõlas käesoleva direktiiviga võetud meetmeid selleks, et kaitsta tarbijaid muud liiki kinnisvaraga seotud krediitdilepingute sõlmimisel, või selliseid krediitdilepinguid muul moel reguleerimast.
- (14) Käesolevas direktiivis sätestatud mõistetega määratakse kindlaks ühtlustamise ulatus. Liikmesriikide kohustus võtta käesolev direktiiv üle peaks seega piirduma direktiivi kohaldamisalaga, nagu see on piiritletud nende mõistetega. Näiteks liikmesriikide kohustus võtta käesolev direktiiv üle piirdub krediitdilepingutega, mis sõlmitakse tarbijatega, st füüsiliste isikutega, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud tehingutes tegutsevad eesmärkidel, mis ei seondu nende kaubandus-, äri- või kutsetegevusega. Samamoodi on liikmesriigid kohustatud võtma käesoleva direktiivi üle selliste isikute tegevuse reguleerimisel, kes tegutsevad direktiivis määratletud krediitdivahendajana. Käesolev direktiiv ei tohiks aga piirata liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi sätete kohaldamist kooskõlas liidu õigusaktidega valdkondades, mis ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse. Lisaks ei piira käesolevas direktiivis sätestatud mõisted liikmesriikide õigust kehtestada siseriiklikus õiguses konkreetsetel eesmärkidel allmõisted, tingimused et need on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud mõistetega. Näiteks tuleks liikmesriikidel lubada määrata siseriiklikus õiguses kindlaks krediitdivahendajate allkategoriad, mida käesolevas direktiivis ei ole määratletud, kui sellised allkategoriad on riigi tasandil vajalikud näiteks selleks, et eristada teadmisi ja pädevust puudutavaid nõudeid, mida erinevad krediitdivahendajad peavad täitma.
- (15) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kinnisvarakrediitdilepinguid sõlmivatele tarbijatele kõrgetasemeline kaitse. Seepärast tuleks käesolevat direktiivi kohaldada kõigi kinnisvara tagatisel antud laenude suhtes laenu otstarbest olenemata, refinantseerimis- või muude krediitdilepingute suhtes, mille abil omanik või kaasomanik saaks säilitada kinnisvara või maa omandiõiguse, laenude suhtes, mida kasutatakse mõnes liikmesriigis kinnisvara ostmiseks, sealhulgas krediit, mis ei nõua põhiosa tagasimakset, või krediit, mille eesmärk on pakkuda ajutist rahastamist ühe kinnisvaraobjekti müügi ja teise ostu vahel, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis kehtib asjakohane alternatiivne õigusraamistik, ning tagatud krediidi suhtes, mida kasutatakse elamukinnisvara renoveerimiseks.
- (16) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada teatavate krediitdilepingute suhtes, mille puhul krediidiandja teeb ühekordse makse, regulaarseid makseid või muul kujul krediitväljamakseid, saades vastu teatava summa kinnisvara müügist saadavast tulust ja mille peamine eesmärk on hõlbustada tarbimist, näiteks kinnisvara tagatisel pakutavad tooted või muud samalaadsed eritooted. Sellistel krediitdilepingutel on eriomadused, mis jäävad väljapoole käesoleva direktiivi kohaldamisala. Näiteks ei ole vaja hinnata tarbija krediitdivõimelisust, kuna makseid teeb krediidiandja tarbijale, mitte vastupidi. Selliste tehingute puhul tuleks muu hulgas esitada hoopis teistsugust lepingueelset teavet. Muud tooted nagu koduvõõrandamislepingud, millel on hüpoteekelatise ja eluaegse hüpoteegiga sarnased omadused, ei hõlma krediidi andmist ja jäävad seega väljapoole käesoleva direktiivi kohaldamisala.
- (17) Käesolev direktiiv ei peaks hõlmama muid sõnaselgelt niisüüditena eristatud krediitdilepinguid, mis erinevad oma olemuse ja kaasnevate riskide poolest tavapäraest hüpoteeklaenudest ning mida tuleks seetõttu käsitleda teistmoodi, nimelt krediitdilepingud, mis sõlmitakse kohtus või muus ametiasutuses saavutatud kokkuleppe tulemusena; teatud liiki krediitdilepingud, mille puhul töötandja annab teatavatel tingimustel krediiti oma töötajatele, nagu on juba sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivis 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediitdilepinguid⁽¹⁾. On asjakohane lubada liikmesriikidel jätta teatavatel

⁽¹⁾ ELT L 133, 22.5.2008, lk 66.

tingimustel direktiivi kohaldamisalast välja teatavad krediitdilepingud, näiteks sellised, mis sõlmitakse soodustingimustel piiratud hulga laenusaaajatega või mida sõlmivad hoiu-laenuühistud, tingimusel et on kehtestatud asjakohane alternatiivne õigusraamistik, tagamaks et finantsstabiilsuse ja siseturuga seotud poliitikaeesmärke on võimalik täita finantsalast kaasamist ja krediidile juurdepääsu kahjustamata. Nende krediitdilepingute riskid ja omadused, mille puhul kinnisvara ei kasutata maja, korteri või muu eluasemena tarbija või tema pereliikme poolt, vaid seda kasutatakse maja, korteri või muu eluasemena üürilepingu alusel, on teistsugused kui tavapärastel krediitdilepingutel ning seetõttu võib osutada vajalikuks rohkem kohandatud raamistik. Liikmesriikidel peaks seetõttu olema võimalik jätta sellised krediitdilepingud direktiivi kohaldamisalast välja juhul, kui nende jaoks on kehtestatud asjakohane siseriiklik raamistik.

(18) Tagatiseta sõlmitud krediitdilepingud, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ning mille kogusumma on suurem kui 75 000 eurot, peaksid jääma direktiivi 2008/48/EÜ reguleerimisalasse, selleks et kindlustada asjaomastele tarbijatele võrdväärne kaitstuse tase ning hoida ära viidatud direktiivi ja käesoleva direktiivi vaheline õiguslik lünk. Seepärast tuleks direktiivi 2008/48/EÜ vastavalt muuta.

(19) Õiguskindluse tagamiseks peaks liidu õigusraamistik elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute valdkonnas olema kooskõlas liidu muude õigusaktidega ning täiendada neid, eelkõige tarbijakaitse ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalve valdkonna õigusaktidega. Teatavad olulised mõisted, nagu „tarbija” ja „püsiv andmekandja”, samuti standardteabes krediidi finantsandmete kirjeldamiseks kasutatavad põhimõisted, nagu „krediidi kogukulu tarbijale” ja „laenuintress”, peaksid olema kooskõlas direktiivis 2008/48/EÜ sätestatud mõistetega, nii et sama terminoloogiat kasutatakse samade asjade kohta, olenemata sellest, kas tegemist on tarbijakrediidiga või elamukinnisvaraga seotud krediidiga. Seepärast peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi ülevõtmisel tagama kõnealuste oluliste mõistete ühtse kohaldamise ja tõlgendamise.

(20) Selleks et tagada tarbijatele krediidi valdkonnas sidus raamistik ning vähendada krediidiandjate ja -vahendajate halduskoormust, peaks käesoleva direktiivi struktuur järgima võimalusel direktiivi 2008/48/EÜ struktuuri, nimelt põhimõtteid, et elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingu puhul esitatakse reklaamteave tarbijale tüüpilise näite kujul, et üksikasjalik lepingueelne teave esitatakse tarbijale standardinfo teabelehel, et tarbijale antakse

enne krediitdilepingu sõlmimist piisavalt selgitusi, et krediidi kulukuse aastamäära, v.a notaritasude arvutamiseks tuleb kehtestada ühine alus, ning et krediidiandjad hindavad enne krediidi andmist tarbija krediitdivõimelisust. Krediidiandjatele tuleks tagada kedagi diskrimineerimata juurdepääs asjaomastele krediidiandmebaasidele, et kindlustada võrdsed tingimused nendega, mis on sätestatud direktiivis 2008/48/EÜ. Sarnaselt direktiiviga 2008/48/EÜ tuleks käesolevas direktiivis sätestada asjakohane tegevuslubade andmise kord ja järelevalve, mida kohaldatakse kõigi kinnisvaraga seotud krediitdilepinguid pakkuvate krediidiandjate suhtes, ning sätestada nõuded vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismi kehtestamise ja sellele juurdepääsu kohta.

(21) Käesolev direktiiv peaks täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust, ⁽¹⁾ mis nõuab kaugmüügi puhul tarbija teavitamist taganemisõigusest või selle puudumisest, ning näeb ette taganemisõiguse. Kuigi direktiiviga 2002/65/EÜ on ette nähtud, et teenuse osutaja võib lepingueelse teabe esitada pärast lepingu sõlmimist, ei oleks see kohane elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute puhul, kuna nendega kaasnevad tarbijale märkimisväärsed rahalised kohustused. Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriigi üldist lepinguõigust, nagu lepingu kehtivust, sõlmimist ja tagajärgi käsitlevaid õigusnorme, kui üldise lepinguõiguse aspektid ei ole käesoleva direktiiviga reguleeritud.

(22) Samal ajal tuleb arvesse võtta elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute eripära, millega on põhjendatud erineva lähenemisviisi kasutamine. Võttes arvesse elamukinnisvaraga seotud krediitdilepingute olemust ja võimalikke tagajärgi tarbijale, peaks reklaammaterjal ja isikupärastatud lepingueelne teave sisaldama teatavaid asjakohaseid riskihoiatusi, näiteks mõju kohta, mida vahetuskursi kõikumine võib avaldada tarbija poolt tagasimakstavatele summadele, ning, kui liikmesriik peab seda asjakohaseks, seoses tagatise realiseerimise sisu ja mõjuga. Järgides sektoris eluasemelaenude puhul vabatahtlikkuse alusel juba toimivat praktikat esitada tarbijale isikupärastatud lepingueelset teavet, tuleks lisaks teha igal ajal kättesaadavaks ka üldine lepingueelne teave. Erinev lähenemisviis on põhjendatud, et võtta arvesse finantskriisi õppetunde ja tagada krediidi andmine usaldusväärset viisil. Sellega seoses tuleks võrreldes tarbijakrediidiga tugevdada krediitdivõimelisuse hindamise sätteid, krediitdivahendajad peaksid andma täpsemat teavet oma staatuse ja seose kohta krediidiandjaga, et avalikustada võimalik huvide konflikt, ning kõigi kinnisvaraga seotud krediitdilepinguid pakkuvate turuosaliste suhtes tuleks kohaldada nõuetekohast tegevuslubade andmise ja järelevalve korda.

⁽¹⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16.

- (23) On vaja reguleerida mõnda lisavaldkonda, et kajastada elamukinnisvaraga seotud krediidi eripära. Tehingu olulisust arvestades on vaja tagada, et tarbijatel on piisavalt ja vähemalt seitse päeva aega kaaluda tehingu tagajärgi. Liikmesriikidel peaks olema võimalik valida, kas see piisav aeg nähakse ette järelemõtlemisajana enne krediidilepingu sõlmimist, taganemisõiguse teostamise tähtajana pärast krediidilepingu sõlmimist või nende kahe kombinatsioonia. On asjakohane võimaldada liikmesriikidel teha see järelemõtlemisaeg tarbijale siduvaks ajavahemikuks, mis ei ole pikem kui kümme päeva, kuid samas võimaldada seda soovivatel tarbijatel minna järelemõtlemisaja jooksul lepingu sõlmimisega edasi ning kinnisvaratehingute vallas õiguskindluse huvides võimaldada liikmesriikidel sätestada, et järelemõtlemisaeg või taganemisõiguse teostamise tähtaeg peaks lõppema siis, kui tarbija sooritab mis tahes toimingut, mille tulemuseks on liikmesriigi õiguse kohaselt omandiõiguse tekkimine või üleandmine, mis on seotud krediidilepingu kohaselt saadud rahaliste vahenditega või mis tuleneb nende kasutamisest või millega kantakse rahalised vahendid üle kolmandale isikule.
- (24) Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute eripära tõttu on üldiseks tavaks, et krediidiandjad pakuvad tarbijatele tooteid või teenuseid, mida saab osta koos krediidilepinguga. Arvestades selliste lepingute olulisust tarbijate jaoks, on seetõttu asjakohane kehtestada konkreetset eeskirjad seosmüügi kohta. Krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketi võimaldab krediidiandjatel mitmekesisendada oma pakkumist ja omavahel konkureerida, eeldusel et paketi osad on võimalik ka eraldi osta. Kuigi krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketi võib tarbijatele kasulik olla, võib see samuti kahjustada nende liikuvust ja võimet teha teadlikke valikuid, välja arvatud juhul, kui paketi osad saab osta eraldi. Oluline on vältida tavaid, nagu teatavate toodete seosmüük, mis võivad viia selliste krediidilepingute sõlmimiseni, mis ei ole tarbijate parimates huvides, piiramata siiski komplektina müüki, millest võib tarbijale kasu olla. Liikmesriigid peaksid siiski jätkama finantsteenuste jaeturgude hoolikat jälgimist, tagamaks et komplektina müük ei moonuta tarbijale kättesaadavat tootevalikut ja turukonkurentsi.
- (25) Üldreeglina ei tohiks seosmüüki lubada, välja arvatud juhul, kui koos krediidilepinguga pakutavat finantsteenust või -toodet ei ole võimalik pakkuda eraldi põhjusel, et see on krediidi lahutamatu osa, näiteks tagatud arvelduskrediidi puhul. Muudel juhtudel võib siiski olla põhjendatud, et krediidiandjad pakuvad või müüvad krediidilepingut ühes paketi maksekonto, hoiukonto, investeerimis- või pensionitootega, kui näiteks kontrol hoitavat kapitali kasutatakse krediidi tagasimaksmiseks või kui see on eeltingimuseks krediidi saamiseks vajalike rahaliste vahendite koondamisele või kui investeerimistoode või erapensionisüsteemi toode on näiteks krediidi lisatagatiseks. Kuigi krediidiandjad võivad põhjendatult nõuda tarbijalt asjakohase kindlustuspoliisi olemasolu, et tagada krediidi tagasimaksmine või kindlustada tagatise väärtus, peaks tarbijal olema võimalik valida ise kindlustusandja, tingimusel et tema kindlustuspoliis pakub samaväärset tagatist kui krediidiandja poolt pakutav kindlustuspoliis. Samuti võivad liikmesriigid standardida täielikult või osaliselt kindlustuslepingute kindlustuskatte sätteid, et tarbijad saaksid soovi korral pakkumisi võrrelda.
- (26) On oluline tagada, et elamukinnisvara hinnatakse nõuetekohaselt enne krediidilepingu sõlmimist ning eelkõige juhul, kui hindamine mõjutab makseviivituse või rahaliste kohustuste täitmata jätmise korral tarbija laenujääki. Seetõttu peaksid liikmesriigid tagama usaldusväärsete hindamisstandardite olemasolu. Selleks et hindamisstandardid oleksid usaldusväärsed, tuleks nende koostamisel võtta arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud hindamisstandardeid, eelkõige neid, mille on välja töötanud rahvusvaheline hindamisstandardite komitee (*International Valuation Standards Committee*), Euroopa hindajate ühingute grupp (*European Group of Valuers' Associations*) või organisatsioon *Royal Institution of Chartered Surveyors*. Need rahvusvaheliselt tunnustatud hindamisstandardid sisaldavad ranged põhimõtteid, millega nõutakse krediidiandjalt muu hulgas seda, et nad kehtestaksid selliste piisavate asutusesiseste riskijuhtimise ja tagatiste haldamise protsessid, mis hõlmavad usaldusväärseid hindamisprotsesse, ning et nad järgiksid neid protsesse, võtaksid vastu hindamisstandardid ja -meetodid, mille alusel on võimalik hinnata kinnisvara realistlikult ja põhjendatult, et kindlustada kõigi hindamisaruannete koostamine hoolssuskohustust järgides sobivate kutseoskustega isikute poolt ning et hindajad vastaksid teatavatele kvalifikatsiooni- ja nõuetele, ning et nad säilitaksid tagatise hindamise dokumentatsiooni, mis oleks põhjalik ja usutav. Sellega seoses on samuti soovitatav tagada elamukinnisvara turgude asjakohane seire ning sellistes sätetes ette nähtud mehhanismide kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiviga 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (¹). Käesoleva direktiivi kinnisvara hindamise standardeid käsitlevate sätete täitmise võib saavutada nii õigusaktidega kui iseregulatsiooni teel.
- (27) Arvestades et tagatise sundtäitmisel on märkimisväärsed tagajärjed krediidiandjatele, tarbijatele ja potentsiaalselt ka finantsstabiilsusele, on asjakohane innustada krediidiandjaid tegelema esilekerkiva krediidiriskiga ennetavalt selle varajases etapis ning hoolitsema selle eest, et oleks võetud vajalikke meetmeid, mille eesmärk on tagada krediidiandjate mõistlik kannatlikkus ja see, et nad teeksid mõistlikke jõupingutusi olukorra lahendamiseks enne sundtäitmise menetluse algatamist. Võimalusel tuleks leida lahendused, milles võetakse arvesse tegelikku olukorda ja tarbija

(¹) ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.

- mõistlikke vajadusi elamiskulude katmiseks. Kui pärast sundtäitmise menetlust jääb alles võla jääk, peaksid liikmesriigid tagama, et kaitstud on elementaarsed elutingimused, ja kehtestama meetmed, mis hõlbustavad laenu tagasimaksmist, kuid ei lase samas tekkida pikaajalisel ülemäärasel võlgnevusel. Liikmesriigid peaksid vähemalt juhul, kui kinnisvara eest saadav hind mõjutab tarbija võlgnetavat summat, julgustama krediidiandjaid astuma vajalikke samme selleks, et saada sundenampakkumisel müüdava kinnisasja eest turutingimusi arvesse võttes parim võimalik hind. Liikmesriigid ei peaks takistama krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppida, et tagatise üleandmisest krediidiandjale piisab krediidi tagasimakseks.
- (28) Krediidivahendajad tegelevad peale krediidivahenduse sageli ka muuga, eelkõige kindlustuse vahendamisega või investeerimisteenuste osutamisega. Seepärast peaks käesolev direktiiv olema suurel määral kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiiviga 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta⁽²⁾. Selleks et lihtsustada krediidivahendaja asutamise ja piiriülest tegelemise protsessi, ei peaks eelkõige olema vaja eraldi luba krediidivahendajana tegelemiseks direktiivi 2013/36/EL kohaselt tegevusloa saanud krediidiasutustel ja muudel finantseerimisasutustel, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi õiguse alusel samaväärset tegevusloa andmise korda. Krediidiandjate ja -vahendajate täielikku ja tingimusteta vastutust seotud krediidivahendajate või määratud esindajate tegevuse eest tuleks kohaldada üksnes käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävate tegevuste suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid otsustavad kohaldada seda vastutust ka muudel juhtudel.
- (29) Selleks et parandada tarbijate võimet teha ise vastutustundliku laenamise ja võla haldamise osas teadlikke otsuseid, peaksid liikmesriigid toetama selliste meetmete võtmist, mille eesmärk on tarbijate harimine vastutustundliku laenamise ja võla haldamise küsimustes ning eelkõige seoses hüpoteekkrediidilepingutega. Eriti tähtis on anda juhiseid tarbijatele, kes võtavad hüpoteeklaenu esimest korda. Komisjon peaks sellega seoses tegema kindlaks parimate tavade näited, et aidata kaasa tarbijate finantsteadmistele parandamiseks kavandatud meetmete edasiarendamisele.
- (30) Kuna välisvaluutas laenamisega kaasnevad märkimisväärsed riskid, on vaja ette näha meetmed tagamaks, et tarbijad oleksid teadlikud võetavast riskist ning et tarbijal oleks võimalik piirata oma vahetuskursiriski krediidi kestuse ajal. Seda riski võib piirata kas andes tarbijale õiguse muuta valuutat, milles krediit on võetud, või muude võtete abil, nagu ülempiiride kehtestamine või juhul, kui nendest piisab vahetuskursiriski piiramiseks, hoiatused.
- (31) Kohaldatav õigusraamistik peaks andma tarbijatele kindlustunde, et krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad arvestavad tarbijate huvidega, tuginedes krediidiandjale ja -vahendajale ning määratud esindajale sellel hetkel kättesaadavale teabele ning mõistlikele eeldustele tarbija olukorraga seotud riskide kohta pakutava krediidilepingu kogu kestuse ajal. See võib muu hulgas tähendada seda, et krediidiandjad ei tohiks turustada krediiti selliselt, et turustamine kahjustab oluliselt või tõenäoliselt tarbija võimet kaaluda hoolikalt krediidi võtmist, või et krediidiandja ei tohiks kasutada krediidi andmist peamise turustamismeetodina kaupade, teenuste või kinnisvara turustamisel tarbijatele. Sellise kindlustunde loomiseks tarbijale on oluline tagada sektoris õigluse, aususe ja professionaalsuse kõrge tase ja huvide konfliktide, sealhulgas tasustamisest tulenevate huvide konfliktide asjakohane lahendamine, ning nõuda, et tarbijale antakse nõu tema huve silmas pidades.
- (32) Oleks asjakohane tagada, et krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate töötajatel oleksid piisavad teadmised ja piisav pädevus, et saavutada professionaalsuse kõrge tase. Käesoleva direktiiviga tuleks seetõttu nõuda ettevõtja tasandil asjakohaste teadmiste ja pädevuse olemasolu tõendamist, lähtudes käesolevas direktiivis sätestatud teadmiste ja pädevuse miinimumnõuetest. Liikmesriikidele peaks jääma õigus kehtestada või säilitada sellised nõuded konkreetsetele füüsilistele isikutele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik lubada, et krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad kehtestavad erinevad teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded vastavalt sellele, milliste teenuste või protsessidega seotud ollakse. Töötajad selles kontekstis hõlmavad krediidiandja ja -vahendaja või määratud esindaja töötajaid ning nende heaks või juures töötavaid allhankijaid. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevusaladel tegutsevad töötajad hõlmama nii *front-kui ka back-office'i* töötajaid, sealhulgas juhtkonda, kellel on krediidilepingu sõlmimise protsessis tähtis roll. Krediidilepingu sõlmimise protsessiga mitteseotud toetavaid funktsioone täitvaid isikuid (näiteks personaliosakonna või IT-töötajad) ei peaks käesoleva direktiivi tähenduses käsitama töötajatena.

(1) EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3.

(2) ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

- (33) Kui krediidiandja või -vahendaja osutab teenuste osutamise vabaduse alusel oma teenuseid mõne muu liikmesriigi territooriumil, peaks päritoluliikmesriik vastutama töötajatele kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest. Ent seda vajalikuks pidavatel vastuvõtvatel liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada teatavates konkreetsetes valdkondades oma pädevusnõuded krediidiandjatele ja -vahendajatele, kes osutavad teenuseid selle liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel.
- (34) Arvestades, kuivõrd tähtis on tagada, et teadmiste ja pädevuse nõudeid kohaldatakse ja järgitakse praktikas, peaksid liikmesriigid nõudma, et pädevad asutused teostaksid krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate üle järelevalvet, ning andma neile volitused hankida sellist teavet, mida nad vajavad, et hinnata usaldusväärselt nõuetele vastavust.
- (35) Viis, kuidas krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad tasustavad oma töötajaid, peaks olema üks peamine tegur, mis tagab tarbijate usalduse finantssektori vastu. Käesolevas direktiivis sätestatakse töötajate tasustamise eeskirjad eesmärgiga piirata eksitavate pakkumiste tegemist ja tagada, et töötajate tasustamise viis ei takista täitmast kohustust arvestada tarbija huvidega. Eelkõige ei tohiks krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad kavandada oma tasustamispoliitikat viisil, mis annaks nende töötajatele stiimuli sõlmida teatud arvul või teatud liiki krediidilepinguid või pakkuda tarbijatele teatavaid kõrvalteenuseid, arvestamata konkreetselt tarbijate huvide või vajadustega. Liikmesriigid võivad sellega seoses pidada vajalikuks otsustada, et teatud tegevus, näiteks tasu võtmine seotud vahendajate poolt, on vastulus tarbija huvidega. Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik sätestada, et töötajate tasud ei sõltu tarbijaga sõlmitud krediidilepingu intressist või liigist.
- (36) Käesoleva direktiiviga nähakse ette ühtlustatud eeskirjad valdkondade kohta, milles krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate töötajatel peaksid olema teadmised ja pädevus krediidilepingute kavandamise, pakkimise, sõlmimise ja vahendamise alal. Käesolevas direktiivis ei sätestata erikorda, mis on otseselt seotud ühes liikmesriigis üksikisiku poolt omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamisega, et täita teadmiste ja pädevuse nõudeid teises liikmesriigis. Seetõttu tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta) ⁽¹⁾ jätkuvalt kohaldada seoses tunnustamise tingimuste ja korvamismeetmetega, mida vastuvõttev liikmesriik võib nõuda üksikisikult, kelle kvalifikatsioon ei ole välja antud tema jurisdiktsioonis.
- (37) Selleks et teha teatav toode tarbijatele atraktiivseks, kasutavad krediidiandjad ja -vahendajad sageli reklaami, milles tuuakse sageli esile eritingimused. Seepärast tuleks tarbijaid kaitsta ebaausa või eksitava reklaami eest ning neil peaks olema võimalik reklaame võrrelda. Selleks et tarbijatel oleks võimalik pakkumisi võrrelda, tuleb ette näha krediidilepingute reklaami erisätted ning määrata kindlaks tarbijatele mõeldud reklaami- ja turustusmaterjalides esitatavate andmete loetelu, juhul kui reklaam sisaldab teavet intressimäära kohta või arvnäitajaid, mis kajastavad krediidi kulukust. Liikmesriikidele peaks jääma õigus kehtestada või säilitada siseriiklike õigusaktidega teabe avalikustamist käsitlevad nõuded seoses reklaamiga, mis ei sisalda teavet intressimäära kohta või mis tahes arvandeid seoses krediidi kulukusega. Kõikide selliste nõuete puhul tuleb võtta arvesse elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute eripära. Igal juhul tuleks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiviga 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul) ⁽²⁾ tagada, et krediidilepingute reklaamimine ei looks tootest eksitavat pilti.
- (38) Reklaamis keskendutakse tavaliselt ühele või mitmele konkreetsele tootele, samas kui tarbijatel peaks olema võimalus teha otsus kõigi pakutavate krediiditoodete põhjal. Sellega seoses on üldteabel oluline osa tarbija teavitamisel olemasolevatest toodetest ja teenustest ning nende põhitunnustest. Seepärast peaks tarbijatel olema igal ajal juurdepääs pakutavaid krediiditooteid käsitlevale üldteabele. Juhul kui see nõue ei ole kohaldatav mitte-seotud krediidivahendajate suhtes, ei tohiks see piirata nende kohustust esitada tarbijatele isikupärastatud lepinguelse teavet.
- (39) Selleks et tagada võrdsed tingimused ja et tarbija saaks teha otsuse pakutavate krediiditoodete üksikasjade, mitte turustuskanali põhjal, mille kaudu tal on juurdepääs krediiditoodetele, peaksid tarbijad saada teavet krediidi kohta olenemata sellest, kas nad suhtlevad otse krediidiandja või -vahendajaga.
- (40) Tarbijad peaksid saama aegsasti enne krediidilepingu sõlmimist isikupärastatud teavet, et võrrelda ja analüüsida krediiditoodete tingimusi. Kooskõlas komisjoni 1. märtsi 2001. aasta soovitusega 2001/193/EÜ (eluasemelaenu

⁽¹⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

⁽²⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

pakkuvate laenuandjate poolt tarbijaile antava lepingu eelse teabe kohta) ⁽¹⁾ võttis komisjon endale kohustuse kontrollida, kas järgitakse vabatahtlikku tegevusjuhendit, mis sisaldab Euroopa standardinfo teabelehte, milles antakse tarbijale isikupärastatud teavet pakutava krediidi- lepingu kohta. Komisjoni kogutud tõendid osutasid vajadusele vaadata läbi Euroopa standardinfo teabelehe sisu ja vorm, et see oleks selge ja arusaadav ning sisaldaks kogu tarbijatele vajalikku teavet. Euroopa standardinfo teabelehe sisu ja vormi kohandamisel tuleks võtta arvesse kõigis liikmesriikides läbi viidud tarbijauuringu tulemusi. Läbi tuleks vaadata teabelehe ülesehitus (eelkõige andmete järjestus), sõnastus tuleks muuta kasutajasõbralikumaks, ühendada tuleks sellised jaod nagu „nominaalne intressimäär” ja „krediidi kulukuse aastamäär” ning lisada uued jaod, näiteks „paindlikud omadused”. Euroopa standardinfo teabelehel tuleks tarbijale esitada näitlik tagasimaksegraafik, kui krediit on edasilükatud intressimaksetega krediit, mille puhul laenu põhiosa tagasimaksmine on esialgseks perioodiks edasi lükatud või laenuintress on fikseeritud krediidilepingu kestuseks. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et sellise näitliku tagasimaksegraafiku lisamine teabelehele ei ole kohustuslik muude krediidilepingute puhul.

(41) Tarbijauuringud on kinnitanud, et on oluline esitada tarbijatele teavet lihtsas ja arusaadavas keeles. Sel põhjusel ei pruugi Euroopa standardinfo teabelehes kasutatavad mõisted olla samad kui käesolevas direktiivis määratletud õigusmõisted, kuid nad kannavad sama tähendust.

(42) Euroopa standardinfo teabelehel krediidilepinguid käsitlevale teabele esitatavad nõuded ei tohiks piirata liidu või liikmesriikide teabealaseid nõudeid, mida kohaldatakse muude toodete või teenuste suhtes, mida võidakse krediidilepinguga pakkuda ning mis on kinnisvaraga seotud krediidilepingu saamise tingimuseks või mida pakutakse selleks, et saada kõnealune leping madalama krediidimääraga, näiteks tulekahju- või elukindlustus või investeerimistooted. Liikmesriikidele peaks jääma õigus säilitada või kehtestada ühtlustatud õigusnormide puudumise korral siseriiklikke õigusakte, nagu lepingu eelse läbirääkimise ajal liigkasu võtmiseks käsitatavatest intressimääradest teavitamise nõuded või sellise teabe pakkumine, mis võib olla kasulik finantsalase harimise seisukohast või vaidluste kohtuvälise lahendamise jaoks. Lisateave tuleks aga anda eraldi dokumendis, mille võib lisada Euroopa standardinfo teabelehele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada Euroopa standardinfo teabelehel oma riigi keeles teistsugust sõnastust, muutmata teabelehe sisu ega teabe esitamise järjekorda, kui see on vajalik tarbijate jaoks kergemini mõistetava keelekasutuse pärast.

(43) Tagamaks, et Euroopa standardinfo teabelehel antakse tarbijale kogu asjakohane teave, mida ta vajab teadliku

valiku tegemiseks, peaks krediidiandja Euroopa standardinfo teabelehe täitmisel järgima käesolevas direktiivis sätestatud juhiseid. Liikmesriikidel peaks olema võimalik Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhiseid täiendada või täpsustada käesolevas direktiivis sätestatud juhiste alusel. Näiteks peaks liikmesriikidel olema võimalik täpsustada seda, mis teavet tuleb anda laenuintressi tüübi kirjeldamiseks, selleks et võtta arvesse riigisest toodete ja turu eripära. Ent sellised täpsustused ei tohiks olla vastuolus käesoleva direktiivi juhistega ega muuta mingil moel Euroopa standardinfo teabelehe näidise teksti, mille krediidiandja peab esitama sellisena, nagu see on. Liikmesriikidel peaks olema võimalik lisada krediidilepinguid käsitlevaid muid hoiatusi, mis on kohandatud nende riigisisese turu ja tavade, kui neid hoiatusi ei ole juba sõnaselgelt lisatud Euroopa standardinfo teabelehele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et teabelehel esitatud teave on krediidiandjale siduv, kui krediidiandja otsustab krediiti anda.

(44) Tarbija peaks saama Euroopa standardinfo teabelehe vahendusel teavet asjatu viivitusest pärast seda, kui ta on esitanud vajalikud andmed oma vajaduste, rahalise olukorra ja eelistuste kohta, ning piisavalt vara enne seda, kui krediidileping või pakkumine tarbija suhtes siduvaks muutub, selleks et võimaldada tal võrrelda ja kaaluda krediiditoodete tingimusi ning küsida vajaduse korral kolmandalt isikult nõu. Kui tarbijale tehakse siduv pakkumine, tuleks sellele lisada Euroopa standardinfo teabeleht, välja arvatud juhul, kui see on juba tarbijale esitatud ja pakkumise tingimused on kooskõlas varem antud teabega. Sellegipoolest peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada, et Euroopa standardinfo teabelehe esitamine on kohustuslik enne siduva pakkumise tegemist ja seejärel koos siduva pakkumise tegemisega, juhul kui sama teavet sisaldavat Euroopa standardinfo teabelehte ei ole varem tarbijale esitatud. Kuigi Euroopa standardinfo teabelehel esitatav teave peaks olema isikupärastatud ning kajastama tarbija eelistusi, ei peaks sellise isikupärastatud teabe pakkumine tähendama nõu andmise kohustust. Krediidileping tuleks sõlmida üksnes siis, kui tarbijal on olnud piisavalt aega pakkumiste võrdlemiseks, nende mõju hindamiseks, vajaduse korral kolmandalt isikult nõu küsimiseks ja pakkumise vastuvõtmise või tagasilükkamise kohta teadliku otsuse tegemiseks.

(45) Kui tarbijal on kinnisvara või maa ostmiseks tagatisega krediidileping ja tagatise kehtivus on pikem kui krediidilepingu kestus ja kui tarbija võib otsustada tagasimakstud põhiosa uuesti kasutusele võtta, eeldusel et allkirjastatakse uus krediidileping, tuleks tarbijale enne uue krediidilepingu allkirjastamist esitada uus Euroopa standardinfo teabeleht koos teabega krediidi kulukuse uue aastamäära kohta ja tuginedes uue krediidilepingu konkreetsetele tingimustele.

⁽¹⁾ EÜT L 69, 10.3.2001, lk 25.

- (46) Vähemalt siis, kui puudub taganemisõigus, peaks krediidandja, või kui see on asjakohane, krediidivahendaja või määratud esindaja andma tarbijale krediidilepingu projekti koopia krediidandja suhtes siduva pakkumise esitamisel. Muudel juhtudel tuleks tarbijale vähemalt pakkuda krediidilepingu projekti koopiat siduva pakkumise tegemisel.
- (47) Selleks et tagada võimalikult täielik läbipaistvus ja vältida kuritarvitusi, mis tulenevad võimalikust huvide konfliktist, kui tarbija kasutab krediidivahendaja teenuseid, tuleks krediidivahendajate suhtes kohaldada nõudeid, mille kohaselt peab krediidivahendaja enne teenuse osutamist avalikustama teatava teabe. Selline teave peaks hõlmama krediidivahendaja identifitseerimiseks vajalikke andmeid ning tema seost krediidandjaga, näiteks seda, kas ta pakub suure hulga eri krediidandjate tooteid või ainult piiratud arvu krediidandjate tooteid. Enne krediidivahendustegevuse tegemist tuleks tarbijat teavitada vahendustasust või muudest stiimulitest, mida krediidandja või kolmandad isikud maksavad krediidivahendajale seoses krediidilepinguga, ning tarbijaid tuleks selles etapis teavitada selliste maksete suurusest, kui see on teada, või asjaolust, et see summa tehakse teatavaks hiljem lepinguelse läbirääkimiste ajal Euroopa standardinfo teabelehel, ning nende õigusest saada selles etapis teavet selliste maksete suurusjärgust. Tarbijaid tuleks samuti teavitada tasudest, mida nad peaksid krediidivahendajale tema teenuste eest maksuma. Ilma et see piiraks konkurentsioiguse kohaldamist, peaks liikmesriikidel olema õigus kehtestada või säilitada sätteid, mis keelavad tarbijate poolt tasude maksmise mingit liiki või igat liiki krediidivahendajatele.
- (48) Tarbija võib siiski vajada täiendavat abi selleks, et otsustada, milline krediidileping on pakutavatest toodetest tema vajadusi ja rahalist olukorda arvestades sobivaim. Krediidandjad, ning kui see on kohaldatav, krediidivahendajad peaksid andma sellist abi seoses krediiditoodetega, mida nad tarbijale pakuvad, selgitades tarbijale isikupärastatud viisil asjakohast teavet, sealhulgas eelkõige pakutavate toodete põhinäitajaid, nii et tarbija mõistaks nende võimalikke tagajärgi tema majanduslikule olukorrale. Krediidandjad ja vajaduse korral krediidivahendajad peaksid selliste selgituste andmise viisi kohandama asjaoludele, milles krediiti pakutakse, ning tarbija nõustamisvajadusele, võttes arvesse tarbija krediidialase teadmisi ja kogemusi ning konkreetsete krediiditoodete laadi. Sellised selgitused ei tohiks endast kujutada individuaalset soovitusi.
- (49) Siseturu loomise ja toimimise edendamiseks ning kõrgtasemelise tarbijakaitse tagamiseks kogu liidus tuleb ühtselt tagada krediidi kulukuse aastamääradega seotud teabe võrreldavus kogu liidus.
- (50) Krediidi kogukulu tarbijale peaks hõlmama kõiki kulusid, mida tarbija kannab seoses krediidilepinguga ja mis on krediidandjale teada. Selle hulka peaksid seepärast kuuluma intress, komisjonitasud, maksud, krediidivahendajate tasud, hüpoteeklaenu korral kinnisvara hindamise kulud, ja mis tahes muud tasud peale notaritasude, mida tuleb maksta krediidi saamiseks (näiteks elukindlustus) või krediidi saamiseks pakutavatel tingimustel (näiteks tulekahjukindlustus). Käesoleva direktiivi sätteid, mis käsitlevad kõrvaltooteid ja -teenuseid (näiteks pangakonto avamise ja omamise kulusid käsitlevad sätteid), ei tohiks piirata direktiivi 2005/29/EÜ ja nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) ⁽¹⁾ sätete kohaldamist. Krediidi kogukulu tarbijale ei peaks hõlmama kulusid, mida tarbija kannab seoses kinnisvara või maa ostmisega, näiteks seotud maksud ja notarikulud või maa kinnistamise kulud. Krediidandja tegelikke teadmisi kulude kohta tuleks hinnata objektiivselt, võttes arvesse ametialase hoolsuse nõudeid. Siinkohal tuleks eeldada, et krediidandjale on selliste kõrvalteenuste kulud, mida ta pakub tarbijale ise või kolmanda isiku nimel, teada, välja arvatud juhul, kui nende maksumus sõltub tarbija eriomadustest või olukorrast.
- (51) Kui kasutatakse hinnangulist teavet, tuleb tarbijat sellest teavitada, samuti sellest, et teavet peetakse asjaomase lepingu liigi või tava puhul tüüpiliseks. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatavate lisaelduste eesmärk on tagada, et krediidi kulukuse aastamäära arvutatakse ühetaoliselt ja et tulemused oleksid võrreldavad. Teatavat liiki krediidilepingute puhul on vaja kasutada lisaeldusi, näiteks kui krediidi summa, kestus või kulu ei ole kindel või need varieeruvad sõltuvalt lepingu rakendamise viisist. Kui lepingu tingimustest ei piisa krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks, peaks krediidandja kasutama I lisas sätestatud lisaeldusi. Ent arvestades, et krediidi kulukuse aastamäära arvutamine sõltub iga üksiku krediidilepingu tingimustest, tuleks kasutada ainult neid eeldusi, mis on vajalikud ja asjakohased kõnealuse krediidi puhul.
- (52) Selleks et täiendavalt tagada, et eri krediidandjate pakkumiste krediidi kulukuse aastamäärad oleksid maksimaalselt võrreldavad, ei tuleks arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendada päevades, kui neid saab väljendada täisaastates, -kuudes või nädalates. Siinkohal on vaikimisi mõistetak, et kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatakse teatavaid ajavahemikke, siis tuleks neid ajavahemikke kasutada selleks, et määrata kindlaks valemis kasutatavad intressisummad ja seonduvad kulud. Krediidandjad kasutavad sel otstarbel I lisas kirjeldatud ajavahemike arvestamise meetodit, et saada tasude maksmise jaoks vajalikud arvnäitajad. Seda kohaldatakse siiski üksnes krediidi kulukuse aastamäära arvutamise eesmärgil ning see ei mõjuta tegelikke tasusid, mida krediidandja krediidilepingu alusel küsib. Juhul kui need summad on

⁽¹⁾ EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.

erinevad, võib osutada vajalikuks neid tarbijale selgitada, et vältida tarbija eksitamist. See tähendab, et juhul, kui puuduvad muud seonduvad kulud peale intressi, ja eeldusel, et kasutatakse identset arvutusmeetodit, on krediidi kulukuse aastamäär võrdne krediidi efektiivse intressimääraga.

(53) Kuna krediidi kulukuse aastamäär saab reklaamis esitada vaid näitena, siis peaks tegemist olema tüüpilise näitega. Seepärast tuleks näites kasutada asjaomase krediidilepingu tüübile iseloomulikku keskmist krediidi kestust ja kogusummat. Tüüpilise näite kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta teatud tüüpi krediidilepingute ülekaalukust konkreetsel turul. Võib olla soovitatav, et iga krediidiandja lähtuks tüüpilise näite kindlaksmääramisel krediidi summast, mis on tüüpiline selle krediidiandja tootevalikule ja eeldatavale kliendibaasile, kuna need võivad krediidiandjate lõikes märkimisväärselt erineda. Euroopa standardinfo teabelehel krediidi kulukuse aastamäär avaldamisel tuleks võimalusel võtta arvesse tarbija eelistusi ja tema esitatud teavet ning krediidiandja või -vahendaja peaks sõnaselgelt märkima, kas esitatud teave on näitlik või selles on arvestatud tarbija eelistuste ja tema esitatud teabega. Tüüpilised näited ei tohiks aga ühelgi juhul olla vastuolus direktiivis 2005/29/EÜ sätestatud nõuetega. Samuti on tähtis, et Euroopa standardinfo teabelehel selgitatakse vajaduse korral tarbijale, et krediidi kulukuse aastamäär põhineb eeldustel ja et see võib muutuda, nii et tarbijad saaksid seda toodete võrdlemisel arvesse võtta. Samuti on tähtis, et krediidi kulukuse aastamääras võetaks arvesse krediidilepingu kohase krediidi igasugune kasutusele võtmine, olenemata sellest, kas krediit maksatakse välja otse tarbijale või tarbija nimel kolmandale isikule.

(54) Selleks et tagada krediidi kulukuse aastamäär arvutamise järjepidevus eri tüüpi krediidi puhul, peaksid sarnaste krediidilepingute arvutused kasutatavad eeldused olema üldiselt omavahel kooskõlas. Sellega seoses tuleks inkorporeerida need eeldused, mis on sätestatud komisjoni 14. novembri 2011. aasta direktiivis 2011/90/EL, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ I lisa II osa, milles sätestatakse lisa-eeldused krediidi kulukuse aastamäär arvutamiseks,⁽¹⁾ ning millega muudetakse krediidi kulukuse aastamäär arvutamise eeldusi. Kuigi kõik eeldused ei pruugi olla kohaldatavad praegu olemasolevate krediidilepingute suhtes, on kõnealuses sektoris tegemist aktiivse uuendustegevusega, ja seetõttu on eelduste sätestamine vajalik. Lisaks tuleks krediidi kulukuse aastamäär arvutamise eesmärgil kõige levinuma krediidi kasutusele võtmise viisi kindlaksmääramisel tugineda mõistlikele ootustele krediidi kasutusele võtmise viisi suhtes, mida tarbijad selle konkreetse

krediidiandja pakutava toote liigi puhul kõige sagedamini kasutavad. Olemasolevate toodete puhul peaks ootus põhinema eelneval 12 kuul.

(55) On oluline, et enne krediidilepingu sõlmimist hinnataks ja kontrollitaks tarbija suutlikkust ja kalduvust laenu tagasi maksta. Kõnealuses krediidivõimelisuse hindamises tuleks võtta arvesse kõiki vajalikke ja asjakohaseid tegureid, mis võivad mõjutada tarbija suutlikkust krediiti tagasi maksta lepingu kehtivuse ajal. Tarbija krediidi teenindamise ja täielikult tagasimaksmise suutlikkuse hindamisel tuleks eelkõige arvesse võtta tulevaseid makseid või maksete suurenemist, mis on tingitud negatiivsest amortisatsioonist või laenu põhiosa või intresside edasilükatud tasumisest, ning kaaluda neid muude regulaarsete kulude, võlgade ja muude rahaliste kohustuste, samuti sissetuleku, säästude ja vara kontekstis. Mõistlikul määral tuleks arvesse võtta ka tulevase sündmuse pakutava krediidilepingu tähtaja piires, näiteks sissetuleku langust, kui krediiditähataeg ulatub pensioniikka, või vajaduse korral laenuintressi tõusu või valuutakursi negatiivset muutust. Kuigi kinnisvara väärtus on oluline tegur tarbijale tagatisega krediidilepingu alusel antava krediidisumma kindlaksmääramisel, siis krediidivõimelisuse hindamisel tuleks keskenduda tarbija võimele täita krediidilepingust tulenevaid kohustusi. Järelikult ei tohiks võimalus, et kinnisvara väärtus võib olla suurem kui krediidisumma või et kinnisvara väärtus võib tulevikus tõusta, olla üldjuhul piisav kõnealuse krediidi andmiseks. Kui krediidi eesmärk on olemasolevat kinnisvara renoveerida või selle juures ehitustöid teha, siis krediidiandjal peaks siiski olema õigus selle võimalusega arvestada. Liikmesriikidel peaks olema võimalik anda täiendavaid suuniseid nende või täiendavate kriteeriumide ja meetodite kohta, mida saab kasutada tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks, näiteks kehtestada laenusumma ja kinnisvara väärtuse suhte või laenusumma ja sissetuleku suhte piirmäärad, ning neid tuleks julgustada rakendama finantsstabiilsuse nõukogu põhimõtteid eluaseme hüpoteeklaenu andmise usaldusväärsuse tavade kohta.

(56) Vaja võib minna erisätteid, et käsitleda mitmesuguseid näitajaid, mida võib teatud liiki krediidilepingute puhul krediidivõimelisuse hindamisel arvesse võtta. Näiteks kinnisvaraga seotud krediidilepingute puhul, milles väljendatakse sõnaselgelt, et kinnisvara ei kasutata maja, korteri või muu eluasemena tarbija või tema pereliikme poolt (ost väljaüürimise eesmärgil), peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada erinorm, et tulevast üüritulu võetakse arvesse tarbija suutlikkuse hindamisel krediiti tagasi maksta. Nendes liikmesriikides, kus siseriiklikus õiguses sellist erinormi ei ole, võivad krediidiandjad otsustada viia läbi tulevase üüritulu hoolika hindamise. Krediidivõimelisuse hindamine ei tohiks tähendada seda, et tarbija vastutus krediidilepingust tulenevate kohustuste mittetäitmise eest kantakse üle krediidiandjale.

⁽¹⁾ ELT L 296, 15.11.2011, lk 35.

- (57) Krediidandja otsus, kas krediiti anda või mitte, peaks olema kooskõlas krediidivõimelisuse hindamise tulemusega. Näiteks ei peaks krediidandja eirama krediidivõimelisuse hindamise tulemust seetõttu, et tal on võimalik kanda osa krediidiriski üle kolmandale poolele, ning pakkuma krediidilepingut tarbijale, kes tõenäoliselt ei suuda krediidisummat tagasi maksta. Liikmesriikidel peaks olema võimalik see põhimõte üle võtta, nõudes pädevatelt asutustelt asjakohaste meetmete võtmist järelevõimelisuse raames ja selle jälgimist, kas krediidandjate krediidivõimelisuse hindamise protseduurid vastavad nõuetele. Krediidivõimelisusele antud positiivne hinnang ei peaks krediidandja jaoks siiski tähendama kohustust krediiti anda.
- (58) Kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovustega peaks krediidivõimelisuse hindamine tuginema tarbija rahalist ja majanduslikku olukorda, sealhulgas sissetulekut ja kulusid käsitlevale teabele. Seda teavet on võimalik saada erinevatest allikatest, sealhulgas tarbijalt, ning krediidandja peaks seda enne krediidandmist asjakohaselt kontrollima. Tarbijad peaksid sellega seoses andma teavet, et hõlbustada krediidivõimelisuse hindamist, kuna vastasel korral ei pruugita neile soovitud krediiti anda, välja arvatud juhul, kui seda teavet on võimalik saada mujalt. Ilma et see piiraks lepinguõiguse kohaldamist, peaksid liikmesriigid tagama, et krediidandjad ei saaks lõpetada krediidilepingut, kui nad mõistavad pärast krediidilepingu allkirjastamist, et krediidivõimelisuse hindamist ei teostatud õigesti, kuna hindamise ajal ei olnud neil täielikku teavet. See ei tohiks siiski piirata liikmesriikide võimalust lubada krediidandjatel lõpetada krediidileping juhul, kui leidub tõendeid selle kohta, et tarbija andis krediidivõimelisuse hindamise ajal teadlikult ebatäpset või võltsitud teavet või jättis tahtlikult esitamata teabe, mis oleks viinud negatiivse hinnanguni, või kui leidub teisi liidu õigusega kooskõlas olevaid mõjuvaid põhjuseid. Kuigi tarbijate suhtes karistuste kohaldamine selle eest, et nad ei suuda anda teatavat teavet või hinnangut või kui nad otsustavad krediiditaotlusprotsessi pooleli jätta, ei oleks asjakohane, siis peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada karistused nendeks juhtudeks, kui tarbijad esitavad teadlikult mittetäielikku või ebaõiget teavet, et saada krediidivõimelisuse kohta positiivne hinnang, eelkõige juhul, kui täieliku ja õige teabe esitamise korral oleks antud krediidivõimelisuse kohta negatiivne hinnang, ja tarbija ei suuda seejärel täita lepingu tingimusi.
- (59) Krediidivõimelisuse hindamisel on kasulik kasutada krediidandmebaasi. Mõnes liikmesriigis on kehtestatud krediidandjale kohustus hinnata tarbija krediidivõimelisust asjakohaseid andmebaase kasutades. Krediidandjatel peaks samuti olema võimalus kasutada krediidandmebaasi krediidide kehtivuse ajal, kuid üksnes selleks, et hinnata tarbija maksevõime äralangemise tõenäosust. Krediidandmebaaside kasutamisele tuleks kohaldada asjakohaseid kaitsemeetmeid tagamaks, et seda tehakse tarbija huvides krediidiriski varajaseks kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks, mitte äriläbirääkimiste tarvis päringute tegemiseks. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivile 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽¹⁾ peaksid krediidandjad teavitama tarbijat krediidandmebaasis päringu tegemisest enne päringu tegemist ning tarbijatel peaks olema õigus pääseda ligi neid puudutavatele andmetele krediidandmebaasis, et vajaduse korral parandada, kustutada või blokeerida neid käsitlevaid isikuandmeid, mida kõnealuses andmebaasis töödeldakse, kui kõnealused andmed on ebatäpsed või neid on ebaseaduslikult töödeldud.
- (60) Selleks et vältida konkurentsimoonutusi krediidandjate vahel, tuleks ilma kedagi diskrimineerimata tagada kõigile krediidandjatele, sealhulgas krediidiasutustele ja elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvatele mitte-krediidiasutustele juurdepääs kõigile tarbijatega seotud avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele krediidandmebaasidele. Seepärast ei tuleks kohaldada nõuet, et krediidandja peab olema krediidiasutus. Jätkuvalt tuleks kohaldada juurdepääsutingimusi, näiteks andmebaasile juurdepääsu tasu, või nõudeid, mille kohaselt peab esitama andmebaasile andmeid vastastikkuse põhimõtte alusel. Liikmesriikidel peaks olema õigus oma jurisdiktsioonis määrata, kas krediidivahendajatele antakse juurdepääs sellistele andmebaasidele.
- (61) Kui krediiditaotluse tagasilükkamise otsus põhineb andmebaasidest saadud andmetel või andmebaasis andmete puudumisel, peaks krediidandja tarbijat sellest teavitama, samuti teatama kasutatud andmebaasi nime ja muud direktiiviga 95/46/EÜ nõutud elemendid, et tarbija saaks kasutada andmebaasile juurdepääsu õigust ning, kui see on põhjendatud, parandada, kustutada või blokeerida teda käsitlevaid isikuandmeid, mida kõnealuses andmebaasis töödeldakse. Kui krediiditaotlus lükatakse tagasi negatiivse krediidivõimelisuse hinnangu alusel, peaks krediidandja tarbijat taotluse tagasilükkamisest viivitamata teavitama. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas nad kohustavad krediidandjaid esitama tagasilükkamise põhjuste kohta lisaselgitusi. Siiski ei peaks krediidandja olema kohustatud sellist teavet andma, kui see on keelatud liidu muu õigusega, nagu rahapesu või terrorismi rahastamist käsitlevad sätted. Sellist teavet ei tohiks esitada, kui see oleks vastuolus avaliku korra või julgeoleku eesmärkidega, näiteks kriminaalkuritegude ennetamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmisega.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (62) Käesolevas direktiivis käsitletakse isikuandmete kasutamist tarbija krediitvõimelisuse hindamise kontekstis. Selleks et tagada isikuandmete kaitse, tuleks sellise hindamise raames teostatava andmetöötluse suhtes kohaldada direktiivi 95/46/EÜ.
- (63) Nõustamine isikupärastatud soovitusel on eraldi seisev tegevus, mis võib olla, kuid ei pea olema ühendatud krediidi andmise või vahendamise muude aspektidega. Seetõttu tuleks tarbijal selleks, et ta mõistaks talle osutatavate teenuste laadi, teavitada, kas talle osutatakse või talle saab osutada nõustamisteenuseid või mitte ja milles need teenused seisnevad. Pidades silmas tähtsust, mida tarbijad omistavad mõistete „nõu” ja „nõustajad” kasutamisele, on asjakohane, et liikmesriikidel oleks võimalik keelata nende mõistete või sarnaste mõistete kasutamine, kui tarbijatele osutatakse nõustamisteenuseid. Samuti on asjakohane tagada, et liikmesriigid kehtestavad kaitsemeetmed juhtudeks, kui nõustamist kirjeldatakse iseseisva teenusena, tagamaks, et asjaomaste toodete valik ja tasustamiskord vastab tarbija ootustele sellise nõustamise suhtes.
- (64) Nõustamisteenuste pakkujad peaksid järgima teatavaid standardeid, tagamaks, et tarbijale pakutakse tooteid, mis vastavad tema vajadustele ja olukorrale. Nõustamisteenused peaksid põhinema pakutavate toodete ausal ja piisavalt ulatuslikul analüüsil, kui nõustamisteenuseid osutavad krediidiandjad ja seotud krediidivahendajad, või turul olemasolevate toodete ausal ja piisavalt ulatuslikul analüüsil, kui nõustamisteenuseid osutavad mitte-seotud krediidivahendajad. Nõustamisteenuste osutajatel peaks olema võimalik spetsialiseeruda teatavatele nišitoodetele, näiteks üleminekurahastamisele, tingimusel et nad käsitlevad nõustamisel eri tooteid selles konkreetses nišis ja et tarbijale tehakse selgeks, et nad spetsialiseeruvad nendele nišitoodetele. Krediidiandjad ja -vahendajad peaksid igal juhul teatama tarbijale, kas nad nõustavad üksnes oma tootevalikust lähtudes või turul olemasoleva laiaulatusliku valiku põhjal, et tarbija mõistaks, mille alusel talle soovitus tehakse.
- (65) Nõustamisteenuste osutamine peaks põhinema tarbija finantsolukorra, eelistuste ja eesmärkide mõistmisel ning vajalikul ajakohasel teabel ja põhjendatud eeldustel tarbija olukorda ohustavate riskide kohta krediidilepingu kehtivuse ajal. Liikmesriikidel peaks olema võimalik täpsustada, kuidas tuleks nõustamisteenuste osutamisel hinnata teatava toote sobivust.
- (66) Tarbija suutlikkusel tagastada krediit enne krediidilepingu kehtivuse lõppu võib olla oluline osa konkurentsi edendamisel siseturul ning liidu kodanike vaba liikumise tagamisel, samuti krediidilepingu kehtivuse ajal paindlikkuse ülesnäitamisel, mis on vajalik finantsstabiilsuse toetamiseks vastavalt finantsstabiilsuse nõukogu soovitusetele. Samas erinevad oluliselt riikides kehtivad põhimõtted ja tingimused, mille puhul tarbijal on õigus krediit tagasi maksta, ning ennetähtaegse tagasimaksmise tingimused. Kuigi tunnistades, et turul on väga erinevaid hüpoteeklaenude andmise viise ja hüpoteeklaenutooteid, tuleks liidu tasandil siiski kehtestada teatavad krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise nõuded, et tagada tarbijale võimalus täita oma kohustused enne krediidilepingus kokku lepitud tähtpäeva ning kindlustundega võrrelda pakkumisi, et leida toodet, mis kõige paremini vastab tema vajadustele. Seepärast peaksid liikmesriigid õigusaktide või muude vahenditega, näiteks lepingutingimustega tagama, et tarbijal on õigus laen enne tähtaega tagasi maksta. Samas peaks liikmesriikidel olema õigus määrata kindlaks sellise õiguse kasutamise tingimused. Kõnealused tingimused võivad hõlmata õiguse kasutamise ajalist piirangut, erinevat käsitlemist olenevalt laenuintressi liigist ja piiranguid seoses asjaoludega, mille korral saab õigust kasutada. Kui krediidi ennetähtaegne tagasi maksmine toimub ajal, mil laenuintress on fikseeritud, võib kõnealuse õiguse kasutamise võimaluse siduda asjaoluga, et tarbijal on selleks liikmesriigi poolt kindlaks määratud õiguspärane huvi. Selline õiguspärane huvi võib näiteks seisneda abielulahutuses või töötuks jäämises. Lisaks võivad liikmesriikide poolt kehtestatavad tingimused ette näha, et krediidiandjal peaks olema õigus saada õiglast ja objektiivselt põhjendatud hüvitist võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega. Kui liikmesriigid sätestavad, et krediidiandjal on õigus saada hüvitist, siis peaks see kooskõlas hüvitisi käsitlevate siseriiklike õigusnormidega olema õiglane ja objektiivselt põhjendatud hüvitis võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega. Hüvitis ei tohiks ületada krediidiandja kantud rahalist kahju.
- (67) On tähtis tagada piisav läbipaistvus tarbijale selgituste andmisel finantsstabiilsuse säilitamise huvides võetud kohustuste olemuse ja krediidilepingu kehtivuse ajal eksisteeriva paindlikkuse kohta. Tarbijale tuleks samuti anda teavet laenuintressi kohta nii lepingueelsete läbirääkimiste kui ka lepingulise suhte ajal. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada piiranguid või keelde laenuintressi ühepoolsele muutmisele krediidiandja poolt. Liikmesriikidel peaks olema õigus sätestada, et laenuintressi muutmisel on tarbijal õigus saada ajakohastatud tagasimaksegraafik.
- (68) Kuigi krediidivahendajatel on keskne osa elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute turustamisel liidus, on liikmesriikide õigusaktides krediidivahendajate tegevust ja järelevalvet käsitlevad sätted küllaltki erinevad, mis takistab krediidivahendajate asutamist ja tegevust siseturul. See, et krediidivahendajatel ei ole võimalik kogu liidus vabalt tegutseda, takistab elamukinnisvaraga seotud

krediidilepingute siseturu korralikku toimimist. Kuigi tunnistades, et kredidivahendusega tegelevad väga eri laadi turuosalisel, tuleks liidu tasandil kehtestada siiski teatavad standardid, et tagada kutseoskuste ja teenuse kõrge tase.

- (69) Enne kui kredidivahendaja saab alustada oma tegevusalal tegutsemist, tuleks tema suhtes kohaldada pädeva asutuse poolt tegevusloa andmise korda ning tema üle tuleks teostada pidevat järelevalvet tagamaks, et ta vastab rangele kutsealastele nõuetele vähemalt seoses pädevuse, hea maine ja kutsealase vastutuskindlustusega. Selliseid nõudeid tuleks kohaldada vähemalt ettevõtja tasandil. Samas võivad liikmesriigid täpsustada, kas selliseid tegevusloa andmise nõudeid kohaldatakse ka kredidivahendaja töötajate suhtes. Päritoluliikmesriigid võivad sätestada lisanõuded, näiteks nõude, et kredidivahendaja aktsionäridel peab olema laitmatu maine või et seotud kredidivahendaja võib olla seotud ainult ühe krediidiandjaga, juhul kui need nõuded on proportsionaalsed ja kooskõlas liidu muude õigusaktidega. Asjakohane teave tegevusloa omavate kredidivahendajate kohta tuleks kanda ka avalikku registrisse. Kredidivahendajale, kelle tegevus on seotud ainult ühe krediidiandjaga, kes võtab kredidivahendaja eest täieliku ja tingimusteta vastutuse, peaks olema võimalik saada pädevalt asutuselt tegevusloa krediidiandja kaudu, kelle nimel seotud kredidivahendaja tegutseb. Liikmesriikidel peaks olema õigus säilitada või kehtestada piiranguid seoses teatavate kredidivahendajate õigusliku vormiga selle suhtes, kas nad võivad tegutseda ainult kui juriidilised isikud või kui füüsilised isikud. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas kõik kredidivahendajad kantakse ühte registrisse või kas tuleb kasutada erinevaid registreid olenevalt sellest, kas tegu on seotud või sõltumatu kredidivahendajaga. Liikmesriikidel peaks samuti olema õigus säilitada või kehtestada piiranguid ühe või enama krediidiandjaga seotud kredidivahendajate õigusele küsida tarbijatelt teenustasusid.
- (70) Mõnes liikmesriigis võivad kredidivahendajad otsustada kasutada määratud esindajate teenuseid, et nad sooritaksid toiminguid nende nimel. Liikmesriikidel peaks olema võimalus kohaldada määratud esindajate suhtes käesolevas direktiivis sätestatud erikorda. Ent liikmesriikidel peaks olema ka õigus sellist korda mitte kehtestada või lubada teistel üksustel olla rollis, mis on võrreldav määratud esindajate omaga, tingimisel et nende üksuste suhtes kohaldatakse sama korda mis kredidivahendajate puhul. Käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjad määratud esindajate kohta ei kohusta liikmesriike lubama määratud esindajatel tegutseda nende jurisdiktsioonis, välja arvatud juhul, kui selliseid määratud esindajaid peetakse käesoleva direktiivi kohaselt kredidivahendajateks.
- (71) Selleks et tagada pädevate asutuste tõhus kredidivahendajate järelevalve, tuleks juriidilisest isikust kredidivahendajale anda tegevusloa liikmesriigis, kus on tema

registrijärgne asukoht. Kredidivahendajale, kes ei ole juriidiline isik, tuleks tegevusloa anda liikmesriigis, kus asub tema peakontor. Lisaks peaksid liikmesriigid nõudma, et kredidivahendaja peakontor asuks alati tema päritoluliikmesriigis ja et ta tegutseks tegelikult ka seal.

- (72) Tegevusloa andmise nõuded peaksid võimaldama kredidivahendajatel tegutseda teistes liikmesriikides asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtete alusel, tingimisel et pädevate asutuste vahel on järgitud asjakohast teavitamise korda. Isegi juhul, kui liikmesriigid otsustavad anda tegevusloa kõigile kredidivahendaja töötajatele individuaalselt, peaks kavatsusest osutada teenuseid teatama kredidivahendaja, mitte töötaja. Kuigi käesoleva direktiiviga nähakse ette raamistik, mille alusel kõik tunnustatud kredidivahendajad, sealhulgas ainult ühe krediidiandjaga seotud kredidivahendajad, saavad tegutseda kogu liidus, ei sätestata käesolevas direktiivis aga sellist raamistikku määratud esindajate jaoks. Sellistel juhtudel peaksid teises liikmesriigis tegutseda soovivad määratud esindajad vastama käesolevas direktiivis sätestatud kredidivahendajate tunnustamise nõuetele.
- (73) Mõnes liikmesriigis võivad kredidivahendajad vahendada krediidilepinguid, mida pakuvad nii krediidi- kui ka mittekrediidiasutused. Põhimõtteliselt peaks tunnustatud kredidivahendajatel olema lubatud tegutseda kogu liidu territooriumil. Ent kui päritoluliikmesriigi pädev asutus on andnud tegevusloa, ei peaks see lubama kredidivahendajatel vahendada krediidilepinguid, mida pakuvad mittekrediidiasutused tarbijale liikmesriigis, kus sellistel mittekrediidiasutustel ei ole lubatud tegutseda.
- (74) Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada, et nende isikute suhtes, kes tegelevad kredidivahendusega üksnes juhuslikult oma kutsetegevuse käigus, nagu juristid või notarid, ei tuleks kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud tegevusloa andmise korda, tingimisel et selline kutsetegevus on reguleeritud ja asjakohased eeskirjad ei keela juhuslikkuse alusel kredidivahendustegevust. Selline erand käesolevas direktiivis sätestatud tegevusloa andmise menetlusest peaks siiski tähendama, et sellised isikud ei saa kasu käesoleva direktiiviga ette nähtud tegevusloa süsteemist. Isikuid, kes üksnes tutvustavad tarbijat krediidiandjale või -vahendajale või suunavad tarbija krediidiandja või -vahendaja juurde juhuslikult oma kutsetegevuse käigus, näiteks informeerides tarbijat teatava krediidiandja või -vahendaja olemasolust või selle teatava krediidiandja või -vahendaja tooteliigist, ilma et nad teeks edasist reklaami või tegeleks krediidilepingu tutvustamise, pakumise, sõlmimise või seonduva ettevalmistava tööga, ei tuleks pidada käesoleva direktiivi tähenduses kredidivahendajaks. Samuti ei tuleks laenuvõtjaid,

kes üksnes annavad krediidilepingu üle tarbijale nõudeõiguse ülemineku teel, ilma et nad sooritaks muid krediidivahendustoiminguid, pidada käesoleva direktiivi tähenduses krediidivahendajaks.

(75) Selleks et tagada krediidiandjatele võrdsed tingimused ning suurendada finantsstabiilsust, peaksid liikmesriigid edasise ühtlustamise raames kehtestama selliste mittekrediidiasutuste suhtes, kes pakuvad elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid, asjakohase tegevusloa andmise ja järelevalve korra. Järgides proportsionaalsuse põhimõtet, ei tuleks käesolevas direktiivis sätestada tegevusloa andmise või järelevalve korra üksikasjalikke tingimusi krediidiandjate suhtes, kes pakuvad selliseid krediidilepinguid ja kes ei ole krediidiasutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 575/2013 (krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta) ⁽¹⁾ tähenduses. Selliste ettevõtjate arv ja turuosa on liidus praegu väike, samuti tegutsevad nad vähestes liikmesriikides, eriti pärast finantskriisi. Samal põhjusel ei tuleks käesoleva direktiiviga ette näha sellistele asutustele tegevusloa andmist.

(76) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Kuigi liikmesriikidel on karistuste valikul kaalutusõigus, peaksid kehtestatud karistused olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(77) Tarbijatel peaks olema juurdepääs kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise menetlusele, et lahendada käesoleva direktiivi kohastest õigustest ja kohustustest tulenevaid vaidlusi krediidiandjate ja tarbijate ning samuti krediidivahendajate ja tarbijate vahel. Liikmesriigid peaksid tagama, et osalemine sellistes vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses oleks krediidiandjate ja -vahendajate jaoks kohustuslik. Selleks et tagada vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse sujuv toimimine piiriülese tegevuse korral, peaksid liikmesriigid nõudma, et kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamisega tegelevad organid teeksid koostööd, ning julgustama neid koostööd tegema. Sellega seoses tuleks kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamisega tegelevaid liikmesriikide organeid julgustada osalema finantsvaidluste lahendamise võrgustikus FIN-NET, mis on vaidluste kohtuvälise lahendamise liikmesriikide süsteemide võrgustik, mille eesmärk on lahendada vaidlusi tarbijate ja finantsteenuste pakkuja vahel.

(78) Selleks et tagada järjekindel ühtlustamine ja võtta arvesse suundumusi krediidilepingute turgudel või krediiditoode kujundamisel või majandustingimustes ning et täpsustada teatavaid käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta Euroopa standardinfo teabelehe tüüpsõnastust või selle koostamise juhendeid ja märkusi või ajakohastada krediidi kulukuse aastamäära eeldusi. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(79) Selleks et hõlbustada krediidivahendajatel teenuste pakku- mist piiriüleselt ning lihtsustada koostööd, teabevahetust ja vaidluste lahendamist pädevate asutuste vahel, peaksid krediidivahendajatele tegevusloa andmise ja nende üle järelevalve teostamise eest vastutavad pädevad asutused olema asutused, kes tegutsevad Euroopa Järelevalveasutuse (Euroopa Pangandusjärelevalve) egiidi all, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruses (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), ⁽²⁾ või muud asutused, tingimusel et nad teevad koostööd Euroopa Pangandusjärelevalve egiidi all tegutse- vate asutustega nende käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.

(80) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi täitmise, ja tagama, et neile antakse uurimise ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende üles- annete täitmiseks. Pädevad asutused võivad seoses käes- oleva direktiivi teatavate aspektide täitmisega pöörduda kohtusse, kes on pädev tegema õigusliku otsuse, seal- hulgas esitades apellatsioonkaebuse, kui see on asjako- hane. See võib anda liikmesriikidele võimaluse – eelkõige siis, kui käesoleva direktiivi sätteid võetakse üle eraõigu- sesse – jätta nende sätete täitmise tagamine eespool nimetatud organite ja kohtute hooleks. Liikmesriikidel peaks olema õigus määrata erinevaid pädevaid asutusi, selleks et tagada käesolevas direktiivis sätestatud arvukate kohustuste täitmine. Näiteks mõne sätte puhul võivad liikmesriigid määrata pädeva asutuse, kes vastutab tarbi- jakaitseõiguse täitmise eest, ning mõne muu sätte puhul otsustada määrata usaldatavusnõuete täitmise järeleval- vega tegeleva asutuse. Õigus määrata erinevaid pädevaid asutusi ei tohiks mõjutada pideva järelevalve ja pädevate asutuste vahelise koostöö kohustust, nagu on ette nähtud käesolevas direktiivis.

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 12.

- (81) Käesoleva direktiivi tõhus toimimine tuleb läbi vaadata vastavalt sellele, kuidas on edenenud kõrgetasemelise tarbijakaitsega siseturu loomine elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute valdkonnas. Läbivaatamise käigus tuleks muu hulgas hinnata käesoleva direktiivi järgimist ja mõju ning direktiivi kohaldamisala jätkuvat asjakohasust, analüüsida krediidilepingute pakkumist mittekrediidiasutuste poolt, hinnata vajadust lisameetmete järele, sealhulgas mittekrediidiasutuste tegevusluba, ning vajadust kehtestada täiendavad õigused ja kohustused krediidilepingute sõlmimise järel.
- (82) Kui meetmeid võtaksid ainult liikmesriigid, tooks see tõenäoliselt kaasa lahknevad eeskirjad, mis võib õhnestada siseturu toimimist või luua sellele uusi takistusi. Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute sellise tõhusa ja konkurentsivõimelise siseturu kujundamine, kus tarbijatele on tagatud kõrgetasemeline kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme tõhususe tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (83) Liikmesriigid võivad otsustada võtta teatavad käesoleva direktiiviga hõlmatud aspektid, nagu tarbija krediidivõimelisuse hindamine, üle siseriiklikusse õigusesse usaldatusnõuete täitmist käsitlevate õigusaktidega, samas kui teised aspektid, nagu vastutustundliku laenuvõtja kohustused, võetakse üle era- või karistusõigusega.
- (84) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽¹⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (85) Euroopa andmekaitseinspektor esitas 25. juulil 2011 arvamuse, ⁽²⁾ mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽³⁾ artikli 28 lõikel 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

REGULEERIMISE JA -ALA, MÕISTED NING PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik, millega reguleeritakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte selliste lepingute puhul, mis hõlmavad tarbijatele hüpooteegiga tagatud krediidi andmist või on muul viisil seotud elamukinnisvaraga, sealhulgas kohustust teostada enne krediidi andmist krediidivõimelisuse hindamine, töötamaks välja tõhusad elamukinnisvaraga seotud krediidi andmise standardid liikmesriikides, ning millega reguleeritakse teatavaid usaldatus- ja järelevalvenõudeid, sealhulgas krediidivahendajate, määratud esindajate ja mittekrediidiasutuste asutamist ja järelevalvet käsitlevaid nõudeid.

Artikkel 2

Ühtlustamise tase

1. Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike tarbijate kaitseks säilitamast või kehtestamast rangemaid õigusnorme, tingimusel et sellised normid on kooskõlas liikmesriikide kohustustega, mis tulenevad liidu õigusest.

2. Olenemata lõikest 1, ei säilita ega kehtesta liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses selliseid sätteid, mis kalduvad kõrvale artikli 14 lõike 2 ja II lisa A osa sätetest seoses standardse lepingueelse teabe esitamisega Euroopa standardinfo teabelehel ning artikli 17 lõigete 1–5, lõigete 7 ja 8 ning I lisa sätetest seoses ühise ja järjekindla liidu standardiga krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmise suhtes:

- a) krediidilepingud, mis on tagatud hüpooteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega, ning
- b) krediidilepingud, mille eesmärk on maa või olemasoleva või kavandatava ehitise omandiõiguse omandamine või säilitamine.

⁽¹⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁽²⁾ ELT C 377, 23.12.2011, lk 5.

⁽³⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:

a) kinnisvara tagatisel pakutava toote krediidilepingud, mille puhul krediidiaandja:

i) maksab krediidid välja ühekordse maksena, perioodiliste maksetena või muul kujul, saades vastusooritusena teatava summa elamukinnisvara tulevases müügist saadavast tulust või õiguse asjaomase elamukinnisvara suhtes, ning

ii) ei nõua krediidid tagastamist enne ühe või enama kindlaks määratud sündmuse toimumist tarbija elus, nagu liikmesriigid on määratlenud, välja arvatud, kui tarbija ei täida oma lepingulisi kohustusi, mis lubab krediidiaandjal krediidileping lõpetada;

b) krediidilepingud, mille puhul tööandja annab kõrvaltegevusena krediiti oma töötajatele ja kui sellist krediiti antakse intressivabalt või kui sellise krediidid kulukuse aastamäär on valitsevast turumäärast madalam ja kui sellist krediiti ei pakuta üldiselt avalikkusele;

c) krediidilepingud, mille puhul krediiti antakse intressivabalt ja ilma muude seonduvate kuludeta, välja arvatud krediidid tagamisega otseselt seotud tegevusega kaasnevad kulud;

d) arvelduskrediidid vormis krediidilepingud, mille puhul tuleb krediit tagastada ühe kuu jooksul;

e) krediidilepingud, mis sõlmitakse kohtus või muus ametiasutuses saavutatud kokkuleppe tulemusena;

f) krediidilepingud, mis on seotud olemasoleva võla maksetähtpäeva tasuta edasilükkamisega ja mis ei kuulu lõike 1 punkti a kohaldamisalasse.

3. Liikmesriigid võivad otsustada loobuda järgmise kohaldamisest:

a) artiklite 11 ja 14 ning II lisa kohaldamine tarbijakrediidilepingute suhtes, mis on tagatud hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mis liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega ja mille eesmärk ei ole elamukinnisvara omandiõiguse omandamine või säilitamine, tingimusel et liikmesriigid kohaldavad selliste krediidilepingute suhtes direktiivi 2008/48/EÜ artikleid 4 ja 5 ning II ja III lisa;

b) käesoleva direktiivi kohaldamine kinnisasja ostmiseks sõlmitud krediidilepingute suhtes, mis sisaldavad tingimust, et tarbija või tema pereliige ei tohi kinnisasjal paiknevat

maja, korterit või muud eluaset kasutada ning kinnisasjal paiknevat maja, korterit või muud eluaset kasutatakse üürilepingu alusel;

c) käesoleva direktiivi kohaldamine krediidilepingute suhtes, mis on seotud piiratud hulga laenusajatele seadusjärgselt ja üldistes huvides antava krediidiga ning mis on intressivabad või tavaliselt turul kehtivatest madalamate laenuintressidega või sõlmitud muudel tingimustel, mis on tarbijatele soodsamad turul kehtivatest tingimustest ja laenuintressidega, mis ei ole kõrgemad turul kehtivatest;

d) käesoleva direktiivi kohaldamine üleminekulaenude suhtes;

e) käesoleva direktiivi kohaldamine krediidilepingute suhtes, mille puhul krediidiaandja on direktiivi 2008/48/EÜ artikli 2 lõike 5 reguleerimisalasse jääv organisatsioon.

4. Lõike 3 punktis b osutatud võimalust kasutavad liikmesriigid tagavad seda liiki krediidid puhul riigi tasandil asjakohase õigusraamistiku kohaldamise.

5. Lõike 3 punktis c või e osutatud võimalust kasutavad liikmesriigid tagavad asjakohase alternatiivse korra kohaldamise, tagamaks, et tarbijad saavad lepingueelsete läbirääkimiste ajal õigeaegselt teavet selliste krediidilepingute peamiste tunnuste, riskide ja kulude kohta ning et selliseid krediidilepinguid reklaamitakse õiglaselt, selgelt ja mitte eksitavalt.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „tarbija” – tarbija direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti a mõistes;

2) „krediidiaandja” – füüsiline või juriidiline isik, kes annab või lubab anda artikli 3 kohaldamisalasse jäävat krediiti oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse käigus;

3) „krediidileping” – leping, millega krediidiaandja annab või lubab anda tarbijale artikli 3 kohaldamisalasse jäävat krediiti maksetähtpäeva edasilükkamise, laenu või muu samalaadse finantstehingu vormis;

4) „kõrvalteenus” – krediidilepinguga seoses tarbijale pakutav teenus;

- 5) „krediidivahendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes ei tegutse krediidiandja või notarina ja kelle tegevus on ulatuslikum kui üksnes otseselt või kaudselt tarbija tutvustamine krediidiandjale või -vahendajale ning kes teeb rahalises või muus kokkulepitud majanduslikku kasu andvas vormis tasu eest oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse käigus järgmist:
- a) esitleb või pakub tarbijatele krediidilepinguid;
 - b) abistab tarbijaid, tehes krediidilepingutega seotud ettevalmistavat tööd või muud lepingueelset administratiivset tööd, välja arvatud punktis i osutatud tegevus, või
 - c) sõlmib tarbijatega krediidilepinguid krediidiandja nimel;
- 6) „konsolideerimisgrupp” – krediidiandjate kontsern, mis konsolideeritakse konsolideeritud aastaaruannete koostamiseks, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivis 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ⁽¹⁾;
- 7) „seotud krediidivahendaja” – krediidivahendaja, kes tegutseb järgmiste isikute nimel ning täielikul ja tingimusteta vastutusel:
- a) ainult üks krediidiandja;
 - b) ainult üks konsolideerimisgrupp või
 - c) mitu krediidiandjat või krediidiandjate konsolideerimisgruppi, mis ei moodusta turu enamust;
- 8) „määratud esindaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes sooritab punktis 5 osutatud toiminguid ja kes tegutseb ainult ühe krediidivahendaja nimel ning täielikul ja tingimusteta vastutusel;
- 9) „krediidiasutus” – krediidiasutus määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 1 mõistes;
- 10) „mittekrediidiasutus” – krediidiandja, mis ei ole krediidiasutus;
- 11) „töötajad” –
- a) krediidiandja või -vahendaja heaks töötavad füüsilised isikud, kes osalevad otseselt käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevustes või kes käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevuste käigus puutuvad kokku tarbijatega;
- b) määratud esindaja heaks töötavad füüsilised isikud, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevuste käigus puutuvad kokku tarbijatega;
- c) füüsilised isikud, kes juhivad otseselt punktides a ja b osutatud füüsilisi isikuid või kontrollivad nende tegevust;
- 12) „krediidi kogusumma” – krediidi kogusumma direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti l mõistes;
- 13) „krediidi kogukulu tarbijale” – krediidi kogukulu tarbijale direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti g mõistes, sealhulgas kinnisasja hindamise kulu, kui selline hindamine on vajalik krediidi saamiseks, kuid välja arvatud kinnisasja omandiõiguse ülemineku registreerimise tasud. Siia hulka ei kuulu tasud, mida tarbija maksab krediidilepingus sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest;
- 14) „tarbija makstav kogusumma” – tarbija makstav kogusumma direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti h mõistes;
- 15) „krediidi kulukuse aastamäär” – krediidi kogukulu tarbijale, mis on väljendatud aastase protsendimäärana krediidi kogusummast ja sisaldab vajaduse korral artikli 17 lõikes 2 osutatud kulusid ja mis võrdub kõigi selliste tulevaste või olemasolevate kohustuste (kasutusele võetud krediit, tagasimaksed ja seonduvad kulud) nüüdsväärtusega ühe aasta kohta, milles krediidiandja ja tarbija on omavahel kokku leppinud;
- 16) „laenuintress” – laenuintress direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti j mõistes;
- 17) „krediidivõimelisuse hindamine” – krediidilepingust tulenevate võlakohustuste täitmise väljavaate hindamine;
- 18) „püsiv andmekandja” – püsiv andmekandja direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti m mõistes;
- 19) „päritoluliikmesriik” –
- a) kui krediidiandja või -vahendaja on füüsiline isik, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;

⁽¹⁾ ELT L 182, 29.6.2013, lk 19.

- b) kui krediidiandja või -vahendaja on juriidiline isik, siis liikmesriik, kus on tema registrijärgne asukoht, või kui tal liikmesriigi kohaldatava õiguse kohaselt ei ole registrijärgset asukohta, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;
- 20) „vastuvõttev liikmesriik” – liikmesriik, välja arvatud päritoluliikmesriik, kus krediidiandjal või -vahendajal on filiaal või kus ta osutab teenuseid;
- 21) „nõustamine” või „nõustamisteenus” – tarbijale isikupärastatud soovitus andmine ühe või enama tehingu kohta, mis on seotud krediidilepinguga, olles krediidi andmisest ja punktis 5 osutatud kredidivahendamisest eraldiseisv teenus;
- 22) „pädev asutus” – artikli 5 kohaselt liikmesriigi poolt pädeva asutusena määratud asutus;
- 23) „üleminekulaen” – krediidileping, millel ei ole fikseeritud kestust või mille alusel saadud krediit tuleb tagastada 12 kuu jooksul ja mida tarbija kasutab ajutise rahastamisvahendina kinnisasja muul viisil rahastamisele eelneval üleminekuajal;
- 24) „tingimuslik kohustus või tagatis” – krediidileping, mis toimib tagatisena eraldiseisvale kõrvaltehingule ja mille puhul kinnisasjaga tagatud krediidi põhiosa võetakse kasutusele üksnes juhul, kui esineb lepingus kindlaks määratud sündmus;
- 25) „jagatud omandiõigusega krediidileping” – krediidileping, mille puhul tagasimaksmisele kuuluva krediidi põhiosa suurus põhineb lepinguliselt kehtestatud osakaalul kinnisasja väärtusest tagasimakse või tagasimaksete tegemise ajal;
- 26) „seosmüük” – krediidilepingu pakkumine või müümine ühes pakettis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidilepingut eraldiseisvalt tarbijale kättesaadavaks ei tehta;
- 27) „komplektina müük” – krediidilepingu pakkumine või müümine ühes pakettis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, tehes krediidilepingu samal ajal kättesaadavaks ka eraldiseisvana, kuid mitte tingimata samadel tingimustel kui komplektis kõrvalteenustega;
- 28) „välisvaluutas laen” – krediidileping, milles krediit on:
- a) nomineeritud muus valuutas kui selles, milles tarbija saab oma sissetuleku või hoiab oma vara, millest krediit tagasi makstakse, või

- b) nomineeritud muus kui selle liikmesriigi valuutas, mille resident tarbija on.

Artikkel 5

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad riigiasutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise, ja tagavad, et neile antakse uurimis- ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks.

Esimeses lõigus osutatud asutused on riigiasutused või organid, mis on tunnustatud liikmesriigi õiguses või selliste riigiasutuste poolt, kes on selleks liikmesriigi õiguses sõnaselgelt volitatud. Need ei või olla krediidiandjad ja -vahendajad või määratud esindajad.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused, kõik isikud, kes töötavad või on töötanud pädevate asutuste heaks, samuti audiitorid ja eksperdid, kes on saanud juhiseid pädevatelt asutustelt, on seotud ametisadaluse hoidmise kohustusega. Nad ei või avaldada mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad võivad saada oma ametiülesannete täites, välja arvatud kokkuvõttena või üldises vormis, muidu kui kriminaalõiguses või käesolevas direktiivis sätestatud juhtudel. See ei takista siiski pädevaid asutusi vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas käesoleva direktiivi ja liikmesriigi ning liidu õigusega.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi artiklite 9, 29, 32, 33, 34 ja 35 kohaldamise ja täitmise tagamiseks pädevate asutustena määratud asutused on kas üks või mõlemad järgmistest:

- a) määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused või
- b) muud asutused peale punktis a nimetatud pädevate asutuste, tingimusel et siseriiklike õigus- või haldusnormide kohaselt peavad kõnealused asutused tegema koostööd punktis a nimetatud pädevate asutustega alati, kui see on vajalik, et täita nende käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid, kaasa arvatud Euroopa Pangandusjärelevalvega koostöö tegemise eesmärgil vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalvet pädevate asutuste määramisest ja mis tahes hilisematest muudatustest, märkides eraldi ära ülesannete võimaliku jagamise eri pädevate asutuste vahel. Esimene selline teade tuleb edastada nii pea kui võimalik ja hiljemalt 21. märtsil 2016.

5. Pädevad asutused kasutavad oma volitusi kooskõlas liikmesriigi õigusega

a) vahetult omal vastutusel või õigusasutuste järelevalve all või

b) pöördudes kohtusse, mis on pädev tegema vajaliku otsuse, sealhulgas esitades vajaduse korral apellatsioonkaebuse, kui vajaliku otsuse tegemiseks esitatud taotlust ei rahuldata, välja arvatud artiklite 9, 29, 32, 33, 34 ja 35 puhul.

6. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et nende vastavad ülesanded on selgelt piiritletud ja et nad teevad tihedat koostööd, nii et nad saaksid oma vastavaid ülesandeid tulemuslikult täita.

7. Komisjon avaldab pädevate asutuste loetelu vähemalt kord aastas *Euroopa Liidu Teatajas* ja ajakohastab seda pidevalt oma veebilehel.

2. PEATÜKK

FINANTSALANE HARIMINE

Artikkel 6

Tarbijate finantsalane harimine

1. Liikmesriigid edendavad meetmeid, mis toetavad tarbijate harimist vastutustundliku laenuvõtmise ja võlahalduse valdkonnas, eriti seoses hüpoteeklaenulepingutega. Selge ja üldine teave krediidi andmise protsessi kohta on vajalik selleks, et juhendada tarbijaid ning eelkõige neid, kes võtavad hüpoteeklaenu esimest korda. Samuti on vajalik teave selliste juhiste kohta, mida võivad tarbijatele anda tarbijaorganisatsioonid ja riiklikud asutused.

2. Komisjon avaldab aruande, milles hinnatakse tarbijatele pakutavat finantsalast haridust liikmesriikides, ja teeb kindlaks parimad tavad, mida võiks edasi arendada, et tõsta tarbijate finantsalast teadlikkust.

3. PEATÜKK

KREDIIDIANDJATE, -VAHENDAJATE JA MÄÄRATUD ESINDAJATE SUHTES KOHALDATAVAD TINGIMUSED

Artikkel 7

Äritegevusele esitatavad nõuded tarbijakrediidi andmisel

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediiditoodete kavandamisel ja krediidi andmisel, vahendamisel või krediidiga seonduvate nõustamisteenuste ja asjakohasel juhul kõrvalteenuste osutamisel, ning krediidilepingu täitmisel tegutseb krediidiandja, -vahendaja

või määratud esindaja ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja professionaalselt, võttes arvesse tarbija õigusi ja huve. Krediidi andmine, vahendamine või nõustamisteenuste osutamine põhineb tarbija seisundit käsitleval teabel ja mis tahes konkreetsel nõudel, mille tarbija on esitanud, ning mõistlikel eeldustel tarbija seisundit ohustavate riskide kohta krediidilepingu kestuse jooksul. Nõustamisteenuse osutamine põhineb lisaks veel artikli 22 lõike 3 punkti a alusel nõutaval teabel.

2. Liikmesriigid tagavad, et viis, kuidas krediidiandjad tasustavad oma töötajaid ja kredidivahendajaid ning kuidas kredidivahendajad tasustavad oma töötajaid ja määratud esindajaid, ei takista täitmast lõikes 1 sätestatud nõudeid.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediidivõimelisuse hindamise eest vastutavate töötajate tasustamise poliitika kehtestamisel ja kohaldamisel järgivad krediidiandjad järgmisi põhimõtteid viisil ja ulatuses, mis vastab nende suurusele ja organisatsioonilisele ülesehitusele ning nende tegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele:

a) tasustamispoliitika on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ning edendab seda ega motiveeri võtma riske, mis ületavad krediidiandja puhul talutava riski piiri;

b) tasustamispoliitika on kooskõlas krediidiandja äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega ning hõlmab meetmeid huvide konflikti vältimiseks, eelkõige nähes ette, et tasustamine ei sõltu heakskiidetud taotluste hulgast või osakaalust.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad osutavad nõustamisteenust, ei piira nende asjaomaste töötajate tasustamise kord töötajate võimet tegutseda tarbija parimates huvides ning tasustamise kord ei ole tingimuslikult seotud müügiplaanidega. Selle eesmärgi saavutamiseks võivad liikmesriigid lisaks keelata krediidiandja poolt kredidivahendajale vahendustasu maksmise.

5. Liikmesriigid võivad keelata või piirata tarbija poolt krediidiandjale või kredidivahendajale enne krediidilepingu sõlmimist maksete tegemist.

Artikkel 8

Kohustus anda tarbijatele tasuta teavet

Liikmesriigid tagavad, et kui tarbijatele antakse teavet vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, esitatakse selline teave tarbijatele tasuta.

Artikkel 9

Töötajate teadmiste ja pädevusele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad, -vahendajad ning määratud esindajad nõuavad, et nende töötajatel on asjakohasel tasemel teadmised ja pädevus krediidilepingute kavandamise, pakkumise või sõlmimise alal, artikli 4 punktis 5 sätestatud krediidivahendustegevuse alal või nõustamisteenuste osutamise alal, ning et nad ajakohastavad neid teadmisi ja pädevusi. Kui krediidilepingu sõlmimisega kaasneb lepinguga seondud kõrvalteenus, on nõutavad sellise kõrvalteenuse osutamiseks vajalikud teadmised ja pädevus.

2. Päritoluliikmesriigid kehtestavad krediidiandjate, -vahendajate ning määratud esindajate töötajatele teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded kooskõlas III lisas esitatud põhimõtetega, välja arvatud lõikes 3 osutatud asjaolude korral.

3. Kui krediidiandja või -vahendaja osutab oma teenuseid ühe või mitme liikmesriigi territooriumil

i) filiaali kaudu, vastutab vastuvõttev liikmesriik filiaali töötajate suhtes kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest;

ii) teenuste osutamise vabaduse alusel, vastutab päritoluliikmesriik töötajate suhtes kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest kooskõlas III lisaga, kuigi vastuvõtavad liikmesriigid võivad kehtestada teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded III lisa punkti 1 alapunktides b, c, e ja f osutatud nõuete puhul.

4. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 nõuetele vastavuse järelevalvet teostavad pädevad asutused ja et pädevatel asutustel on volitused nõuda krediidiandjalt ja -vahendajalt ning määratud esindajalt selliste tõendite esitamist, mida pädev asutus peab vajalikuks sellise järelevalve eesmärgil.

5. Selleks et teostada tõhusat järelevalvet nende krediidiandjate ja -vahendajate üle, kes osutavad oma teenuseid mõne muu liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel, teevad vastuvõtva ja päritoluliikmesriigi pädevad asutused tihedat koostööd vastuvõtva liikmesriigi kehtestatud teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete üle tõhusa järelevalve teostamiseks ning nende täitmise tagamiseks. Kõnealused asutused võivad sel eesmärgil delegeerida üksteisele ülesandeid ja vastutust.

4. PEATÜKK

KREDIIDILEPINGU SÕLMIMISE EEL ESITATAV TEAVE JA TEHTAVAD TOIMINGUD

Artikkel 10

Reklaami ja turunduse suhtes kohaldatavad üldsätted

Piiramata direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist, nõuavad liikmesriigid, et krediidilepinguid käsitlevad reklaam- ja turundusteated on õiglased, selged ja mitte eksitavad. Keelatud on sõnastus, mis võib tarbijates tekitada põhjendamatuid ootusi seoses krediidi kättesaadavuse või kulukusega.

Artikkel 11

Reklaamis sisalduv standardteave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidilepinguid käsitlev reklaam, mis osutab intressimääradele või mis tahes muudele arvnäitajatele, mis kajastavad krediidi kulukust tarbijale, peab sisaldama standardteavet vastavalt käesolevale artiklile.

Liikmesriigid võivad sätestada, et esimest lõiku ei kohaldata, kui liikmesriigi õiguse kohaselt tuleb krediidilepinguid käsitlevas reklaamis märkida krediidi kulukuse aastamäär ning reklaamis ei märgita intressimäära või muid arvnäitajaid, mis kajastavad krediidi kulukust tarbijale esimese lõigu tähenduses.

2. Standardteave sisaldab selgelt, lühidalt ja silmapaistvalt järgmisi asjaolusid:

a) krediidiandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja andmed;

b) asjakohasel juhul märgi selle kohta, et krediidileping tagatakse hüpoteegi või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega;

c) laenuintress, märkides, kas see on fikseeritud või muutuv intressimäär või mõlema kombinatsioon, samuti tarbija krediidi kogukulu kõikide kulude ja tasude üksikasjad;

d) krediidi kogusumma;

e) krediidi kulukuse aastamäär, mis tuleb reklaamis esitada vähemalt sama silmapaistvalt kui mis tahes intressimäär;

f) asjakohasel juhul krediidilepingu kestus;

g) asjakohasel juhul perioodiliste maksete suurus;

- h) asjakohasel juhul tarbija makstav kogusumma;
- i) asjakohasel juhul perioodiliste maksete arv;
- j) asjakohasel juhul hoiatus selle kohta, et vahetuskursi võimalikud kõikumised võivad mõjutada tarbija makstavat kogusummat.

3. Lõikes 2 loetletud teave, välja arvatud sama lõike punktides a, b või j loetletud teave, esitatakse tüüpilise näite abil ja kogu teave peab vastama sellele tüüpilisele näitele. Liikmesriigid võtavad vastu tüüpilise näite koostamise kriteeriumid.

4. Kui kõrvalteenuse osutamise lepingu, eelkõige kindlustuslepingu sõlmimine on kohustuslik selleks, et saada krediiti või saada seda reklaamitavatel tingimustel, ja selle teenuse maksustust ei saa eelnevalt kindlaks määrata, teavitatakse sellise lepingu sõlmimise kohustusest samuti selgelt, lühidalt ja silmapaistval viisil koos krediidi kulukuse aastamääraga.

5. Lõigetes 2 ja 4 osutatud teave peab olema kergesti loetav või selgesti kuuldav, olenevalt reklaamiks kasutatavast vahendist.

6. Liikmesriigid võivad nõuda, et lisada tuleb lühike ja proportsionaalne hoiatus krediidilepingutele eriomaste riskide kohta. Nad teavitavad komisjoni viivitamata sellistest nõuetest.

7. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist.

Artikkel 12

Seosmüük ja komplektina müük

1. Liikmesriigid lubavad komplektina müüki, kuid keelavad seosmüügi.
2. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid sätestada, et krediidiandjad võivad nõuda, et tarbija või tema pereliige või lähedane sugulane:
 - a) avab või säilitab arveldus- või hoiukonto, kui sellise konto ainus eesmärk on kapitali kogumine krediidi tagasimaksimiseks või teenindamiseks või vahendite koondamine krediidi saamiseks või täiendava tagatise andmine krediidiandjale makseviivituse korral;
 - b) omandab või säilitab investeerimistoote või erapensionisüsteemi toote, kui see on makseviivituse korral täiendavaks tagatiseks krediidiandjale või kui selle eesmärk on samuti krediidi tagasimaksimiseks või teenindamiseks kapitali kogumine või vahendite koondamine krediidi saamiseks;

- c) sõlmib krediidi saamiseks koos kapitaliosalusega krediidilepinguga eraldiseisva krediidilepingu.

3. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada seosmüüki siis, kui krediidiandja suudab pädevale asutusele tõendada, et sarnastel tingimustel pakutavad seotud tooted või tootekategooriad, mis ei ole kättesaadavad eraldiseisvana, toovad tarbijatele selgelt kasu, võttes nõuetekohaselt arvesse kõnealuste toodete kättesaadavust ja hindu turul. Käesolev lõige kehtib üksnes toodete puhul, mida turustatakse pärast 20. märtsi 2014.

4. Liikmesriigid võivad lubada, et krediidiandjad nõuavad tarbijalt krediidilepinguga seoses kindlustuspoliisi olemasolu. Liikmesriigid tagavad sellistel juhtudel, et krediidiandja aktsepteerib kindlustuspoliisi, mille on välja andnud mõni muu kui tema eelistatud teenuseosutaja, kui sellise poliisiga pakutav tagatis on samaväärne krediidiandja soovitatud poliisi pakutava tagatisega.

Artikkel 13

Üldine teave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad või asjakohasel juhul seotud krediidivahendajad või nende määratud esindajad teevad krediidilepinguid käsitleva selge ja arusaadava üldise teabe igal ajal kättesaadavaks paberil või muul püsival andmekandjal või elektrooniliselt. Liikmesriigid võivad lisaks sätestada, et üldise teabe teevad kättesaadavaks mitteseotud krediidivahendajad.

Üldine teave hõlmab vähemalt järgmist:

- a) teabe väljaandja identifitseerimiseks vajalikud andmed ja geograafiline aadress;
- b) millistel eesmärkidel võib krediiti kasutada;
- c) tagatise liik, sealhulgas asjakohasel juhul võimalus, et tagatis asub teises liikmesriigis;
- d) krediidilepingute võimalik kestus;
- e) pakutavad laenuintressi liigid, märkides, kas tegemist on fikseeritud või muutuva intressimäära või mõlemaga, koos fikseeritud ja muutuva intressimäära omaduste lühikirjeldusega, sealhulgas teabega, mida kumbki intressimäär tarbijale tähendab;
- f) kui laen antakse välisvaluutas või -valuutades, siis märke välisvaluuta või -valuutade kohta, sealhulgas selgitus selle kohta, mida välisvaluutas nomineeritud krediit tarbijale kaasa toob;

- g) tüüpiline näide, mis kajastab krediidi kogusummat, krediidi kogukulu tarbijale, tarbija makstavat kogusummat ja krediidi kulukuse aastamäära;
- h) märke võimalike lisakulude kohta, mis ei sisaldu krediidi kogukulus tarbijale ja mis tuleb seoses krediidilepinguga tasuda;
- i) erinevad võimalused krediidi tagasimaksmiseks krediidiandjale (sealhulgas perioodiliste tagasimaksete arv, sagedus ja suurus);
- j) kui see on kohaldatav, siis lühidalt ja selgelt teave selle kohta, et krediidilepingu tingimuste täitmine ei taga krediidilepingus sätestatud krediidi kogusumma tagasimaksmist;
- k) krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise tingimused, millel on otsene seos krediidiga;
- l) kas kinnisasja hindamine on vajalik ja, kui see on kohaldatav, siis kes on vastutav hindamise läbiviimise tagamise eest, ja kas tarbijale tekib sellega seoses kulusid;
- m) märke nende kõrvalteenuste kohta, mida tarbija peab ostma, et saada krediiti või saada seda reklaamitavatel tingimustel, ja asjakohasel juhul selgitus selle kohta, et kõrvalteenuseid võib osta teenuseosutajalt, kes ei ole krediidiandja, ning
- n) üldine hoiatus krediidilepinguga võetud kohustuste täitmata jätmise tagajärgede kohta.

2. Liikmesriigid võivad kohustada krediidiandjaid lisama muid liiki hoiatusi, mis on asjakohased kõnealuses liikmesriigis. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata sellistest nõuetest.

Artikkel 14

Lepingueelne teave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja annab tarbijale isikupärastatud teavet, mida on vaja turul pakutavate krediiditoodete võrdlemiseks, nendega kaasnevate tagajärgede hindamiseks ja krediidilepingu sõlmimise kohta teadliku otsuse tegemiseks:

- a) asjatu viivitusega pärast seda, kui tarbija on andnud vajaliku teabe oma vajaduste, finantsolukorra ja eelistuste kohta vastavalt artiklile 20, ning
- b) aegsasti enne seda, kui krediidileping või pakkumine muutub tarbija jaoks siduvaks.

2. Lõikes 1 osutatud isikupärastatud teave, mis esitatakse paberil või muul püsival andmekandjal, antakse II lisas esitatud Euroopa standardinfo teabelehel.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbijale tehakse krediidiandjale siduv pakkumine, esitatakse see paberil või muul püsival andmekandjal koos Euroopa standardinfo teabelehega, kui:

- a) Euroopa standardinfo teabelehte ei ole varem tarbijale esitatud või
- b) pakkumise tingimused erinevad varem esitatud Euroopa standardinfo teabelehel märgitust.

4. Liikmesriigid võivad sätestada, et Euroopa standardinfo teabelehe esitamine on enne krediidiandjale siduva pakkumise tegemist kohustuslik. Sellisel juhul nõuab liikmesriik Euroopa standardinfo teabelehe uuesti esitamist üksnes juhul, kui on täidetud lõike 3 punkti b) tingimus.

5. Liikmesriigid, kes on enne 20. märtsi 2014 kasutusele võtnud teabelehe, mis vastab vähemalt võrdväärsetele teabealas-tele nõuetele, mis on sätestatud II lisas, võivad jätkata selle kasutamist käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil kuni 21. märtsini 2019.

6. Liikmesriigid määravad kindlaks tähtaja, mis on vähemalt seitse päeva, mille jooksul tarbijal on piisavalt aega pakkumisi võrrelda, hinnata nendega kaasnevaid tagajärgi ja teha teadlik otsus.

Liikmesriigid täpsustavad, et esimeses lõigus osutatud tähtaeg on järelemõtlemisaeg enne krediidilepingu sõlmimist või pärast krediidilepingu sõlmimist krediidilepingust taganemise õiguse teostamise tähtaeg või nende kahe kombinatsioon.

Kui liikmesriik näeb ette järelemõtlemisaja enne krediidilepingu allkirjastamist, siis:

- a) on pakkumine krediidiandjale siduv järelemõtlemisaja jooksul ja
- b) tarbija võib pakkumise vastu võtta mis tahes ajal järelemõtlemisaja jooksul.

Liikmesriigid võivad sätestada, et tarbijad ei või pakkumist vastu võtta maksimaalselt järelemõtlemisaja esimese kümne päeva jooksul.

Kui laenuintress või muud kohaldatavad kulud määratakse kindlaks aluseks olevate võlakirjade või muude pikaajaliste finantsinstrumentide müügiväärtuse põhjal, võivad liikmesriigid sätestada, et laenuintress või muud kulud võivad erineda pakkumises märgitust vastavalt aluseks oleva võlakirja või muu pikaajalise finantsinstrumendi väärtusele.

Kui tarbijal on käesoleva lõike teise lõigu kohaselt taganemisõigus, siis direktiivi 2002/65/EÜ artiklit 6 ei kohaldata.

7. Tarbijale Euroopa standardinfo teabelehe esitanud krediidandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja on täitnud direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõikes 1 sätestatud nõude esitada tarbijale teavet enne sidevahendi abil sõlmitava lepingu sõlmimist ning sama direktiivi artikli 5 lõikes 1 loetletud nõuded üksnes siis, kui ta on esitanud vähemalt Euroopa standardinfo teabelehe enne lepingu sõlmimist.

8. Liikmesriigid ei muuda Euroopa standardinfo teabelehe näidist, välja arvatud II lisa täpsustatud juhtudel. Mis tahes lisateave, mida krediidandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja võib tarbijale anda või mida ta on liikmesriigi õiguse kohaselt kohustatud tarbijale andma, esitatakse eraldi dokumendis, mis võib olla lisatud Euroopa standardinfo teabelehele.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 40 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa A osas kasutatud standardisõnastust või II lisa B osa juhiseid, et võtta arvesse teabe andmise või hoiatuste tegemise vajadust seoses uute toodetega, mida ei turustatud enne 20. märtsi 2014. Selliste delegeeritud õigusaktidega ei või siiski muuta Euroopa standardinfo teabelehe ülesehitust või vormi.

10. Kui teavet edastatakse direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 3 kohaselt telefonside kaudu, sisaldab osutatava finantsteenuse põhinäitajate kirjeldus vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõike 3 punkti b teisele taandele vähemalt käesoleva direktiivi II lisa A osa jagudes 3–6 osutatud andmeid.

11. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt siis, kui taganemisõigus puudub, annab krediidandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja tarbijale krediidilepingu projekti koopia koos krediidandjale siduva pakkumise esitamisega. Taganemisõiguse olemasolu korral tagavad liikmesriigid, et krediidandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja pakub tarbijale krediidilepingu projekti koopiat koos krediidandjale siduva pakkumise esitamisega.

Artikkel 15

Krediidivahendajatele ja määratud esindajatele kohaldatavad teabenõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et enne artikli 4 punktis 5 loetletud krediidivahendustegevuse teostamist esitab krediidivahendaja või määratud esindaja tarbijale paberil või mõnel muul püsival andmekandjal aegsasti vähemalt järgmise teabe:

- a) krediidivahendaja identifitseerimiseks vajalikud andmed ja geograafiline aadress;
- b) register, millesse ta on kantud, asjakohasel juhul registreerimisnumber ja võimalused registreerimise kontrollimiseks;
- c) kas krediidivahendaja on majanduslikult seotud ühe või enama krediidandjaga või kas krediidivahendaja tegutseb eksklusiivselt ühe või enama krediidandja heaks. Kui krediidivahendaja on majanduslikult seotud ühe või enama krediidandjaga või kui ta tegutseb eksklusiivselt ühe või enama krediidandja heaks, esitab ta selle krediidandja nime / nende krediidandjate nimesid, kelle vahendajana ta tegutseb. Krediidivahendaja võib teha teatavaks, et ta on sõltumatu, kui ta täidab kooskõlas artikli 22 lõikega 4 kehtestatud tingimusi;
- d) kas krediidivahendaja osutab nõustamisteenust;
- e) vajaduse korral tasu, mida tarbija maksab krediidivahendajale selle teenuste eest, või, kui see ei ole võimalik, tasu arvutamise meetod;
- f) krediidivahendajate kohta asutusesiseste kaebuste esitamise kord tarbijatele või muudele huvitatud isikutele, ning asjakohasel juhul võimalused vaidluste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise menetluse kasutamiseks;
- g) asjakohasel juhul krediidandja või kolmandate isikute poolt krediidivahendajale krediidilepinguga seotud teenuste eest makstavate vahendustasude või muude stiimulite olemasolu ja, kui see on teada, nende suurus. Kui nende suurus ei ole teabe esitamise ajal teada, teatab krediidivahendaja tarbijale, et tasude tegelik suurus tehakse teatavaks hiljem Euroopa standardinfo teabelehel.

2. Krediidivahendajad, kes ei ole majanduslikult seotud, kuid kes saavad vahendustasu ühelt või enamalt krediidandjalt, esitavad tarbija taotlusel teabe selliste vahendustasude suuruse kohta, mida maksavad eri krediidandjad, kelle krediidilepinguid tarbijale pakutakse. Tarbijat teavitatakse sellest, et tal on õigus sellist teavet nõuda.

3. Kui krediidivahendaja küsib tarbijalt teenustasu ja saab samal ajal krediidandjalt või kolmandalt isikult vahendustasu, selgitab krediidivahendaja tarbijale, kas vahendustasu võetakse osaliselt või täielikult tarbijalt küsitava teenustasu suuruse määramisel arvesse.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija maksab krediidivahendajale teenustasu, siis teeb krediidivahendaja teenustasu krediidandjale teatavaks krediidikulukuse aastamäära arvutamiseks.

5. Liikmesriigid nõuavad, et kredidivahendajad tagavad, et lisaks käesoleva artikliga nõutud andmete avaldamisele teeb määratud esindaja tarbijale teatavaks tarbijaga ühenduse võtmisel või enne tarbijaga kokkupuutumist oma volituste ulatuse ja kredidivahendaja, keda ta esindab.

Artikkel 16

Piisavad selgitused

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad ja asjakohasel juhul kredidivahendajad või määratud esindajad annavad tarbijale piisavaid selgitusi pakutava(te) krediidilepingu(te) ja mis tahes kõrvalteenus(t)e kohta, et tarbija saaks hinnata, kas pakutav(ad) krediidileping(ud) ja kõrvalteenus(ed) on kohandatud tema vajadustele ja finantsolukorrale.

Selgitused hõlmavad asjakohasel juhul eelkõige järgmist:

a) lepingueelne teave, mis tuleb esitada kooskõlas

i) artikliga 14 krediidiandjate puhul,

ii) artiklitega 14 ja 15 kredidivahendajate või määratud esindajate puhul;

b) pakutavate toodete põhitunnused;

c) konkreetne mõju, mida pakutavad tooted võivad tarbijale avaldada, sealhulgas makseviivituse tagajärjed, ning

d) kui krediidilepinguga komplektis pakutakse kõrvalteenuseid, siis kas iga komplektiosa saab lõpetada eraldi ja mida see tarbijale kaasa toob.

2. Liikmesriigid võivad kohandada lõikes 1 osutatud selgituste viisi ja ulatust ning nõustaja valikut vastavalt krediidilepingu pakkumise asjaoludele, isikule, kellele krediidilepingut pakutakse, ja pakutava krediidi laadile.

5. PEATÜKK

KREDIIDI KULUKUSE AASTAMÄÄR

Artikkel 17

Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine

1. Krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse I lisas sätestatud matemaatilise valemi kohaselt.

2. Kui krediidi saamiseks või selle saamiseks reklaamitud tingimustel on tarbijal kohustus avada või hoida alles eraldi konto, hõlmab krediidi kogukulu tarbijale sellise konto avamise

ja omamise kulud ning sellise maksevahendiga seonduvaid kulusid, mida kasutatakse nii kõnealusel kontrol maksetehingute kui kontolt väljamaksete tegemiseks, ja muid maksetehingutega seotud kulusid.

3. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine põhineb eeldusel, et krediidileping jääb kehtima kokkulepitud ajavahemikul ning et krediidiandja ja tarbija täidavad oma kohustusi krediidilepingus kokku lepitud tingimustel ja tähtpäevadel.

4. Kui krediidilepingus on sätestatud, et krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel tuleb arvestada laenuintressi muutustega ning, kui see on kohaldatav, krediidi kulukuse aastamääras sisalduvate kulude muutumisega, mis ei ole aastamäära arvutamise ajal kindlaks tehtav, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et laenuintress ja muud kulud jäävad fikseerituks lepingu sõlmimisel kehtinud tasemele.

5. Krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esialgu vähemalt viieks aastaks, mille möödudes toimuvad läbirääkimised uue olulise pikkusega perioodi jaoks fikseeritud laenuintressi kehtestamiseks, hõlmatakse Euroopa standardinfo teabelehel täiendava näitlikustava krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel üksnes esialgset fikseeritud laenuintressiga perioodi ning arvutus lähtub eeldusest, et fikseeritud laenuintressiga perioodi lõppedes makstakse võlgnetav põhiosa tagasi.

6. Kui laenuintress võib krediidilepingu kohaselt muutuda, tagavad liikmesriigid, et tarbijat teavitatakse laenuintressi muutuste võimalikust mõjust makstavatele summadele ja krediidi kulukuse aastamääradele vähemalt Euroopa standardinfo teabelehel. Selleks näidatakse tarbijale ka teist krediidi kulukuse aastamäära, mis illustreerib võimalikku riski, mis on seotud laenuintressi märkimisväärse tõusuga. Kui laenuintressile ei ole seatud ülempiiri, lisatakse sellele teabele hoiatus, milles rõhutatatakse, et krediidi kulukuse aastamääras kajastuv krediidi kogukulu tarbijale võib muutuda. Seda sätet ei kohaldata krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esialgu vähemalt viieks aastaks, mille möödudes räägitakse läbi uue olulise pikkusega perioodi jaoks fikseeritud laenuintress, ja mille korral esitatakse Euroopa standardinfo teabelehel täiendav näitlikustav krediidi kulukuse aastamäär.

7. Asjakohasel juhul tuleks krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutada I lisas sätestatud täiendavaid eeldusi.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 40 vastu delegeeritud õigusakte I lisas sätestatud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatavate märkuste muutmiseks või eelduste ajakohastamiseks, eelkõige juhul, kui käesolevas artiklis ja I lisas sätestatud märkused ja eeldused ei ole piisavad krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks ühtsel viisil või ei vasta enam olukorrale turul.

6. PEATÜKK

KREDIIDIVÕIMELISUSE HINDAMINE*Artikkel 18***Kohustus hinnata tarbija krediivõimelisust**

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja hindab enne krediidilepingu sõlmimist põhjalikult tarbija krediivõimelisust. Hindamisel võetakse asjakohaselt arvesse tegureid, mis on olulised kontrollimaks väljaaadet, et tarbija täidab oma krediidilepingust tulenevad kohustused.
2. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse, dokumenteeritakse ja säilitatakse krediivõimelisuse hindamise menetlused ja hindamise aluseks olev teave.
3. Krediivõimelisuse hindamisel ei tugine ülekaalukalt asjaolule, et elamukinnisvara väärtus ületab krediidi summat, või eeldusele, et elamukinnisvara väärtus tõuseb, välja arvatud juhul, kui krediidilepingu eesmärk on elamukinnisvara ehitamine või renoveerimine.
4. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandja sõlmib tarbijaga krediidilepingu, ei tühistata ega muuda krediidiandja hiljem krediidilepingut tarbija kahjuks põhjendusel, et krediivõimelisuse hindamist ei teostatud õigesti. Käesolevat lõiget ei kohaldata juhul, kui tõendatakse, et tarbija jättis teadlikult teabe esitamata või võltsis teavet artikli 20 tähenduses.
5. Liikmesriigid tagavad järgmist:
 - a) krediidiandja võimaldab tarbijale krediiti ainult juhul, kui krediivõimelisuse hindamise tulemus osutab, et on tõenäoline, et krediidilepingust tulenevad kohustused täidetakse krediidilepinguga nõutavatel tingimustel;
 - b) vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artiklile 10 teatab krediidiandja tarbijale aegsasti sellest, et kavatakse kasutada andmebaasi;
 - c) kui krediiditaotlus lükatakse tagasi, teavitab krediidiandja tarbijat viivitamata taotluse tagasilükkamisest ja vajaduse korral sellest, et otsus põhineb automatiseeritud andmetöötlusel. Kui taotluse tagasilükkamine põhineb andmebaasidest saadud teabel, teavitab krediidiandja tarbijat andmebaasis sooritatud päringu tulemusest ja kasutatud andmebaasi üksikasjadest.
6. Liikmesriigid tagavad, et tarbija krediivõimelisust hinnatakse uuesti ajakohastatud teabe alusel enne krediidi kogusumma mis tahes märkimisväärset suurendamist krediidilepingu

sõlmimise järel, välja arvatud juhul, kui selle täiendava krediidi andmisega oldi arvestatud esialgses krediivõimelisuse hindamises.

7. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist.

*Artikkel 19***Kinnisasja hindamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil töötatakse välja usaldusväärsed kinnisasja hindamise standardid hüpoteeklaenu võtmise eesmärgil. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandjad tagavad kõnealuste standardite kasutamise kinnisasja hindamisel või võtavad mõistlikke meetmeid tagamaks, et kõnealuseid standardeid kohaldatakse kolmanda isiku teostatavas hindamises. Kui liikmesriigi ametiasutused vastutavad kinnisasja sõltumatute hindajate reguleerimise eest, tagavad nad, et need täidavad siseriiklikke kehtivaid õigusnorme.
2. Liikmesriigid tagavad, et kinnisasja sise- ja välishindajad on erialaselt pädevad ning piisavalt sõltumatud krediidi andmise protsessist, et anda objektiivne ja erapooletu hinnang, mis tuleb dokumenteerida püsival andmekandjal ning mille krediidiandja peab säilitama.

*Artikkel 20***Tarbija teabe esitamine ja kontrollimine**

1. Artiklis 18 osutatud krediivõimelisuse hindamine põhineb tarbija sissetulekut ja kulutusi ning muud rahalist ja majanduslikku olukorda käsitleval vajalikul, piisaval ja proportsionaalsel teabel. Krediidiandja hangib selle teabe asjakohastest sise- ja välisallikatest, sealhulgas tarbijalt, ning see hõlmab krediidi taotlemise protsessis krediivahendajale või määratud esindajale antud teavet. Kõnealust teavet kontrollitakse asjakohaselt, sealhulgas kasutades vajaduse korral sõltumatult kontrollitavat dokumentatsiooni.
2. Liikmesriigid tagavad, et krediivahendajad või määratud esindajad esitavad tarbijalt saadud vajaliku teabe korrektselt asjaomasele krediidiandjale tarbija krediivõimelisuse hindamiseks.
3. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad täpsustavad lepingu eelsete läbirääkimiste ajal selgelt ja arusaadaval viisil, millise vajaliku teabe ja millised sõltumatult kontrollitavad tõendid peab tarbija esitama, ning määravad tähtaja, mille jooksul tarbija peab sellise teabe esitama. Selline teabenõue peab olema proportsionaalne ja piirduma sellega, mis on vajalik krediivõimelisuse nõuetekohaseks hindamiseks. Liikmesriigid lubavad krediidiandjatel nõuda kõnealuse teabenõude alusel saadud teabe täpsustamist, kui seda on vaja krediivõimelisuse hindamiseks.

Liikmesriigid ei luba krediidiandjal lõpetada krediidilepingut põhjendusel, et enne krediidilepingu sõlmimist tarbija antud teave ei olnud täielik.

Teine lõik ei takista liikmesriikidel lubamast krediidiandjal lõpetada krediidilepingut juhul, kui tõendatakse, et tarbija jättis teadlikult teabe esitamata või võltsis seda.

4. Liikmesriigid kehtestavad meetmed tagamaks, et tarbijad on teadlikud vajadusest esitada lõike 3 esimeses lõigus osutatud taotlusele vastamisel õiget teavet ning et selline teave oleks täielik niivõrd, kuivõrd on vaja krediidivõimelisuse nõuetekohaseks hindamiseks. Krediidiandja, krediidivahendaja või määratud esindaja peab tarbijat hoiatama, et juhul, kui krediidiandja ei suuda krediidivõimelisust hinnata, kuna tarbija ei esita krediidivõimelisuse hindamiseks vajalikku teavet või tõendeid, ei saa krediiti anda. Kõnealuse hoiatuse võib esitada standardvormis.

5. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ, eelkõige selle artikli 6 kohaldamist.

7. PEATÜKK

JUURDEPÄÄS ANDMEBAASIDELE

Artikkel 21

Juurdepääs andmebaasidele

1. Iga liikmesriik tagab kõigi liikmesriikide kõigile krediidiandjatele juurdepääsu andmebaasidele, mida kõnealuses liikmesriigis kasutatakse selleks, et hinnata tarbijate krediidivõimelisust ning ainuüksi selleks, et jälgida tarbija krediidikohustuste täitmist krediidilepingu kehtivuse ajal. Sellise juurdepääsu tingimused ei tohi olla diskrimineerivad.

2. Lõiget 1 kohaldatakse nii eraõiguslike krediidiinfobüroode või -agentuuride hallatavate andmebaaside kui ka riiklike registre suhtes.

3. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist.

8. PEATÜKK

NÕUSTAMISTEENUSED

Artikkel 22

Nõustamisteenuste standardid

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja teatab asjaomase tehingu kontekstis tarbijale

sõnaselgelt, kas tarbijale osutatakse või saab osutada nõustamisteenuseid või mitte.

2. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja esitab tarbijale paberil või muul püsival andmekandjal enne nõustamisteenuse osutamist või asjakohasel juhul enne nõustamisteenuse osutamise lepingu sõlmimist järgmise teabe:

a) kas soovitus põhineb ainult nende oma tootevalikul vastavalt lõike 3 punktile b või suurel hulgal turul pakutavatel toodetel vastavalt lõike 3 punktile c, nii et tarbija teaks, mille alusel talle soovitus tehakse;

b) kui see on kohaldatav, siis tasu, mida tarbija maksab nõustamisteenuse eest, või kui teabe esitamise ajal ei ole seda summat võimalik kindlaks määrata, siis selle arvutamise meetod.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud teabe võib esitada tarbijale lepingueelse lisateabena.

3. Kui tarbijatele osutatakse nõustamisteenust, tagavad liikmesriigid lisaks artiklite 7 ja 9 nõuetele, et:

a) krediidiandjad, -vahendajad ja määratud esindajad koguvad tarbija isikliku ja finantsolukorra ning tema eelistuste ja eesmärkide kohta vajalikku teavet, mis võimaldab tal soovitada sobivat krediidilepingut. Sellisel hindamisel tugineakse antud ajahetkel ajakohasele teabele ja võetakse arvesse mõistlikke eeldusi tarbija olukorda mõjutavate riskide kohta pakutava krediidilepingu kestuse ajal;

b) krediidiandjad, seotud krediidivahendajad või viimaste määratud esindajad kaaluvad piisaval hulgal oma tootevalikus pakutavaid krediidilepinguid ja soovivad nende hulgast tarbija vajaduste, isikliku ja finantsolukorra seisukohast tarbijale sobiva krediidilepingu või mitu sobivat krediidilepingut;

c) mitteseotud krediidivahendajad või nende määratud esindajad kaaluvad piisaval hulgal turul pakutavaid krediidilepinguid ja soovivad nende hulgast tarbija vajaduste, isikliku ja finantsolukorra seisukohast tarbijale sobiva krediidilepingu või mitu sobivat krediidilepingut;

d) krediidiandjad, kredidivahendajad või määratud esindajad tegutsevad tarbija parimates huvides:

i) hankides teavet tarbija vajaduste ja olukorra kohta ning

ii) soovitades sobivaid krediidilepinguid kooskõlas punktidega a, b ja c, ning

e) nõustamisteenust osutav krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja annab tarbijale soovitusel paberil või muul püsival andmekandjal.

4. Liikmesriigid võivad keelata terminite „nõu” ja „nõustaja” või sarnaste terminite kasutamist, kui nõustamisteenust osutavad tarbijale krediidiandjad, seotud kredidivahendajad või seotud kredidivahendajate määratud esindajad.

Kui liikmesriigid ei keela mõistete „nõu”, „nõustamine” või „nõustaja” kasutamist, kehtestavad nad nõustamisteenuseid osutavate krediidiandjate, -vahendajate või määratud esindajate poolt mõistete „sõltumatu nõu”, „sõltumatu nõustamine” või „sõltumatu nõustaja” kasutamisele järgmised tingimused:

a) krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad kaaluvad piisavalt suurt hulka turul kättesaadavaid krediidilepinguid ning

b) krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad ei saa nõustamise eest tasu ühelt või enamalt krediidiandjalt.

Teise lõigu punkti b kohaldatakse üksnes siis, kui krediidiandjad, kelle krediidilepinguid kaaluti, ei moodusta turul enamust.

Liikmesriigid võivad kehtestada krediidiandjate, -vahendajate või määratud esindajate poolt mõistete „sõltumatu nõu”, „sõltumatu nõustamine” või „sõltumatu nõustaja” kasutamisele rangemad nõuded, sealhulgas krediidiandjalt tasu saamise keelu.

5. Liikmesriigid võivad krediidiandjatele, -vahendajatele ja määratud esindajatele ette näha kohustuse hoiatada tarbijat, arvestades tarbija finantsolukorda, kui krediidileping võib tarbija jaoks kaasa tuua teatava riski.

6. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenust osutavad üksnes krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad.

Liikmesriigid võivad otsustada loobuda esimese lõigu kohaldamisest järgnevate isikute suhtes:

a) isikud, kes teevad artikli 4 punktis 5 sätestatud krediidi-vahendamise toiminguid või osutavad nõustamisteenust juhuslikult kutsetegevuse käigus, kui neid tegevusi või teenuseid reguleerivad õigus- või haldusnormid või asjaomase kutseala eetikakoodeks, mis ei välista kõnealuste toimingute tegemist või teenuste osutamist;

b) olemasoleva võla haldamise raames nõustamisteenust osutavad isikud, kui need on maksejõuetushaldurid ja kui seda tegevusala reguleerivad õigus- või haldusnormid, või avalik-õiguslikud või vabatahtlikud võlanõustajad, kes ei tegutse äriatel kaalutlustel, või

c) nõustamisteenust osutavad isikud, kes ei ole krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad ja kellele pädevad asutused on andnud tegevusloa või kelle üle pädevad asutused teostavad järelevalvet kooskõlas käesolevas direktiivis krediidi vahendajate suhtes sätestatud nõuetega.

Teise lõigu kohasest vabastusest kasu saavatele isikutele ei laiene artikli 32 lõikes 1 osutatud õigus osutada teenuseid kogu liidu territooriumil.

7. Käesolev artikkel ei piira artikli 16 kohaldamist ja liikmesriikide pädevust tagada, et tarbijatele tehakse kättesaadavaks teenused, mis aitavad neil aru saada oma finantsvajadustest ja sellest, mis liiki tooted võivad neid vajadusi rahuldada.

9. PEATÜKK

VÄLISVALUUTAS LAENUD JA MUUTUVA INTRESSIMÄÄRAGA LAENUD

Artikkel 23

Välisvaluutas laenud

1. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidilepingu esemeks on välisvaluutas laen, on krediidilepingu sõlmimise ajal jõus asjakohane õigusraamistik, tagamaks vähemalt, et

a) tarbijal on teatavatel tingimustel õigus arvestada krediidileping ümber mõnda teise valuutasse või

b) krediidilepingu alusel tarbijale tekkiva vahetuskursiriski piiramiseks kehtib mõni muu kord.

2. Lõike 1 punktis a osutatud mõni teine valuuta on

- a) valuuta, milles tarbija saab oma peamise sissetuleku või omab varasid, millest krediit tagasi makstakse, ja mis on kindlaks määratud ajal, kui krediidilepinguga seoses viidi läbi viimane krediidi võimelisuse hindamine, või
- b) selle liikmesriigi valuuta, mille resident tarbija oli krediidi-lepingu sõlmimise ajal või mille resident ta on praegu.

Liikmesriigid võivad täpsustada, kas tarbija käsutuses on mõlemad esimese lõigu punktides a ja b osutatud võimalused või ainult üks nendest, või võivad lubada krediidiandjatel täpsustada, kas tarbija käsutuses on mõlemad esimese lõigu punktides a ja b osutatud võimalused või ainult üks nendest.

3. Kui tarbijal on kooskõlas lõike 1 punktiga a õigus arvestada krediidileping ümber mõnda teise valuutasse, tagab liikmesriik, et ümberarvestamisel kasutatav vahetuskurss on ümberarvestamise päeval turul kehtiv vahetuskurss, kui krediidi-lepingus ei ole sätestatud teisiti.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija on võtnud välisvaluutas laenu, hoiatab krediidiandja tarbijat regulaarselt paberil või muul püsival andmekandjal vähemalt juhul, kui tarbija makstava kogusumma jäägi või perioodiliste maksete suurus erineb rohkem kui 20 % sellest, kui kohaldataks krediidilepingu sõlmimise ajal kehtinud krediidilepingu valuuta ja liikmesriigi valuuta vahelist vahetuskurssi. Hoiatuses teavitatakse tarbijat tema poolt tasumisele kuuluva kogusumma tõusust, asjakohasel juhul õigusest arvestada leping ümber mõnda teise valuutasse ja ümberarvutamise tingimustest ning selgitatakse mis tahes muud kohaldatavat mehhanismi, mille eesmärk on piirata tarbijat mõjutavat vahetuskursiriski.

5. Liikmesriike ei takistata välisvaluutas laene täiendavalt reguleerimast, tingimusel et asjaomaseid eeskirju ei kohaldata tagasiulatuva jõuga.

6. Käesoleva artikli alusel kohaldatav kord tehakse tarbijale teatavaks Euroopa standardinfo teabelehel ja krediidilepingus. Kui krediidilepingus ei ole sätet, mis piirab tarbijat mõjutava vahetuskursi kõikumist kuni 20 %, lisatakse illustratiivne näide selle kohta, milline on vahetuskursi 20 % suuruse kõikumise mõju.

Artikkel 24

Muutuva intressimääraga krediit

Kui krediidileping on muutuva intressimääraga krediit, tagavad liikmesriigid, et

a) igasugune laenuintressi arvutamiseks kasutatav indeks või viitintressimäär on selge, ligipääsetav, objektiivne ning krediidi-lepingu poolte ja pädevate asutuste poolt kontrollitav ning

b) laenuintresside arvutamiseks kasutatavate indeksite pakkujad või krediidiandjad säilitavad andmed indeksite kohta.

10. PEATÜKK

KREDIIDILEPINGUTE NÕUETEKOHANE TÄITMINE JA SEOTUD ÕIGUSED

Artikkel 25

Krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijal on õigus täita krediidi-lepingust tulenevad kohustused täielikult või osaliselt enne kõnealuse lepingu kehtivuse lõppu. Sellistel juhtudel on tarbijal õigus sellele, et vähendatakse krediidi kogukulu tarbijale, mis hõlmab laenuintressi ja kulude vähendamist lepingu järelejäanud kestuse jooksul.

2. Liikmesriigid võivad sätestada, et lõike 1 kohast õigust saab kasutada teatavatel tingimustel. Sellised tingimused võivad hõlmata õiguse kasutamise ajalist piirangut, erinevat käsitlemist olenevalt laenuintressi laadist või ajast, mil tarbija oma õigust kasutab, või piiranguid seoses asjaoludega, mille korral saab õigust kasutada.

3. Liikmesriigid võivad ette näha, et krediidiandjal on õigus saada põhjendatud juhtudel õiglast ja objektiivset kompensatsiooni selliste võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega, kuid et nad ei või selle eest tarbijale määrata trahvi. Siinkohal ei või kompensatsioon ületada krediidiandja kantud rahalist kahju. Nende tingimuste raames võivad liikmesriigid ette näha, et kompensatsioon ei või ületada teatavat taset või et see on lubatud ainult teatava perioodi eest.

4. Kui tarbija taotleb krediidilepingust tulenevate kohustuste täitmist enne lepingu kehtivuse lõppu, esitab krediidiandja viivitamata pärast taotluse saamist tarbijale paberil või mõnel muul püsival andmekandjal teabe, mis on vajalik selle võimaluse kaalumiseks. Teabes märgitakse vähemalt ära enne krediidi-lepingu kehtivuse lõppu kohustuste täitmise rahalised tagajärjed ja osutatakse sõnaselgelt kasutatud eeldustele. Kasutatavad eeldused peavad olema mõistlikud ja põhjendatud.

5. Kui krediit makstakse enne tähtaega tagasi perioodil, mil laenuintress on fikseeritud, võivad liikmesriigid ette näha, et lõikes 1 osutatud õiguse kasutamine sõltub tarbija õiguspärase huvi olemasolust.

Artikkel 26

Paindlikud ja usaldusväärsed turud

1. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased mehhanismid tagamaks, et tagatise vastu seatud nõue on krediidiandjate poolt või nimel täitmisele pööratav. Liikmesriigid tagavad samuti, et krediidiandjad dokumenteerivad asjakohasel viisil, mis liiki vara aktsepteeritakse tagatisena, ja milliseid hüpoteegi seadmise põhimõtteid kasutatakse.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, tagamaks elumukinnisvaraturu asjakohase statistilise jälgimise, sealhulgas turuseire eesmärgil, julgustades vajaduse korral konkreetsete era- või avaliku või mõlema sektori hinnaindeksite väljatöötamist ja kasutamist.

Artikkel 27

Laenuintressi käsitleva teabe muutumine

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja teavitab tarbijat paberil või mõnel muul püsival andmekandjal laenuintressi muutumisest enne muutuse jõustumist. Teabes märgitakse vähemalt pärast uue laenuintressi jõustumist tehtavate maksete suurus ning maksete arvu ja sageduse üksikasjad, kui viimased muutuvad.

2. Liikmesriigid võivad siiski lubada, et lepinguosalised lepivad krediidilepingus kokku, et lõikes 1 osutatud teavet antakse tarbijale perioodiliselt, kui laenuintressi muutumine korreleerub viitintressi muutumisega, uuest viitintressist on üldsusele sobival moel teatatud ning teave uue viitintressi kohta on samuti kättesaadav krediidiandja ruumides ning edastatakse koos teabega uute perioodiliste maksete summa kohta tarbijale isiklikult.

3. Krediidiandja võib jätkata tarbijate perioodilist teavitamist, kui laenuintressi muutumine ei korreleeru viitintressi muutusega, kui see oli liikmesriigi õiguses lubatud enne 20. märtsi 2014.

4. Juhul kui laenuintressi muutumise üle otsustatakse kapitaliturgudel toimuva oksjoni teel ning seetõttu ei ole krediidiandjal võimalik tarbijat muutusest enne muutuse jõustumist teavitada,

teavitab krediidiandja tarbijat kirjalikult paberil või muul püsival andmekandjal aegsasti enne oksjonit eelseisvast protsessist ning annab teada, kuidas see võib mõjutada laenuintressi.

Artikkel 28

Võlgnevused ja sundtäitmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, millega julgustatakse krediidiandjaid ilmutama mõistlikku kannatlikkust enne sundtäitmise menetluse algatamist.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et kui krediidiandjal on lubatud määrata kindlaks ja kehtestada tasu, mida küsitakse tarbijalt makseviivituse korral, ei ole see tasu suurem kui on vajalik krediidiandjale makseviivituse tõttu tekkivate kulude hüvitamiseks.

3. Liikmesriigid võivad lubada krediidiandjatel kehtestada lisatasu, mida tarbija peab makseviivituse korral maksma. Sellisel juhul kehtestavad liikmesriigid selliste tasude ülemmäära.

4. Liikmesriigid ei takista krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppimast, et tagatise või tagatise müügist saadava tulu üleandmisest krediidiandjale piisab krediidi tagasimaksmiseks.

5. Kui kinnisasja eest saadav hind mõjutab tarbija võlgnetavat summat, kehtestavad liikmesriigid menetlused või meetmed, mis võimaldaksid saada sundtäitmisele pööratud kinnisasja eest parim võimalik hind.

Kui pärast sissenõude pööramist kinnisasjale jääb üles võla jääk, tagavad liikmesriigid, et tarbijate kaitseks võetakse meetmeid, mis hõlbustavad tagasimaksete tegemist.

11. PEATÜKK

KREDIIDIVAHENDAJATE JA MÄÄRATUD ESINDAJATE ASUTAMISE JA JÄRELEVALVE NÕUDED

Artikkel 29

Krediidivahendajate tegevusluba

1. Krediidivahendajale annab tegevusloa kõigi või osa artikli 4 punktis 5 sätestatud krediidivahenduse toimingute tegemiseks või nõuandeteenuste osutamiseks nende päritoluliikmesriigi pädev asutus. Kui liikmesriik lubab artikli 31 alusel tegutseda määratud esindajatel, ei pea sellistele määratud esindajatele andma käesoleva artikli kohaselt krediidivahendaja tegevusluba.

2. Liikmesriigid tagavad, et lisaks artiklis 9 ettenähtud nõuetele tuleb tegevusloa saamiseks täita vähemalt järgmisi kutsealasid nõudeid.

- a) Krediidivahendajal peab olema kutsealane vastutuskindlustus, mis hõlmab territooriumi, kus ta oma teenuseid osutab, või kutsealasest hooletusest tuleneva vastutuse katmiseks ettenähtud muu võrreldav tagatis. Seotud krediidivahendajate puhul võib päritoluliikmesriik siiski ette näha, et sellise kindlustuse või võrreldava tagatise võib anda krediidiaandja, kelle nimel krediidivahendaja on volitatud tegutsema.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu ja vajaduse korral muuta regulatiivseid tehnilisi standardeid, et määrata kindlaks käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtus. Regulatiivsed tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

Euroopa Pangandusjärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtus, ning esitab selle komisjonile hiljemalt 21. septembril 2014. Euroopa Pangandusjärelevalve vaatab läbi ja vajaduse korral töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et muuta käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtust, ning esitab selle komisjonile esimest korda hiljemalt 21. märtsil 2018 ja seejärel iga kahe aasta tagant.

- b) Krediidivahendajana tegutseval füüsilisel isikul, juriidilise isikuna asutatud krediidivahendaja juhatuse liikmel või juriidilise isikuna tegutseva krediidivahendaja juures samaväärseid ülesandeid täitval füüsilisel isikul, kui sellisel juriidilisel isikul puudub juhatuse, peab olema laitmatu maine. Miinimumnõue on, et nad ei tohi olla liikmesriigis kohtulikult ega muul samaväärsel viisil karistatud varavastaste raskete kuritegude eest või muude finantstegevusega seotud kuritegude eest ja nad ei tohi olla varem kuulutatud pankrotis olevaks, välja arvatud juhul, kui nad on liikmesriigi õiguse kohaselt rehabiliteeritud.
- c) Krediidivahendajana tegutseval füüsilisel isikul, juriidilise isikuna asutatud krediidivahendaja juhatuse liikmel või juriidilise isikuna tegutseva krediidivahendaja juures samaväärseid ülesandeid täitval füüsilisel isikul, kui sellisel juriidilisel isikul puudub juhatuse, peavad olema krediidilepingute alal nõutaval

tasemel teadmised ja pädevus. Päritoluliikmesriik kehtestab teadmiste ja pädevuse nõutava taseme kooskõlas III lisas sätestatud põhimõtetega.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediidivahendajate või krediidiaandjate töötajate kutsealastele nõuetele kehtestatud kriteeriumid avalikustatakse.

4. Liikmesriigid tagavad, et kõik tegevusloa saanud krediidivahendajad, olenemata sellest, kas nad tegutsevad füüsilise või juriidilise isikuna, kantakse nende päritoluliikmesriigi pädeva asutuse registrisse. Liikmesriigid tagavad, et krediidivahendajate registrit ajakohastatakse ja et see on kättesaadav veebis.

Krediidivahendajate register sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) juhtkonda kuuluvate vahendustegevuse eest vastutavate isikute nimed. Liikmesriigid võivad nõuda kõigi selliste füüsiliste isikute registreerimist, kes täidavad klientidega suhtlemise ülesannet ettevõttes, mis tegeleb krediidivahendamisega;
- b) liikmesriigid, kus krediidivahendaja tegutseb asutamisvabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel ning mille krediidivahendaja on teinud teatavaks oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele vastavalt artikli 32 lõikele 3;
- c) kas krediidivahendaja on seotud või mitte.

Liikmesriigid, kes otsustavad kasutada artiklis 30 osutatud võimalust, tagavad, et registrisse on märgitud krediidiaandja, kelle nimel seotud krediidivahendaja tegutseb.

Liikmesriigid, kes otsustavad kasutada artiklis 31 osutatud võimalust, tagavad, et registrisse on märgitud krediidivahendaja või seotud krediidivahendaja määratud esindaja korral krediidiaandja, kelle nimel määratud esindaja tegutseb.

5. Liikmesriigid tagavad, et

- a) iga juriidilisest isikust krediidivahendaja peakontor asub samas liikmesriigis, mis on tema registrijärgseks asukohaks, kui krediidivahendajal on liikmesriigi õigusest tulenevalt registrijärgne asukoht;
- b) sellise krediidivahendaja peakontor, kes ei ole juriidiline isik, või sellise krediidivahendaja peakontor, kes on juriidiline isik, kuid kellel liikmesriigi õigusest tulenevalt ei ole registrijärgset asukohta, asub liikmesriigis, kus ta tegelikult tegutseb oma peamisel tegevusalal.

6. Iga liikmesriik loob ühtse teabepunkti, mis võimaldab üldsusele kiiret ja lihtsat juurdepääsu elektroonilise ja pidevalt ajakohastatava riikliku registri andmetele. Need teabepunktid avaldavad ka kõigi liikmesriikide pädevate asutuste nimed ja muud andmed.

Euroopa Pangandusjärelevalve avaldab oma veebilehel viited või hüperlingid kõnealusele teabepunktile.

7. Päritoluliikmesriigid tagavad, et kõik tegevusloa saanud krediitvahendajad ja määratud esindajad vastavad igal ajal lõikes 2 sätestatud nõuetele. Käesolev lõige ei piira artiklite 30 ja 31 sätete kohaldamist.

8. Liikmesriigid võivad otsustada loobuda käesoleva artikli kohaldamisest isikute suhtes, kes teevad artikli 4 punktis 5 sätestatud krediitvahendustoiminguid juhuslikult kutsetegevuse käigus, kui seda tegevust reguleerivad õigus- või haldusnormid või asjaomase kutseala eetikakoodeks, mis ei välista kõnealuste toimingute tegemist.

9. Käesolevat artiklit ei kohaldata krediitiasutuste suhtes, kellel on direktiivis 2013/36/EL määratletud tegevusluba, või muude finantseerimisasutuste suhtes, kelle suhtes kohaldatakse siseriikliku õiguse kohaselt samaväärset tegevusloa andmise ja järelevalve korda.

Artikkel 30

Ainult ühe krediidiandjaga seotud krediitvahendajad

1. Ilma et see piiraks artikli 31 lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada, et pädevad asutused annavad artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud krediitvahendajale tegevusloa krediidiandja kaudu, kelle nimel seotud krediitvahendaja eksklusiivselt tegutseb.

Sellisel juhul on krediidiandja täielikult ja tingimusteta vastutav krediidiandja nimel tegutseva seotud krediitvahendaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandja tagab, et seotud krediitvahendaja vastab vähemalt artikli 29 lõikes 2 sätestatud kutsealastele nõuetele.

2. Ilma et see piiraks artikli 34 kohaldamist, jälgivad krediidiandjad artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud krediitvahendajate tegevust, et tagada nende jätkuv vastavus käesolevale direktiivile. Eelkõige vastutab krediidiandja selle jälgimise eest, et seotud krediitvahendaja ja tema töötajad vastavad teadmiste ja pädevuse nõuetele.

Artikkel 31

Määratud esindajad

1. Liikmesriigid võivad otsustada lubada krediitvahendajal määrata määratud esindaja.

Kui artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud krediitvahendaja nimetab määratud esindaja, nõuavad liikmesriigid, et krediidiandja on täielikult ja tingimusteta vastutav seotud krediitvahendaja nimel tegutseva määratud esindaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades. Muudel juhtudel on krediitvahendaja täielikult ja tingimusteta vastutav krediitvahendaja nimel tegutseva määratud esindaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades.

2. Krediitvahendaja tagab, et määratud esindaja vastab vähemalt artikli 29 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Päritoluliikmesriik võib siiski ette näha, et kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise võib anda krediitvahendaja, kelle nimel määratud esindaja on volitatud tegutsema.

3. Ilma et see piiraks artikli 34 kohaldamist, jälgivad krediitvahendajad nende määratud esindajate tegevust, et tagada täielik vastavus käesolevale direktiivile. Eelkõige vastutavad krediitvahendajad selle jälgimise eest, et määratud esindajad ja nende töötajad vastavad teadmiste ja pädevuse nõuetele.

4. Liikmesriigid, kes otsustavad lubada krediitvahendajal määrata määratud esindajad, seavad sisse riikliku registri, mis sisaldab vähemalt artikli 29 lõikes 4 osutatud teavet. Määratud esindajad kantakse selle liikmesriigi riiklikku registrisse, kus nad on asutatud. Seda registrit ajakohastatakse regulaarselt. Register on avalikkusele veebis kättesaadav.

Artikkel 32

Krediitvahendajate asutamisevabadus ja teenuste osutamise vabadus

1. Päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt krediitvahendajale artikli 29 lõike 1 kohaselt antud tegevusluba kehtib kogu liidu territooriumil, ilma et vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus peaks krediitvahendajale omakorda andma tegevusloa tegevusloaga hõlmatud toimingute tegemiseks ja teenuste osutamiseks, tingimusel et tegevusluba hõlmab krediitvahendaja kavandatud toiminguid ja teenuseid vastuvõtvas liikmesriigis. Krediitvahendajatel ei ole siiski lubatud oma teenuseid osutada krediitdilepingute puhul, mida mittekrediitiasutused pakuvad tarbijatele liikmesriigis, kus sellistel mittekrediitiasutustel ei ole lubatud tegutseda.

2. Artiklis 31 ette nähtud võimalust kasutavates liikmesriikides nimetatud määratud esindajatel ei ole lubatud teha artikli 4 punktis 5 osutatud teatavaid või kõiki kredidivahendustoiminguid või osutada nõuandeteenuseid liikmesriikides, kus sellistel määratud esindajatel ei ole lubatud tegutseda.

3. Iga tegevusloa saanud kredidivahendaja, kes kavatseb esimest korda alustada tegevust ühes või mitmes liikmesriigis teenuste osutamise vabaduse alusel või filiaali asutamisega, peab teavitama päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi.

Ühe kuu jooksul pärast teavitamist teatavad kõnealused pädevad asutused kredidivahendaja kavatsusest asjaomase vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele ning saadavad samal ajal selle kohta teate ka asjaomasele kredidivahendajale. Samuti teatavad nad asjaomase vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele krediidandjad, kellega kredidivahendaja on seotud, ja selle, kas krediidandjad võtavad kredidivahendaja tegevuse eest täieliku ja tingimusteta vastutuse. Vastuvõttev liikmesriik kannab päritoluliikmesriigilt saadud teabe alusel vajaliku teabe oma registrisse.

Kredidivahendaja võib tegevust alustada ühe kuu pärast alates kuupäevast, mil ta sai päritoluliikmesriigi pädevate asutuste teate teises lõigus osutatud teatavakstegemise kohta.

4. Enne kui kredidivahendaja filiaal alustab tegevust või kahe kuu jooksul alates lõike 3 teises lõigus osutatud teate saamisest, korraldavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kredidivahendaja järelevalve kooskõlas artikliga 34 ja vajaduse korral teatavad kredidivahendajale tingimused, mille alusel tegevusalal tegutsemine on vastuvõttas liikmesriigis lubatud liidu õigusega ühtlustamata valdkondades.

Artikkel 33

Kredidivahendajatele antud tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib kredidivahendajale kooskõlas artikliga 29 antud tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui kredidivahendaja

a) sõnaselgelt loobub tegevusloast või kui ta ei ole teinud kredidivahendustoiminguid, mis on sätestatud artikli 4 punktis 5 või osutanud nõustamisteenusel eelneva kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on ette näinud, et sellistel juhtudel kaotab tegevusloa kehtivuse;

b) on saanud tegevusloa vale- või eksitavate andmete esitamise tõttu või muul ebaseaduslikul viisil;

c) ei täida enam nõudeid, mille alusel tegevusloa anti;

d) vastab tingimustele, mille puhul liikmesriigi õigus näeb väljaspool käesoleva direktiivi kohaldamisala olevates küsimustes ette tegevusloa kehtetuks tunnistamise;

e) on raskelt või korduvalt rikkunud käesoleva direktiivi alusel vastu võetud õigusnorme, mis reguleerivad kredidivahendajate tegevuse tingimusi.

2. Juhul kui päritoluliikmesriigi pädev asutus tunnistab kredidivahendajale antud tegevusloa kehtetuks, teatab kõnealune pädev asutus sellest vastuvõtva liikmesriigi pädevatele asutustele nii pea kui võimalik ja hiljemalt 14 päeva jooksul mis tahes asjakohasel viisil.

3. Liikmesriigid tagavad, et kredidivahendajad, kelle tegevusloa on tunnistatud kehtetuks, kustutatakse ilma asjatu viivitusega registrist.

Artikkel 34

Kredidivahendajate ja määratud esindajate järelevalve

1. Liikmesriigid tagavad, et kredidivahendajate tegevuse üle teostavad järelevalvet nende päritoluliikmesriigi pädevad asutused.

Päritoluliikmesriigid tagavad, et seotud kredidivahendajate üle teostakse järelevalvet kas vahetult või teostades järelevalvet krediidandja üle, kelle nimel nad tegutsesid, kui krediidandja on krediidiasutus, kellele on antud tegevusloa kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL, või muu finantseerimisasutus, kelle suhtes siseriikliku õiguse kohaselt kohaldatakse samaväärset tegevusloa andmise ja järelevalve korda. Kui seotud kredidivahendaja osutab teenuseid mõnes muus liikmesriigis, mis ei ole tema päritoluliikmesriik, teostatakse kredidivahendaja üle vahetut järelevalvet.

Päritoluliikmesriigid, kes lubavad kooskõlas artikliga 31 määrata kredidivahendajatel määratud esindajad, tagavad et selliste määratud esindajate üle teostatakse vahetut järelevalvet või järelevalvet teostatakse kredidivahendaja üle, kelle nimel määratud esindaja tegutses.

2. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kus kredidivahendajal on filiaal, vastutavad selle tagamise eest, et kredidivahendaja poolt selle riigi territooriumil osutatavad teenused vastavad artikli 7 lõikes 1 ja artiklites 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ja 39 ning nende kohaselt vastu võetud meetmetes sätestatud kohustustele.

Kui vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused teevad kindlaks, et krediitvahendaja, kellel on selle liikmesriigi territooriumil filiaal, rikub selles riigis vastavalt artikli 7 lõikele 1 ja artiklitele 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ja 39 vastu võetud meetmeid, nõuavad need asutused asjaomaselt krediitvahendajalt sellise rikkumise lõpetamist.

Kui asjaomane krediitvahendaja ei astu vajalikke samme, võtavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kõik asjakohased meetmed tagamaks, et krediitvahendaja lõpetab selle rikkumise. Päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi teavitatakse nende meetmete laadist.

Juhul kui krediitvahendaja rikub, hoolimata vastuvõtva liikmesriigi võetud meetmetele, jätkuvalt esimeses lõigus osutatud meetmeid, mis on jõus vastuvõtvast liikmesriigis, võib vastuvõttev liikmesriik pärast päritoluliikmesriigi pädevate asutuste teavitamist võtta asjakohaseid meetmeid edasise rikkumise vältimiseks või selle eest karistamiseks ning vajaduse korral asjaomase krediitvahendaja edasiste tehingute algatamise tõkestamiseks oma territooriumil. Sellistest meetmetest teatatakse viivitamata komisjonile.

Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei ole nõus selliste vastuvõtva liikmesriigi meetmetega, võib ta suunata kõnealuse küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda vastavalt talle kõnealuse artikliga antud õigustele.

3. Filiaali asukohaks oleva liikmesriigi pädeval asutusel on õigus tutvuda filiaali töökorraldusega ja nõuda selliste muudatuste tegemist, mis on tingimata vajalikud lõike 2 kohaste kohustuste täitmiseks ja selleks, et päritoluliikmesriigi pädev asutus saaks tagada artikli 7 lõigetes 2, 3 ja 4 ja nende alusel vastu võetud meetmetes sätestatud kohustuste täitmise seoses filiaali teenustega.

4. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on ilmselge ja tõendatav alus, et tema territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsev krediitvahendaja rikub käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetest tulenevaid kohustusi või et tema territooriumil filiaali omav krediitvahendaja rikub käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetest tulenevaid kohustusi, millele ei ole osutatud lõikes 2, teatab ta tuvastatud asjaoludest päritoluliikmesriigi pädevale asutusele, kes võtab asjakohased meetmed.

Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei võta ühe kuu jooksul alates kõnealustest asjaoludest teada saamisest meetmeid või kui krediitvahendaja tegutseb hoolimata päritoluliikmesriigi pädeva

asutuse võetud meetmetest jätkuvalt viisil, mis kahjustab ilmselgelt vastuvõtva liikmesriigi tarbijate huve või turgude nõuetekohast toimimist, siis vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus

a) võtab pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist kõik asjakohased meetmed, mida on vaja tarbijate kaitsmiseks ja turgude nõuetekohase toimimise tagamiseks, takistades sealhulgas nõudeid rikkuval krediitvahendajal algatamast uusi tehinguid vastuvõtva liikmesriigi territooriumil. Nendest meetmetest teatatakse viivitamata komisjonile ja Euroopa Pangandusjärelevalvele;

b) võib suunata kõnealuse küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda vastavalt talle kõnealuse artikliga antud õigustele.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kui mõnes muus liikmesriigis tegevusloa saanud krediitvahendaja on asutanud filiaali tema territooriumil, võivad päritoluliikmesriigi pädevad asutused oma ülesannete täitmisel ja pärast vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste teavitamist teha selles filiaalis kohapealset kontrolli.

6. Käesolevas artiklis määratud ülesannete jaotus liikmesriikide vahel ei piira liikmesriikide pädevust käesoleva direktiiviga hõlmamata valdkondades kooskõlas nende liidu õigusest tulenevate kohustustega.

12. PEATÜKK

TEGEVUSLOA ANDMINE MITTEKREDIIDIASUTUSTELE JA NENDE JÄRELEVALVE

Artikkel 35

Tegevusloa andmine mittekrediitiasutustele ja nende järelevalve

Liikmesriigid tagavad, et mittekrediitiasutuste suhtes kohaldatakse sobivat tegevusloa andmise korda, mis tähendab muu hulgas mittekrediitiasutuse kandmist registrisse, ning pädeva asutuse teostatava järelevalve korda.

13. PEATÜKK

ERI LIIKMESRIIKIDE PÄDEVATE ASUTUSTE KOOSTÖÖ

Artikkel 36

Koostöökohustus

1. Eri liikmesriikide pädevad asutused teevad käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks vajaduse korral üksteisega koostööd, kasutades käesolevas direktiivis või liikmesriigi õiguses sätestatud volitusi.

Pädevad asutused abistavad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi. Eelkõige vahetavad nad teavet ja teevad koostööd uurimis- või järelevalvetegevuse käigus.

Koostöö ning eelkõige teabevahetuse soodustamiseks ja kiirendamiseks määravad liikmesriigid ühe pädeva asutuse kontaktpunktiks käesoleva direktiivi küsimustes. Liikmesriigid teevad komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatavaks nende asutuste nimed, kes käesoleva lõike kohaselt on määratud võtma vastu teabenõudeid või koostöötaotlusi.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud haldus- ja korralduslikud meetmed, et hõlbustada lõikes 1 sätestatud abi.

3. Käesoleva direktiivi küsimustes lõike 1 kohaselt kontaktpunktideks määratud liikmesriikide pädevad asutused edastavad üksteisele asjatu viivitusega teabe, mis on vajalik artikli 5 kohaselt määratud pädevate asutuste ülesannete täitmiseks vastavalt käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetele.

Käesoleva direktiivi alusel teiste pädevate asutustega teavet vahetavad pädevad asutused võivad teabe edastamise ajal osutada, et sellist teavet ei tohi avaldada ilma nende sõnaselge loata, mille saamisel võib sellist teavet vahetada üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid.

Kontaktpunktiks määratud pädev asutus võib edastada saadud teabe teistele pädevatele asutustele, kuid ta tohi edastada kõnealust teavet teistele organitele või füüsilistele või juriidilistele isikutele ilma teabe avaldanud pädevate asutuste sõnaselge loata, mille saamisel võib ta seda teha üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel, mille esinemisel teavitab ta sellest kohe teabe edastanud kontaktpunkti.

4. Pädev asutus võib jätta uurimis- või järelevalvetegevusealase koostöö tegemise taotluse või teabenõude, nagu on sätestatud lõikes 3, rahuldamata üksnes järgmistel juhtudel:

a) uurimine, kohapealne kontroll, järelevalvetegevus või teabe vahetamine võib avaldada negatiivset mõju selle liikmesriigi suveräänsusele, julgeolekule või avalikule poliitikale, kelle poole pöörduiti;

b) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba algatatud kohtumenetlus selles liikmesriigis, kelle poole pöörduiti;

c) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba tehtud lõplik kohtuotsus selles liikmesriigis, kelle poole pöörduiti.

Taotluse või teabenõude rahuldamata jätmise korral teavitab pädev asutus taotluse või teabenõude esitanud pädevat asutust, esitades võimalikult üksikasjaliku teabe.

Artikkel 37

Eri liikmesriikide pädevate asutuste vaheliste lahkarmuste lahendamine

Kui koostöötaotlus, eelkõige teabenõue, jäetakse rahuldamata või sellele ei ole mõistliku aja jooksul reageeritud, võivad pädevad asutused suunata küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda sealt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sellisel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda talle vastavalt kõnealuse artikliga antud volitustele ning mis tahes siduv otsus, mille Euroopa Pangandusjärelevalve teeb kooskõlas kõnealuse artikliga, on siduv asjaomastele pädevatele asutustele olenemata sellest, kas need pädevad asutused on Euroopa Pangandusjärelevalve liikmed või mitte.

14. PEATÜKK

LÖPPSÄTTED

Artikkel 38

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ja võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud nende rakendamise tagamiseks. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid näevad ette, et pädev asutus võib avalikustada mis tahes halduskaristuse, mis määratakse käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud meetmete rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Artikkel 39

Vaidluste lahendamine

1. Kasutades võimaluse korral olemasolevaid organeid, tagavad liikmesriigid asjakohase ja tõhusa kaebuste ja kahjunõuete menetlemise kohtuväliselt krediidilepinguga seotud vaidluste lahendamiseks tarbijate ning krediidandjate, -vahendajate ja määratud esindajate vahel. Liikmesriigid tagavad, et menetlus oleks kohaldatav krediidandjate ja -vahendajate suhtes ning laieneks ka määratud esindajate tegevusele.

2. Liikmesriigid nõuavad tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavatelt organitelt koostöö tegemist piiriüleste krediitdilepinguvaidluste lahendamiseks.

Artikkel 40

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 14 lõikes 9 ja artikli 17 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 20. märtsist 2014.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 14 lõikes 9 ja artikli 17 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 14 lõike 9 ja artikli 17 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 41

Käesoleva direktiivi imperatiivsus

Liikmesriigid tagavad järgmist:

- a) tarbijad ei või loobuda õigustest, mis on neile antud käesolevat direktiivi ülevõtivate siseriiklike õigusnormide kohaselt;
- b) nende poolt käesoleva direktiivi ülevõtmisel vastu võetud meetmete täitmisest ei saa kõrvale hoiduda viisil, mille tulemusena kaotaksid tarbijad neile käesoleva direktiiviga antud kaitse, kasutades selleks lepingute sõnastust, eelkõige lisades käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävad krediitdilepingud krediitdilepingutesse, mille olemus või eesmärk võimaldab kõnealuste meetmete kohaldamist vältida.

Artikkel 42

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 21. märtsil 2016. Liikmesriigid edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud ülevõtmismeetmeid alates 21. märtsist 2016.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriikliku õiguse põhiliste normide teksti.

Artikkel 43

Üleminekusätted

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata enne 21. märtsi 2016. kehtinud krediitdilepingute suhtes.

2. Krediitvahendajad, kes tegutsesid artikli 4 punktis 5 sätestatud tegevusalal enne 21. märtsi 2016 ja kellele ei ole veel tegevusluba antud kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud käesolevat direktiivi ülevõtvast päritoluliikmesriigi siseriiklikus õiguses, jätkata kõnealusel tegevusalal tegutsemist kooskõlas siseriikliku õigusega kuni 21. märtsini 2017. Kui krediitvahendaja kasutab seda erandit, võib ta asjaomaseid toiminguid teha ja teenuseid osutada üksnes oma päritoluliikmesriigis, välja arvatud juhul, kui ta vastab ka vastuvõtva liikmesriigi õiguse asjaomastele nõuetele.

3. Krediidiandjad, krediitvahendajad ja määratud esindajad, kes on tegutsenud käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevusalal enne 20. märtsi 2014, järgivad artiklit 9 ülevõtvast siseriiklikku õigust hiljemalt 21. märtsil 2017.

Artikkel 44

Läbivaatamisklausel

Komisjon vaatab käesoleva direktiivi läbi 21. märtsiks 2019. Läbivaatamisel käsitletakse õigusnormide tõhusust ja asjakohasust tarbijate ja siseturu seisukohast.

Läbivaatamise käigus tehakse järgmist:

- a) hinnatakse Euroopa standardinfo teabelehe kasutamist ning seda, kuidas tarbijad sellest aru saavad ja kuidas nad sellega rahul on;

- b) analüüsitakse muu lepinguelse teabe avaldamist;
- c) analüüsitakse krediitvahendajate ja -andjate piirilest tegevust;
- d) analüüsitakse elamukinnisvaraga seotud krediitdilepinguid pakkuvate mittekrediitdiasutuste turu arengut;
- e) hinnatakse vajadust lisameetmete järele, sealhulgas elamukinnisvaraga seotud krediitdilepinguid pakkuvate mittekrediitdiasutuste tegevusluba;
- f) uuritakse vajadust kehtestada krediitdilepingujärgse etapiga seoses lisaõigused ja -kohustused;
- g) hinnatakse, kas käesoleva direktiivi kohaldamisala on jätkuvalt asjakohane, võttes arvesse selle mõju muudele, asendatavatele krediitvormidele;
- h) hinnatakse, kas on vaja lisameetmeid, et tagada elamukinnisvaraga tagatud krediitdilepingute jälgitavus;
- i) hinnatakse nende andmete kättesaadavust, mis käsitlevad elamukinnisvara hinnasuundumusi ja andmete võrreldavuse ulatust;
- j) hinnatakse, kas on jätkuvalt asjakohane kohaldada direktiivi 2008/48/EÜ tagamata krediidi suhtes, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ja mille krediidi kogusumma ületab kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud maksimumsummat;
- k) hinnatakse, kas artikli 38 lõike 2 kohane karistuste avalikustamise kord on piisavalt läbipaistev;
- l) hinnatakse artikli 11 lõikes 6 ja artikli 13 lõikes 2 osutatud hoiatuste proportsionaalsust ning riskihoiatuste edasise ühtlustamise võimalikkust.

Artikkel 45

Edasised algatused vastutustundliku laenuandmise ja -võtmise valdkonnas

Komisjon esitab 21. märtsiks 2019 põhjaliku aruande, milles hinnatakse laimemat probleemideringi seoses eraisikute ülemäärase võlgnevusega, mis on otseselt seotud krediitdivõtmise ja -andmisega. Komisjon analüüsib samuti vajadust krediitdiregistrile järelevalve järele ning paindlikumate ja usaldusväärsemate

turgude arendamise võimalust. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 46

Direktiivi 2008/48/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/48/EÜ artiklisse 2 lisatakse järgmine lõige:

„2a. Olenemata lõike 2 punktist c kohaldatakse käesolevat direktiivi ka tagamata krediitdilepingute suhtes, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ja mille krediidi kogusumma on suurem kui 75 000 eurot.”

Artikkel 47

Direktiivi 2013/36/EL muutmine

Direktiivi 2013/36/EL lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 54a

Artiklid 53 ja 54 ei mõjuta Euroopa Parlamendile ELi toimimise lepingu artikliga 226 antud uurimiste korraldamise pädevust.”

Artikkel 48

Määruse (EL) nr 1093/2010 muutmine

Määrust (EL) nr 1093/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 13 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui komisjon võtab vastu Euroopa Pangandusjärelevalve esitatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõuga samasuguse regulatiivse tehnilise standardi, võivad Euroopa Parlament ja nõukogu esitada vastuväiteid ühe kuu jooksul pärast standardist teavitamise kuupäeva. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada esialgu ühe kuu võrra, misjärel see tähtaeg on veelkord pikendatav ühe kuu võrra.”

2) Artikli 17 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks artikliga 35 ette nähtud volitusi, esitab pädev asutus viivitamata Euroopa Pangandusjärelevalvele kogu teabe, mida Euroopa Pangandusjärelevalve peab uurimise läbiviimiseks vajalikuks, sealhulgas teabe selle kohta, kuidas artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusakte kohaldatakse kooskõlas liidu õigusega.”

Artikkel 49

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 50

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 4. veebruar 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
E. VENIZELOS

I LISA

KREDIIDI KULUKUSE AASTAMÄÄRA ARVUTAMINE

- I. Baasvõrrand, mis väljendab ühelt poolt kasutusele võetud krediidi ning teiselt poolt tagasimaksete ja seonduvate kulude võrdsust.

Krediidi kulukuse aastamäära leidmiseks kasutatava baasvõrrandi ühel pool on aasta lõikes kasutusele võetud krediidi ajatatud kogusumma ning teisel pool tagasimaksete ja tasude nüüdiseväärtuse kogusumma, st:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

kus:

- X on krediidi kulukuse aastamäär;
- m on kasutusele võetud krediidi väljamaksete arv kokku;
- k on kasutusele võetud krediidi väljamakse järjekorranumber, seega $1 \leq k \leq m$;
- C_k on kasutusele võetud krediidi väljamakse k suurus;
- t_k on täis- või osa-aastates väljendatud ajavahemik esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva ja iga järgmise kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva vahel, seega $t_1 = 0$;
- m' on viimase tagasimakse või seonduva kulu järjekorranumber;
- l on krediidi tagasimakse või seonduva kulu järjekorranumber;
- D_l on tagasimakse või seonduva kulu suurus;
- s_l on täis- või osa-aastates väljendatud ajavahemik esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva ja iga tagasimakse või seonduvate kulude maksmise kuupäeva vahel.

Märkused

- a) Mõlema lepingupoole eri ajal makstud summad ei pruugi olla võrdsed ning neid ei pea tingimata maksma võrdse ajavahemiku järel.
- b) Alguskuupäev on esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäev.
- c) Arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendatakse täis- või osa-aastates. Aasta pikkus on 365 päeva (või 366 päeva liigaasta puhul), 52 nädalat või 12 võrdset kuud. Võrdne kuu on 30,41666 päeva (st 365/12) ka juhul, kui tegemist on liigaastaga.

Kui arvutustes kasutatavaid ajavahemikke ei ole võimalik väljendada täisnädalates, -kuudes või -aastates, väljendatakse ajavahemikke ühes nimetatud täisajavahemikus koos teatava päevade arvuga. Päevade kasutamisel

- i) võetakse arvesse kõik päevad, sealhulgas nädalavahetused ja pühad;
- ii) võrdsed perioodid koos päevadega loendatakse eest tahapoole kuni kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäevani;
- iii) päevadest koosneva perioodi pikkuse saamiseks jäetakse esimene päev välja ja viimane päev arvatakse sisse ning perioodi pikkus väljendatakse aastates, jagades kõnealuse perioodi täisaasta päevade arvuga (365 või 366 päeva), loendades eest tahapoole alates viimasest päevast kuni eelneva aasta sama päevani.
- d) Arvutuse tulemus esitatakse vähemalt ühe kümnendkoha täpsusega. Kui järgmisel kümnendkohal olev number on 5 või suurem kui 5, suurendatakse eelneva kümnendkoha numbrit ühe võrra.

- e) Võrrandit saab väljendada ka üheainsa summana, kasutades rahavoogude mõistet (A_k), mis on positiivne või negatiivne, teisisõnu, kas makstud või saadud ajavahemikel 1–n, väljendatuna aastates, st:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k},$$

S on rahavoogude hetkesaldo. Kui eesmärk on panna vood võrduma, on väärtus null.

II. Lisaeeldused krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks

- a) Kui krediidileping võimaldab tarbijal krediiti vabalt kasutusele võtta, käsitatakse krediidi kogusummat viivitamata ja täies mahus kasutusse võetuna.
- b) Kui krediidileping võimaldab krediiti kasutusele võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on krediidiga seonduvad kulud ja laenuintress erinevad, käsitatakse krediidi kogusummat kasutusele võetuna kõige kõrgemate seonduvate kulude ja laenuintressiga, mida rakendatakse seda liiki krediidilepingu puhul kõige levinuma krediidi kasutusele võtmise viisi suhtes.
- c) Kui krediidileping võimaldab tarbijal krediiti vabalt kasutusele võtta, kuid kehtestab seoses krediidi kasutusele võtmise eri viisidega piirangu krediidi summale või ajavahemikule, käsitatakse krediidi summat kasutusele võetuna varaseimal krediidilepinguga ettenähtud kuupäeval ning vastavalt krediidi kasutusele võtmisega seotud piirangutele.
- d) Kui piiratud ajavahemiku või summa kohta pakutakse erinevaid laenuintresse ja seonduvaid kulusid, käsitatakse kõrgeimat laenuintressi ja seonduvaid kulusid kui laenuintressi ja seonduvaid kulusid kogu krediidilepingu kestuseks.
- e) Krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esimeseks perioodiks, mille lõppedes määratakse kindlaks uus laenuintress, mida kohandatakse seejärel korrapäraselt kokkulepitud näitaja või siseviitintressimäära alusel, lähtutakse krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel eeldusest, et fikseeritud laenuintressiga perioodi lõpus on laenuintress sama kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamise ajal ning see põhineb kokkulepitud näitaja väärtusel või siseviitintressimääral sel ajal, kuid see ei ole fikseeritud laenuintressist madalam.
- f) Kui krediidi ülemmäära suhtes ei ole veel kokku lepitud, eeldatakse, et ülemmäär on 170 000 eurot. Krediidilepingute puhul, v.a tingimuslikud kohustused või tagatised, mille eesmärk ei ole kinnisvara või maa omandiõiguse omandamine või säilitamine või mille krediit võetakse kasutusse arvelduskrediidina, määratud tagasimaksega deebetkaartide või krediitkaartidega, eeldatakse, et kõnealune ülemmäär on 1 500 eurot.
- g) Krediidilepingute puhul, v.a arvelduskrediidid, üleminekulaenud, jagatud omandiõigusega krediidilepingud, tingimuslikud kohustused või tagatised ning tähtajatud krediidilepingud, millele on osutatud punktides i, j, k, l ja m esitatud eeldustes,
- i) juhul kui tarbijapoolse põhiosa tagasimakse kuupäeva või summat ei ole võimalik kindlaks teha, eeldatakse, et tagasimakse tehakse varaseimal krediidilepinguga ettenähtud kuupäeval ning see on madalaima summa kohta, mida krediidileping ette näeb;
- ii) juhul kui kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäeva ja tarbija esimese makse kuupäeva vahelist aega ei ole võimalik kindlaks teha, eeldatakse, et see on lühim ajavahemik.
- h) Kui tarbija tehtava makse kuupäeva või summat ei ole võimalik krediidilepingu või punktides g, i, j, k, l ja m esitatud eelduste põhjal kindlaks teha, eeldatakse, et makse tehakse vastavalt krediidiandja seatud kuupäevadele ja tingimustele, ning kui need ei ole teada, siis
- i) makstakse intressimaksed koos põhiosa tagasimaksetega;
- ii) ühe summana väljendatud muud kui intressimaksed makstakse krediidilepingu sõlmimise kuupäeval;
- iii) mitme maksena väljendatud muud kui intressimaksed makstakse korrapäraselt alates põhiosa esimese tagasimakse kuupäevast ja kui selliste maksete summad ei ole teada, eeldatakse, et need on võrdsed;
- iv) viimase maksega tasutakse põhiosa, intressi ja muude seonduvate kulude jääk selle olemasolu korral.

- i) Arvelduskrediidi korral käsitatakse krediidi kogusummat täies mahus ja kogu krediidilepingu kehtivusajaks kasutusse võetuna. Kui arvelduskrediidi kehtivusaeg ei ole teada, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et krediidi kestuseks on kolm kuud.
 - j) Üleminekulaenu korral käsitatakse krediidi kogusummat täies mahus ja kogu krediidilepingu kehtivusajaks kasutusse võetuna. Kui krediidilepingu kehtivusaeg ei ole teada, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et krediidi kestuseks on 12 kuud.
 - k) Tähtajatu krediidilepingu puhul, v.a arvelduskrediit ja üleminekulaen, eeldatakse, et
 - i) krediidilepingute korral, mille eesmärk on kinnisasja omandiõiguse omandamine või säilitamine, antakse krediit 20 aastaks alates kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäevast ja tarbija kõrvaldab viimase maksega krediidi põhiosa, intressimaksete ja muude seonduvate kulude jäägi selle olemasolu korral; krediidilepingute korral, mille eesmärk ei ole kinnisasja omandiõiguse omandamine või säilitamine või mille puhul krediit võetakse kasutusse määratud tagasimaksega deebetkaardi või krediitkaardiga, on see ajavahemik üks aasta;
 - ii) tarbija maksab krediidi põhiosa tagasi võrdsete kuumaksetena, algusega üks kuu pärast kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäeva. Kui krediidi põhiosa tuleb tagasi maksta täies mahus ühe maksena igal makseperioodil, eeldatakse et kasutusele võetud krediidi järjestikused väljamaksed ja kogu põhiosa tagasimaksed tehakse ühe aasta jooksul. Intressi ja muid seonduvaid kulusid kohaldatakse vastavalt kasutusele võetud krediidi väljamaksete summale ja põhiosa tagasimaksete summale ning krediidilepingus sätestatule.
- Käesolevas punktis tähendab tähtajatu krediidileping krediidilepingut, millel ei ole fikseeritud kestust ja mis hõlmab krediiti, mis tuleb tagasi maksta täies mahus perioodi jooksul või pärast seda, kuid kui krediit on tagasi makstud, saab seda uuesti kasutusele võtta.
- l) Tingimuslike kohustuste või tagatiste puhul käsitatakse krediidi kogusummat täismahus ja ühes summas kasutusele võetuna enne järgmist:
 - a) kõige viimane krediidi kasutusele võtmise kuupäev, mis on potentsiaalseks kohustuse või tagatise allikaks oleva krediidilepinguga lubatud, või
 - b) pikeneva krediidilepingu korral esialgse perioodi lõpp enne lepingu pikendamist.
 - m) Jagatud omandiõigusega krediidilepingute puhul:
 - i) käsitatakse tarbija maksed toimununa viimasel kuupäeval või kuupäevadel, mis on lubatud krediidilepinguga;
 - ii) eeldatakse, et jagatud omandiõigusega krediidilepingu tagatiseks oleva kinnisasja väärtuse protsentuaalne tõus ja lepingus osutatud inflatsiooniindeks on protsendimäär, mis on võrdne keskpanga kehtiva inflatsiooniprognosisiga või inflatsioonimääraga liikmesriigis, kus kinnisasi asub krediidilepingu sõlmimise ajal, olenevalt sellest, kumb neist kahest on kõrgem, või 0 %, kui need protsendimäärad on negatiivsed.
-

II LISA

EUROOPA STANDARDINFO TEABELEHT

A OSA

Allpool esitatud näidises kasutatud sõnastust tuleb kasutada Euroopa standardinfo teabelehe puhul. Nurksulgudes esitatud märkused asendatakse vastava teabega. Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhend krediidiandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja jaoks on esitatud B osas.

Kui on kasutatud sõnu „asjakohasel juhul”, esitab krediidiandja nõutud teabe juhul, kui see on krediidilepingu seisukohast asjakohane. Kui teave ei ole asjakohane, jätab krediidiandja kõnealuse teabe või kogu jao välja (näiteks juhul, kui jagu ei ole kohaldatav). Juhul kui terve jagu jäetakse välja, kohandatakse vastavalt Euroopa standardinfo teabelehe jagude nummerdust.

Järgnev teave esitatakse ühes dokumendis. Kasutatav kirjatüüp peab olema selgesti loetav. Sellise teabe esitamiseks, mida soovitakse rõhutada, kasutatakse paksu kirja, varjutatust või suuremat kirjatüüpi. Kõik kohaldatavad riskihoiatused tuleb esitada rõhutatult.

Euroopa standardinfo teabelehe näidis

(Sissejuhatus)
Käesolev dokument on koostatud [kuupäev] [tarbija nimi] jaoks. Dokumendi koostamisel tugineti teie seni esitatud teabele ning praegu finantsturul kehtivatele tingimustele. Järgnev teave, (asjakohasel juhul) v.a intressimäär ja muud kulud, kehtib kuni [kehtivuse kuupäev]. Pärast seda tähtaega võib see muutuda turutingimuste kohaselt. (Asjakohasel juhul) Dokumendiga ei kaasne [krediidiandja nimi] kohustust teile laenu anda.
1. Laenuandja
[Nimi] [Telefoninumber] [Geograafiline aadress] (Vabatahtlik) [E-posti aadress] (Vabatahtlik) [Faksinumber] (Vabatahtlik) [Veebileht] (Vabatahtlik) [Kontaktisik/kontaktpunkt] (Vajaduse korral teave nõustamisteenuste osutamise kohta:) [(Olles hinnanud teie vajadusi, soovime teil võtta hüpoteeklaenu. / Me ei soovita teile kindlat hüpoteeklaenu. Lähtuvalt teie vastustest teatavatele küsimustele anname teile siiski hüpoteeklaenu kohta teavet, et saaksite teha ise valiku.)]
2. (Asjakohasel juhul) Krediidivahendaja
[Nimi] [Telefoninumber] [Geograafiline aadress]

(Vabatahtlik) [E-posti aadress]

(Vabatahtlik) [Faksinumber]

(Vabatahtlik) [Veebileht]

(Vabatahtlik) [Kontaktisik/kontaktpunkt]

(Asjakohasel juhul [teave nõustamisteenuste osutamise kohta]) [(Olles hinnanud teie vajadusi, soovitame teil võtta hüpoteeklaenu. / Me ei soovita teile kindlat hüpoteeklaenu. Lähtuvalt teie vastustest teatavatele küsimustele anname teile siiski hüpoteeklaenu kohta teavet, et saaksite teha ise valiku.)]

[Tasustamine]

3. Laenu põhikirjeldus

Antava laenu summa ja vääring: [summa] [vääring]

(Asjakohasel juhul) See laen ei ole [laenuvõtja riigi omavääringus].

(Asjakohasel juhul) Teie laenu väärtus [laenuvõtja riigi omavääringus] võib muutuda.

(Asjakohasel juhul) Näiteks juhul, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb [krediidi vääringu] suhtes 20 %, suureneb teie laenusumma [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. See võib olla isegi suurem, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb üle 20 %.

(Asjakohasel juhul) Teie laenu maksimumsumma [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. (Asjakohasel juhul) Teile saadetakse hoiatus, kui laenusumma ulatub [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. (Asjakohasel juhul) Teil on võimalik [lisada õigus välisvaluutas laenu üle läbi rääkida või õigus konverteerida laen [asjaomasesse vääringusse] ja tingimustes läbi rääkida].

Laenu kestus: [kestus]

[Laenu liik]

[Kohaldatava intressimäära liik]

Kogu tagasimaksmisele kuuluv summa:

See tähendab, et te maksate iga laenatud [valuuta] kohta tagasi [summa].

(Asjakohasel juhul) [See / osa sellest] on ainult intressimaksetel põhinev laen. Hüpoteeklaenu tähtaja lõppedes on teie võlgnetav summa [sisestage intressimaksetel põhineva laenu summa].

(Asjakohasel juhul) Käesoleva teabelehe koostamiseks kasutatud kinnisvara eeldatav väärtus: [lisada summa].

(Asjakohasel juhul) Maksimaalne võimalik laenusumma vastavalt kõnealuse kinnisvara väärtusele on [lisada suhe] või kinnisvara minimaalne nõutav väärtus, et laenata näites toodud summa, on [lisada summa].

(Asjakohasel juhul) [Tagatis]

4. Intressimäär ja muud kulud

Krediidi kulukuse aastamäär on laenu kogukulu, mis on väljendatud aastase protsendimäärana. Krediidi kulukuse aastamäära abil saab võrrelda erinevaid pakkumisi.

Teie laenu puhul on krediidi kulukuse aastamäär [krediidi kulukuse aastamäär].

See sisaldab:

Intressimäär [protsentuaalne väärtus või vajaduse korral viitintressimäär ja krediidiandja intressimääravahe protsentuaalne väärtus]

[Muud krediidi kulukuse aastamäära komponendid]

Ühekordsed kulud

(Asjakohasel juhul) Hüpoteegi registreerimise tasu [lisada tasu suurus, kui see on teada, või arvutamise alus.]

Perioodilised kulud

(Asjakohasel juhul) Käesolev krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse eeldatavate intressimäärade alusel.

(Asjakohasel juhul) Kuna [osa] teie laen[ust] on muutuva intressimääraga laen, võib tegelik krediidi kulukuse aastamäär käesolevast krediidi kulukuse aastamäärast erineda, kui teie laenu intressimäär muutub. Näiteks kui intressimäär tõuseb [B osas kirjeldatud stsenaariumi korral], võib krediidi kulukuse aastamäär suurened [lisada stsenaariumile vastav näitlik krediidi kulukuse aastamäär].

(Asjakohasel juhul) Palun võtke teadmiseks, et käesoleva krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel lähtutakse sellest, et intressimäär jääb kogu lepingu kestuse jooksul esialgse ajavahemiku jaoks fikseeritud tasemele.

(Asjakohasel juhul) Järgmised kulud ei ole laenuandjale teada, mistõttu ei ole neid krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel arvesse võetud: [kulud].

(Asjakohasel juhul) Hüpoteegi registreerimise tasu.

Palun veenduge, et olete teadlik kõigist muudest teie laenuga kaasnevatest maksudest ja kuludest.

5. Maksete sagedus ja arv

Tagasimaksete sagedus: [sagedus]

Maksete arv: [arv]

6. Iga perioodilise makse suurus

[summa] [valuuta]

Teie sissetulek võib muutuda. Palun kaaluge, kas suudate oma [sagedus] tagasimakseid teha ka sissetulekute vähenedes.

(Asjakohasel juhul) Kuna [see / osa sellest] on ainult intressimaksetel põhinev laen, on teil vaja hüpoteeklaenu tähtaja lõppedes teie võlgnetav summa [lisada ainult intressimaksetel põhineva laenu summa] eraldi tagasi maksta. Ärge unustage lisamast lisamakseid, mida teil on vaja teha lisaks siin näidatud maksele.

(Asjakohasel juhul) Käesoleva laenu [osa] intressimäär võib muutuda. See tähendab, et teie perioodiliste maksete summa võib suurened või väheneda. Näiteks kui intressimäär tõuseb [B osas kirjeldatud stsenaariumi korral], võivad teie maksed suurened [lisada stsenaariumile vastav perioodilise makse suurus].

(Asjakohasel juhul) Teie poolt iga [perioodiliste maksete sagedus] makstava summa suurus [laenuvõtja riigi omavääringus] võib muutuda. (Asjakohasel juhul) Teie maksed võivad suurened kuni [lisada maksimaalne summa laenuvõtja riigi omavääringus] iga [lisada ajavahemik] (Asjakohasel juhul) Näiteks juhul, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb [krediidi võtmise valuuta] suhtes 20 %, tuleb teil maksta iga [lisada ajavahemik] täiendavalt [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. Teie maksed võivad suurened veelgi rohkem.

(Asjakohasel juhul) Vahetuskurs, mida kasutatakse [krediidi vääringus] tagasimaksete ümberarvutamiseks [laenuvõtja riigi omavääringusse], on [vahetuskursi avaldanud asutuse nimi] [kuupäev] avaldatud vahetuskurs või arvutatakse [kuupäev] [lisada võrdlusaluse või arvutusmeetodi nimi] abil.

(Asjakohasel juhul) [Üksikasjad seotud säästutoodete kohta, edasilükatud intressimaksetega laenud]
7. (Asjakohasel juhul) Näitlik tagasimaksegraafik
Selles graafikus on esitatud summa, mis tuleb maksta igal [sagedus]. Perioodiline makse (veerg [asjakohane number]) sisaldab tasumisele kuuluvat intressi (veerg [asjakohane number]), asjakohasel juhul tasumisele kuuluvat põhiosa (veerg [asjakohane number]) ja asjakohasel juhul muid kulusid (veerg [asjakohane number]). (Asjakohasel juhul) Muude kulude veerus kajastatud kulud hõlmavad [kulude loetelu]. Laenujääk (veerg [asjakohane nr]) on pärast iga perioodilist makset maksta jääv laenusumma. [Graafik]
8. Lisakohustused
Selleks et saada laenu käesolevas dokumendis kirjeldatud tingimustel, peab laenuvõtja täitma järgmised kohustused. [Kohustused] (Asjakohasel juhul) Palun võtke arvesse, et käesolevas dokumendis kirjeldatud laenutingimused (sealhulgas intressimäär) võivad muutuda, kui eespool esitatud kohustused ei ole täidetud. (Asjakohasel juhul) Palun võtke arvesse tagajärgi, mis võivad hiljem kaasneda laenuga seotud kõrvalteenuste osutamise lõpetamisel. [Tagajärjed]
9. Enne tähtaega tagasimaksmine
Teil on võimalik see laen täielikult või osaliselt enne tähtaega tagasi maksta. (Asjakohasel juhul) [Tingimused] (Asjakohasel juhul) Enne tähtaega tagasimaksmise tasu: [lisada summa, või kui see ei ole võimalik, siis arvutamise meetod] (Asjakohasel juhul) Kui soovite laenu enne tähtaega tagasi maksta, võtke meiega palun ühendust, et täpsustada enne tähtaega tagasimaksmise tasu sel ajahetkel.
10. Paindlikkus
(Asjakohasel juhul) [Teave ülekandmisõiguse/üleminekuõiguse kohta] Te saate selle laenu teisele [laenuandjale] [või] [kinnisasjale] üle kanda. [Lisada tingimused] (Asjakohasel juhul) Te ei saa seda laenu teisele [laenuandjale] [või] [kinnisasjale] üle kanda. (Asjakohasel juhul) Lisavõimalused: [lisada selgitus B osas loetletud lisavõimaluste kohta ning vajaduse korral laenuandja poolt krediidilepingu osana pakutavate muude võimaluste kohta, millele ei ole eelmistes jagudes osutatud].
11. Laenuvõtja muud õigused
(Asjakohasel juhul) Teil on aega [järelmõtlemisaja pikkus] alates [järelmõtlemisaja algushetk] järele mõelda enne käesoleva laenu võtmise üle otsustamist. (Asjakohasel juhul) Pärast laenuandjalt krediidilepingu saamist ei või te sellega nõustuda enne [järelmõtlemisaeg] möödumist. (Asjakohasel juhul) Teil on õigus [taganemistähtaaja pikkus] jooksul alates [taganemistähtaaja alguskuupäev] kõnealusest lepingust taganeda. [Tingimused] [Lisada menetlus]

(Asjakohasel juhul) Te võite oma lepingust taganemise õiguse kaotada, kui te ostate või müüte nimetatud tähtaja jooksul kõnealuse krediidilepinguga seonduva kinnisvara. (Asjakohasel juhul) Kui te otsustate kasutada [krediidilepingust] taganemise õigust, palun kontrollige, kas teie jaoks jäävad siduvaks muud laenuga seotud kohustused [sealhulgas laenuga seotud kõrvalteenused, millele on osutatud 8. jaos].
12. Kaebused
Kaebuse korral võtke palun ühendust [lisada asutusesisene kontaktpunkt ja menetlust käsitleva teabe allikas]. (Asjakohasel juhul) Maksimaalne kaebuse menetlemise aeg [ajavahemik] (Asjakohasel juhul) [Kui me ei lahenda kaebust sisemenetluse korras teid rahuldaval viisil,] võite võtta ühendust ka: [lisada kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegeleva asutuse nimi] (asjakohasel juhul) või võite küsida FIN-NET võrgustikust andmeid vastava asutuse kohta teie riigis.
13. Laenuga seonduvate kohustuste täitmata jätmine: laenuvõtjale kaasnevad tagajärjed
[Kohustuste täitmata jätmise laad] [Rahalised ja/või õiguslikud tagajärjed] Kui teil on raskusi [sagedus] maksete tasumisel, võtke meiega palun kohe ühendust, et uurida võimalikke lahendusi. (Asjakohasel juhul) Maksete tegemata jätmise korral võidakse viimase võimalusena teie eluase võõrandada.
(Asjakohasel juhul) 14. Lisateave
(Asjakohasel juhul) [Märge krediidilepingu suhtes kohaldatava õiguse kohta]. (Juhul kui laenuandja kavatseb kasutada Euroopa standardinfo teabelehe keelest erinevat keelt) Teave ja lepingutingimused esitatakse [keeles]. Teie nõusolekul suhtleme teiega krediidilepingu kehtivusaja jooksul [keeles/keeltes]. [Lisada avaldus, mis käsitleb olenevalt kohaldatavusest tarbija õigust saada krediidilepingu projekti või õigust, et talle pakutakse krediidilepingu projekt.]
15. Järelevalveasutus
Käesoleva laenuandja järele valvab [järelevalveasutuse nimi / järelevalveasutuste nimed ja veebileht/veebilehed]. (Asjakohasel juhul) Käesoleva krediidivahendaja järele valvab [järelevalveasutuse nimi ja veebileht].

B OSA

Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhend

Euroopa standardinfo teabelehe täitmisel tuleb järgida vähemalt järgmist juhendit. Liikmesriigid võivad siiski juhendit täiendada või täpsustada.

Jagu „Sissejuhatus”

- 1) Kehtivuse kuupäev märgitakse silmatorkavalt. Selles jaos tähendab „kehtivuse kuupäev” perioodi, mille jooksul Euroopa standardinfo teabelehel esitatud teave, nt laenuintress jääb muutumatuks ning seda teavet kohaldatakse, kui krediidiandja otsustab anda krediiti kõnealuse perioodi jooksul. Kui kohaldatava laenuintressi ja muude kulude kindlaksmääramine sõltub aluseks olevate võlakirjade müügi tulemusest, võivad lõplikult kujunev laenuintress ja muud kulud esitatust erineda. Üksnes nendel juhtudel märgitakse, et kehtivuskuupäeva ei kohaldata laenuintressile ja muudele kuludele, lisades sõnad: „v.a intressimäär ja muud kulud”.

Jagu „1. Laenuandja”

- 1) Krediidiandja nimi, telefoninumber ja geograafiline aadress on kontaktandmed, mida tarbija võib kasutada edaspidises suhtluses.
- 2) E-posti aadressi, faksinumbri, veebilehe ja kontaktisiku/kontaktpunkti märkimine on vabatahtlik.
- 3) Kui tehingut pakutakse sidevahendi abil, märgib krediidiandja kooskõlas direktiivi 2002/65/EÜ artikliga 3 asjakohasel juhul tarbija elukohaliikmesriigis asuva esindaja nime ja geograafilise aadressi. Krediidiandja esindaja telefoninumbri, e-posti aadressi ja veebilehe märkimine on vabatahtlik.
- 4) Kui jagu 2 ei kohaldata, teatab krediidiandja tarbijale, kas ja mille alusel osutatakse nõustamisteenuseid, kasutades A osas esitatud sõnastust.

(Asjakohasel juhul) Jagu „2. Krediidivahendaja”

Kui krediidivahendaja annab tarbijale laenukohta kohta teavet, esitab kõnealune krediidivahendaja järgmise teabe:

- 1) krediidivahendaja nimi, telefoninumber ja geograafiline aadress on kontaktandmed, mida tarbija võib kasutada edaspidises suhtluses;
- 2) e-posti aadressi, faksinumbri, veebilehe ja kontaktisiku/kontaktpunkti märkimine on vabatahtlik;
- 3) krediidivahendaja teatab tarbijale, kas ja mille alusel osutatakse nõustamisteenuseid, kasutades A osas esitatud sõnastust;
- 4) krediidivahendaja tasustamise selgitus. Kui vahendaja saab vahendustasu krediidiandjalt, avaldatakse summa ja krediidiandja nimi, kui see erineb jaos 1 esitatud krediidiandja nimest.

Jagu „3. Laenu põhikirjeldus”

- 1) Selles jaos selgitatakse üheselt krediidi peamisi tingimusi, sealhulgas laenusummat ja valuutat ning võimalikke riske, mis on seotud krediidi tagasimaksete struktuuriga ja intressimääraga, sealhulgas 8. punktis osutatud riske.
- 2) Kui krediidi valuuta erineb tarbija riigi omavääringust, märgib krediidiandja, et tarbijale saadetakse korrapäraselt hoiatusi vähemalt siis, kui vahetuskursi kõikumine on üle 20 %, vajaduse korral õiguse arvestada krediidileping ümber teise valuutasse või võimaluse tingimusi uuesti läbi rääkida ja mis tahes muu korra, mida tarbija saab kasutada talle tekkiva vahetuskursiriski piiramiseks. Kui krediidilepingus on sätestatud vahetuskursiriski piiramine, peab krediidiandja märkima maksimaalse summa, mille tarbija võib olla kohustatud tagasi maksma. Kui krediidilepingus puudub sellise vahetuskursi riski piiramise säte, mille puhul vahetuskursi kõikumine jääb alla 20 %, esitab krediidiandja laenusummale avalduva näitliku mõju, mis tuleneb tarbija riigi omavääringu väärtuse 20 % langusest krediidi valuuta suhtes.
- 3) Krediidi kestus väljendatakse aastates või kuudes, olenevalt sellest, kumb on asjakohasem. Kui krediidi kestus võib lepingu kehtivusajal muutuda, selgitab krediidiandja, millal ja millistel tingimustel võib see aset leida. Kui krediiti antakse määramata aja jooksul, näiteks tagatud krediitkaardi puhul, teatab krediidiandja sellest sõnaselgelt.
- 4) Krediidi liik peab olema sõnaselgelt märgitud (nt hüpoteekkrediit, kodulaen, tagatud krediitkaart). Krediidi liigi kirjeldamisel märgitakse selgelt, kuidas makstakse krediidi kehtivusajal tagasi laenu põhiosa ja intressid (s.o laenu amortiseerumise struktuur), näidates selgelt, kas krediidileping on laenu põhiosa tagasimaksel või ainult intressimaksetel põhinev krediidileping või sisaldab mõlemaid elemente.
- 5) Kui kogu krediit või osa krediidist põhineb ainult intressimaksetel, lisatakse selle jao lõppu silmatorkavalt kõnealusest asjaolust selgelt teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.
- 6) Kõnealusel jaos märgitakse, kas laenuintress on fikseeritud või muutuv, ning vajaduse korral, kui pikaks ajaks on see fikseeritud; laenuintressi läbivaatamise sagedus ning laenuintressi muutuse võimalikud piirid (ülem- ja alammäärad).

Selgitatakse laenuintressi ja selle komponentide (nt viitintressimäär, intressimäärade vahe) läbivaatamisel kasutatavat valemit. Krediidiandja märgib samuti – näiteks andes veebilehe –, kust võib leida rohkem teavet valemis kasutatud indeksi või määrade kohta, nt Euribor, keskpanga viitintressimäär.

- 7) Kui erinevates tingimustes kohaldatakse erinevaid laenuintresse, antakse teavet kõigi kohaldatavate intressimäärade kohta.
- 8) „Kogu tagasimaksmisele kuuluv summa” vastab tarbija makstavale kogusummale. See näidatakse krediidisumma ja krediidi kogukulu summana. Kui laenuintress ei ole lepingu kestuseks fikseeritud, märgitakse rõhutatult, et see summa on näitlik ja võib muutuda eelkõige seoses laenuintressi muutumisega.
- 9) Kui krediit tagatakse kinnisasjale seotud hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega või kinnisasjaga seotud õigusega, juhib krediidiandja tarbija tähelepanu sellele. Vajaduse korral märgib krediidiandja samuti kinnisasja või muu käesoleva teabelehe koostamiseks kasutatud tagatise eeldatava väärtuse.
- 10) Krediidiandja märgib vajaduse korral kas
 - a) „maksimaalse võimaliku laenusumma suhte kinnisvara väärtusesse”, mis näitab laenusumma ja kinnisvara väärtuse suhet. Sellele suhtarvule lisatakse näide absoluutväärtuses maksimaalse summa kohta, mida saab asjaomase kinnisvara väärtuse puhul laenata; või
 - b) „kinnisvara minimaalse väärtuse, mida krediidiandja nõuab näiteks toodud summa laenamiseks”.
- 11) Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), kajastatakse seda krediidi liigi märkimisel ja nõutud teave antakse krediidi iga osa kohta.

Jagu „4. Intressimäär ja muud kulud”

- 1) „Intressimäär” vastab laenuintressile või laenuintressidele.
- 2) Laenuintress märgitakse protsentuaalse väärtusena. Kui laenuintress on muutuv ja põhineb viitintressimääral, võib krediidiandja märkida laenuintressi, esitades viitintressimäär ja krediidiandja intressimäärade vahe protsentuaalse väärtuse. Krediidiandja märgib siiski Euroopa standardinfo teabelehe väljaandmise kuupäeval kehtiva viitintressimäärade väärtuse.

Kui laenuintress on muutuv, esitatakse järgmine teave: a) krediidi kulukuse aastamäär arvutamiseks kasutatud eeldused; b) kohaldatavad ülem- ja alammäärad asjakohasel juhul ning c) hoiatus, et krediidi kulukuse aastamäär tegelikku suurus võivad mõjutada võimalikud muutused. Tarbijate tähelepanu köitmiseks peab hoiatus olema suurema tähe-märgi suurusel ja esinema silmatorkavalt Euroopa standardinfo teabelehe põhiosas. Koos hoiatusega esitatakse ka näitlik krediidi kulukuse aastamäär. Kui laenuintressi puhul kohaldatakse ülemmäär, eeldatakse selles näites, et laenuintress tõuseb esimesel võimalusel krediidilepingus ette nähtud kõrgeimale võimalikule tasemele. Kui ülemmäär ei kohaldata, esitatakse selles näites krediidi kulukuse aastamäär, milles on arvestatud vähemalt viimase 20 aasta kõrgeimat laenuintressi või kui laenuintressi arvutamiseks kasutatavad andmed on olemas vähem kui 20 aasta kohta, siis võimalikult pika ajavahemiku kohta, mil kõnealused andmed on olemas, tuginedes asjakohasel juhul laenuintressi arvutamiseks kasutatud välise viitintressimäärade suurimale väärtusele või võrdlusaluse määra suurimale väärtusele, mille on määranud kindlaks pädev asutus või Euroopa Pangandusjärelevalve, kui krediidiandja ei kasuta välist viitintressi-määr. Seda nõuet ei kohaldata selliste krediidilepingute suhtes, kus laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena. Selliste krediidilepingute puhul, kus laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena, sisaldab teave hoiatust, et krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse esialgse ajavahemiku laenuintressi alusel. Koos hoiatusega esitatakse ka täiendav näitlik krediidi kulukuse aastamäär, mis on arvutatud artikli 17 lõike 4 kohaselt. Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), tuleb teave anda krediidi iga osa kohta.

- 3) Jaos „Muud krediidi kulukuse aastamäärade komponendid” loetletakse kõik muud krediidi kulukuse aastamääras sisal-duvad kulud, sealhulgas ühekordsed kulud, näiteks haldustasud ja perioodilised kulud, näiteks iga-aastased haldustasud. Krediidiandja loetleb kõik kulud kategooriate kaupa (ühekordsed kulud ja perioodilised kulud, mis sisalduvad perioo-dilistes maksetes ning perioodilised kulud, mis ei sisaldu perioodilistes maksetes), märkides nende summa, kellele need tuleb maksta ja millal. See ei pea sisaldama lepinguliste kohustuste rikkumisega kaasnevaid kulusid. Kui summa ei ole teada, märgib krediidiandja võimalusel näitliku summa või kui see ei ole võimalik, siis näitab, kuidas summa arvutatakse, ja täpsustab, et esitatud summa on üksnes näitlik. Kui krediidi kulukuse aastamäär ei sisalda teatud kulusid, kuna need ei ole krediidiandjale teada, tuuakse see rõhutatult välja.

Kui tarbija on teavitanud krediidiandjat ühest või mitmest tema eelistatud krediidilepingu komponendist, nagu näiteks krediidilepingu kestus ja krediidi kogusumma, kasutab krediidiandja võimaluse korral neid komponente; kui krediidileping võimaldab krediiti kasutusele võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on laenuintressid ja seonduvad kulud erinevad ning krediidiandja kasutab I lisa II osas esitatud eeldusi, peab ta näitama, et muud seda liiki krediidilepingu korral pakutava krediidi kasutusele võtmise viisid võivad tuua kaasa kõrgema krediidi kulukuse aastamäära. Kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatakse krediidi kasutusele võtmise tingimusi, märgib krediidiandja rõhutatult muude krediidi kasutusele võtmise viisidega seonduvad kulud, mis ei pruugi olla need, mida on kasutatud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel.

- 4) Kui hüpoteegi või võrreldava tagatise registreerimisel on vaja maksta tasu, avaldatakse see selles jaos koos summaga, kui see on teada, või kui see ei ole võimalik, siis summa kindlaksmääramise alusega. Kui tasud on teada ja sisalduvad krediidi kulukuse aastamääras, lisatakse tasu ja selle summa lahtrisse „Ühekordsed kulud”. Kui tasud ei ole krediidiandjale teada ega sisaldu seetõttu krediidi kulukuse aastamääras, tuleb tasu olemasolu selgelt välja tuua krediidiandjale mitte teada olevate kulude loetelus. Mõlemal juhul tuleb vastavas rubriigis kasutada A osas esitatud tüüpsõnastust.

Jagu „5. Maksete sagedus ja arv”

- 1) Perioodiliste maksete korral märgitakse maksete sagedus (nt iga kuu). Korrapäratute maksete korral selgitatakse tarbijale üheselt selliste maksete tegemise korda.
- 2) Maksete arv hõlmab krediidi kogu kestust.

Jagu „6. Iga perioodilise makse suurus”

- 1) Krediidi valuuta ja perioodiliste maksete valuuta märgitakse sõnaselgelt.
- 2) Kui perioodiliste maksete suurus võib krediidi kestuse ajal muutuda, märgib krediidiandja ajavahemiku, mille jooksul kehtib perioodilise makse algne suurus, ning selle, millal ja kui sageli seda seejärel muudetakse.
- 3) Kui kogu krediit või osa krediidist põhineb ainult intressimaksetel, lisatakse selle jao lõppu silmatorkavalt kõnealusest asjaolust selgelt teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.

Kui tarbijalt nõutakse ainult intressimaksetel põhineva ning hüpoteegiga või muu võrdväärse tagatisega tagatud krediidi saamiseks seonduva säästutoote omandamist, esitatakse kõnealuse toote eest tehtavate maksete summa ja sagedus.

- 4) Kui laenuintress on muutuv, sisaldab see teave ka kõnealust asjaolu märkivat lauset A osas esitatud sõnastuses ning näitlikku perioodilise makse maksimumsummat. Ülemmäära kohaldamise korral tuuakse näitlikult välja osamaksete summa sellisel juhul, kui laenuintress tõuseb ülemmääran. Kui ülemmäära ei kohaldata, tuuakse näitlikult välja halvim võimalus, mis näitab perioodiliste maksete suurust viimase 20 aasta kõrgeima laenuintressi puhul, või kui laenuintressi arvutamiseks kasutatavad andmed on olemas vähem kui 20 aasta kohta, siis võimalikult pika ajavahemiku kohta, mil kõnealused andmed on olemas, tuginedes asjakohasel juhul laenuintressi arvutamiseks kasutatud päise viitintressimäära suurimale väärtusele või võrdlusaluse määra suurimale väärtusele, mille on määranud kindlaks pädev asutus või Euroopa Pangandusjärelevalve, kui krediidiandja ei kasuta välist viitintressimäära. Illustreeriva näite esitamise nõuet ei kohaldata selliste krediidilepingute suhtes, mille puhul laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena. Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), tuleb teave anda krediidi iga osa ja terviku kohta.
- 5) (Asjakohasel juhul) Kui krediidi valuuta erineb tarbija riigi omavääringust või kui krediit on indekseeritud valuutaga, mis ei ole tarbija riigi omavääring, esitab krediidiandja arvulise näite, milles kirjeldab selgelt, kuidas asjaomase vahetuskursi muutused võivad mõjutada perioodiliste maksete suurust, kasutades A osas toodud sõnastust. See näide põhineb näitel, mille kohaselt langeb tarbija riigi omavääringu väärtus 20 %, ja sellele lisatakse selgesõnaline märkus, et perioodilised maksed võivad suureneda kõnealuses näites esitatust rohkem. Kui kohaldatakse ülemmäära, millega piiratakse seda suurenemist alla 20 %, esitatakse selle asemel maksete maksimumsumma tarbija riigi omavääringus ning märkus maksete võimaliku tulevase suurenemise kohta jäetakse välja.
- 6) Kui krediit on täielikult või osaliselt muutuva intressimääraga krediit ning kohaldatakse 3. punkti, esitatakse 5. punkti näide punktis 1 osutatud osamaksete summa alusel.

- 7) Kui perioodiliste maksete tasumisel kasutatav valuuta erineb krediidi võtmise valuutast või kui tarbija riigi omavääringus väljendatud perioodiliste maksete suurus sõltub muus valuutas esitatud vastavatest summadest, märgitakse selles jaos kohaldatava vahetuskursi arvutamise kuupäev ning vahetuskurss või selle arvutamise alus ning nende kohandamise sagedus. Vajaduse korral hõlmab selline märkus vahetuskurssi avaldava asutuse nime.
- 8) Kui krediit on edasilükatud intressimaksetega krediit, mille puhul tarbija ei maksa tasumisele kuuluvat intressisummat täielikult tagasi perioodiliste maksetega ning see lisatakse tarbija kogu krediidi jäägile, selgitatakse, kuidas, millal ja millises summas edasilükatud intressimaksed krediidi jäägile lisatakse ning kuidas see mõjutab tarbija võlgnetavat summat.

Jagu „7. Näitlik tagasimaksegraafik”

- 1) See jagu lisatakse siis, kui krediit on edasilükatud intressimaksetega krediit, mille puhul ei maksta tasumisele kuuluvat intressisummat täielikult tagasi perioodiliste maksetega ning see lisatakse krediidi jäägile, või siis, kui laenuintress on fikseeritud krediidilepingu kestuseks. Liikmesriigid võivad sätestada, et näitlik tagasimaksegraafik on kohustuslik muudel juhtudel.

Kui tarbijal on õigus saada muudetud tagasimaksegraafikut, märgitakse see ära koos tingimustega, mille alusel tarbijal nimetatud õigus on.

- 2) Liikmesriigid võivad nõuda, et kui laenuintress võib krediidi kestuse ajal muutuda, märgib krediidiandja pärast viidet laenuintressile ajavahemiku, mille jooksul algne intressimäär ei muutu.
- 3) Selles jaos esitataval graafikul on järgmised veerud: „tagasimakse ajakava” (nt kuu 1, kuu 2, kuu 3), „perioodilise makse suurus”, „perioodilise maksega tasutud intress”, „muud perioodilises makses sisalduvad kulud” (olemasolu korral), „põhiosa tagasimakse” ja „laenujääk pärast perioodilist makset”.
- 4) Laenu esimese tagasimaksmise aastal märgitakse teave iga perioodilise makse kohta ning iga veeru puhul märgitakse vahesumma esimese aasta lõpu seisuga. Järgmistel aastatel võib andmed märkida aasta kohta. Tagasimaksegraafiku lõpus esitatakse kogusumma rida, kus märgitakse iga veeru kohta kogusumma. Tarbija makstav krediidi kogukulu (st veeru „perioodilise makse suurus” kogusumma) märgitakse silmatorkavalt.
- 5) Kui laenuintress kuulub läbivaatamisele ning perioodilise makse suurus pärast iga läbivaatamist ei ole teada, võib krediidiandja märkida tagasimaksegraafikus sama perioodilise makse suuruse kogu krediidilepingu kestuse kohta. Sel juhul juhib krediidiandja tarbija tähelepanu sellele asjaolule, eristades visuaalselt teadaolevaid ja hüpoteetilisi summasid (nt kasutades erinevat kirjatüüpi, raame või varjutatust). Lisaks selgitatakse selgelt loetavalt, millistel ajavahemikel ja miks võivad tagasimaksegraafikus esitatud summad muutuda.

Jagu „8. Lisakohustused”

- 1) Selles jaos märgib krediidiandja sellised kohustused nagu kinnisasja kindlustamine, elukindlustuslepingu sõlmimine, töötasu laekumine krediidiandja juures avatud kontole või muu toote või teenuse ostmise. Iga kohustuse puhul märgib krediidiandja, kelle suhtes ja mis ajaks tuleb kohustus täita.
- 2) Krediidiandja täpsustab samuti kohustuse kestuse, näiteks krediidilepingu lõpuni. Krediidiandja täpsustab iga kohustuse puhul tarbija tasumisele kuuluvad kulud, mis ei sisaldu krediidi kulukuse aastamääras.
- 3) Krediidiandja märgib ära, kas tarbijal on kohustus kasutada kõrvalteenuseid, et saada esitatud tingimustel krediiti, ja kui on, siis kas tarbijal on kohustus osta neid kõrvalteenuseid krediidiandja valitud teenuseosutajalt või võib neid osta tarbija valitud teenuseosutajalt. Kui selle võimaluse tingimuseks on, et kõrvalteenused peavad vastama teatud miinimumnõuetele, tuleb neid nõudeid käesolevas jaos kirjeldada.

Kui krediidilepingut pakutakse muude teenustega komplektis, peab krediidiandja märkima nende toodete peamised omadused ning selgelt märkima, kas tarbijal on õigus lõpetada krediidileping või komplekti kuuluvad teenused eraldi, lõpetamise tingimused ja mõjud, ning vastavalt vajadusele krediidilepinguga seoses nõutavate kõrvalteenuste lõpetamise võimalikud tagajärjed.

Jagu „9. Enne tähtaega tagasimaksmine”

- 1) Krediidiandja märgib, millistel tingimustel saab tarbija krediidi osaliselt või täielikult enne tähtaega tagasi maksta.

- 2) Enne tähtaega tagasimaksmise tasu jaos juhib krediidiandja tarbija tähelepanu enne tähtaega tagasimakse tasule või muudele enne tähtaega tagasimaksmise korral krediidiandjale kompensatsiooniks makstavatele kuludele ning märgib võimaluse korral nende summa. Juhul kui kompensatsiooni suurus sõltub eri teguritest (näiteks juba tagasimakstud laenusumma või enne tähtaega tagasimakse ajal kehtiv intress), märgib krediidiandja, kuidas kompensatsioon arvutatakse ning esitab kõnealuse tasu võimaliku maksimumsumma, või kui see ei ole võimalik, siis illustreeriva näite, et kirjeldada tarbijale kompensatsiooni kujunemist eri stsenaariumide korral.

Jagu „10. Paindlikkus”

- 1) Asjakohasel juhul selgitab krediidiandja, kas ja millistel tingimustel võib krediidi üle anda või kanda teisele krediidiandjale või kinnisasjale.
- 2) (Asjakohasel juhul) Lisavõimalused: kui toode sisaldab järgnevas punktis 5 esitatud lisavõimalusi, tuleb selles jaos loetleda lisavõimalused ja esitada nende kohta lühike selgitus: asjaolud, mille korral saab tarbija lisavõimalust kasutada; lisavõimalusega seonduvad tingimused; kas lisavõimalus tähendab hüpoteegi või võrdväärse tagatisega tagatud krediidi osana tarbijale seda, et ta kaotab seadusega ette nähtud või muud õigused, mis tavaliselt selle lisavõimalusega kaasnevad; ning lisavõimalust pakkuv ettevõtja (kui tegemist pole krediidiandjaga).
- 3) Kui lisavõimalus sisaldab lisakrediiti, tuleb selles jaos tarbijale selgitada järgmist: krediidi kogusumma (sealhulgas hüpoteegi või võrdväärse tagatisega tagatud krediit); kas lisakrediidil on tagatis; kohalduvad laenuintressid; ning kas lisakrediit on reguleeritud või mitte. Sellise lisakrediidi summa esitatakse algses krediidivõimelisuse hinnangus või kui seda ei ole, siis selgitatakse kõnealuses jaos, et lisasumma kättesaadavaks tegemine sõltub tarbija tagasimaksmise suutlikkuse täiendavast hindamisest.
- 4) Kui lisavõimalus hõlmab säästutoodet, tuleb selgitada kohalduvat intressimäära.
- 5) Lisavõimalused võivad olla: „enam makstud /vähem makstud summad” [laenu amortiseerumise struktuurist tulenevatest tavapäraest perioodilistest maksetest rohkem või vähem]; „maksepuhkus” [ajavahemik, mil tarbijalt ei nõuta maksete tegemist]; „tagasiläenamine” [võimalus tarbijal uuesti laenata vahendeid, mis on juba kasutusele võetud ja tagasi makstud]; „lisalaenu võtmine ilma täiendava heakskiiduta”; „tagatisega või tagatiseta lisalaenu võtmine” [kooskõlas eespool 3. punktiga]; „krediitkaart”; „seotud arvelduskonto” ning „seotud hoiukonto”.
- 6) Krediidiandja võib lisada krediidiandja poolt krediidilepingu osana pakutavad muud võimalused, mida ei ole nimetatud eelmistes jagudes.

Jagu „11. Laenuvõtja muud õigused”

- 1) Krediidiandja selgitab kehtivaid õigusi, näiteks taganemisõigust või järelemõtlemisõigust ja vajaduse korral muid õigusi, näiteks ülekandmisõigust (sealhulgas üleminekuõigust), täpsustab õigus(t)e kasutamise tingimused, samuti menetluse, mida tarbija peab kõnealus(t)e õigus(t)e kasutamiseks järgima, märkides muu hulgas aadressi, kuhu taganemisteade saata, ning vastavad tasud (asjakohasel juhul).
- 2) Kui tarbijale jäetakse järelemõtlemisaeg või taganemisõigus, tuleb seda sõnaselgelt mainida.
- 3) Kooskõlas direktiivi 2002/65/EÜ artikliga 3, kui tehingut pakutakse sidevahendi abil, teavitab krediidiandja tarbijat taganemisõiguse olemasolust või puudumisest.

Jagu „12. Kaebused”

- 1) Selles jaos märgitakse ära sisemine kontaktpunkt [asjaomase osakonna nimi] ja sellega ühenduse võtmise viis kaebuse esitamiseks [geograafiline aadress] või [telefoni number] või [kontaktisik]: [kontaktandmed] ja link kaebuse esitamise menetlusele asjaomasel veebisaidil või sarnane teabeallikas.
- 2) Selles on märgitud asjaomase välise kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegeleva asutuse nimi ja kui kõnealuse asutuse poole pöördumise eeltingimuseks on sisemise kaebuste käsitlemise korra kasutamine, siis on see asjaolu märgitud, kasutades A osas esitatud sõnastust.
- 3) Teises liikmesriigis elava tarbijaga sõlmitud krediidilepingute puhul viitab krediidiandja FIN-NET võrgustikule (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).

Jagu „13. Krediidiga seonduvate kohustuste täitmata jätmise: tagajärjed laenuvõtjale”

- 1) Kui sellega, et tarbija ei täida krediidilepingust tulenevaid kohustusi, võivad tarbija jaoks kaasneda rahalised või õiguslikud tagajärjed, kirjeldab krediidiantja selles jaos võimalikke peamisi erinevaid juhtusid (nt maksete hilinemine, 8. jaos „Lisakohustused” loetletud kohustuste täitmata jätmise) ja osutab, kust on võimalik saada lisateavet.
- 2) Iga kõnealuse juhtumi puhul märgib krediidiantja selgelt ja kergesti arusaadaval viisil karistused või tagajärjed, mis võivad kaasneda. Tõsised tagajärjed tuleb märkida silmatorkavalt.
- 3) Kui on võimalik nõuda krediidiga tagatiseks oleva kinnisasja krediidiantjale tagastamist või üleandmist, kui tarbija ei täida oma kohustusi, esitatakse käesolevas jaos ka kõnealusest asjaolust teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.

Jagu „14. Lisateave”

- 1) Kaugturunduse korral esitatakse selles jaos klausel krediidilepingu suhtes kohaldatava õiguse ja/või pädeva kohtu kohta.
- 2) Kui krediidiantja kavatseb tarbijaga lepingu kehtivuse jooksul suhelda muus keeles kui Euroopa standardinfo teabelehe keeles, tuleb see asjaolu ära märkida ja suhtluskeel nimetada. See ei piira direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti 3 alapunkti g kohaldamist.
- 3) Krediidiantja või krediidivahendaja märgib vastavalt sellele, kumba kohaldatakse, kas tarbijal on õigus saada krediidilepingu projekt või õigus, et talle pakutakse krediidilepingu projekti, vähemalt pärast seda, kui on tehtud krediidiantjale siduv pakkumine.

Jagu „15. Järelevalveasutus”

- 1) Märgitakse laenuandmise lepingueelse etapi järelevalvet teostav asutus või asutused.
-

III LISA

TEADMISTE JA PÄDEVUSE MIINIMUMNÕUDED

1. Artiklis 9 osutatud krediidiandjate, -vahendajate ja määratud esindajate töötajate ning artikli 29 lõike 2 punktis c ja artikli 31 lõikes 2 osutatud krediidivahendajate või määratud esindajate juhtimisega seotud isikute teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded peavad hõlmama vähemalt järgmist:
 - a) asjakohased teadmised artikli 3 kohaldamisalasse kuuluvate krediitoodete ja nendega koos tavaliselt pakutavate kõrvalteenuste kohta;
 - b) asjakohased teadmised tarbijakrediidilepinguid puudutava õiguse, eelkõige tarbijakaitse kohta;
 - c) asjakohased teadmised ja arusaamine kinnisvara ostmise protsessist;
 - d) asjakohased teadmised tagatiste hindamise kohta;
 - e) asjakohased teadmised kinnisturaamatute ülesehituse ja toimimise kohta;
 - f) asjakohased teadmised asjaomase liikmesriigi turu kohta;
 - g) asjakohased teadmised ärietika standardite kohta;
 - h) asjakohased teadmised tarbija krediidivõimelisuse hindamise protsessi kohta või asjakohasel juhul tarbija krediidivõimelisuse hindamise pädevus;
 - i) piisav finants- ja majanduspädevus.
2. Liikmesriigid võivad teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamisel seada erinevad tasemed ja nõuete liigid, mida kohaldatakse krediidiandjate töötajate, krediidivahendajate või määratud esindajate töötajate suhtes ja krediidivahendajate või määratud esindajate juhtimise suhtes.
3. Liikmesriigid määravad teadmiste ning pädevuse piisava taseme järgmise põhjal:
 - a) kutsekvalifikatsioonid, nt tunnistused, kraadid, koolitused, pädevustestid, või
 - b) ametialane kogemus, mida võib määrata minimaalse aastate arvu järgi, mis on töötatud krediitoodete väljatöötamise, turustamise või vahendamise alal.

Pärast 21. märtsi 2019 ei põhine teadmiste ning pädevuse piisava taseme määramine üksnes esimese lõigu punktis b osutatud meetoditel.

EUR-Lexi (<http://new.eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET